National Library
Bibliothèque Nationale
APR AVR 1 1976

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 13 SESTDIENA, 1976. GADA 27. MARTS 26. GADS

SATURDAY, MARCH 27, 1976

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

DV Kanadā nosoda sakarus ar mūsu tautas apspiedējiem

Daugavas Vanagu 26. delegātu sapulce Kanadā pēc plašākām pārrunām par nesen Toronto izrādīto Rīgas filmu Pūt, vējiņi, kas iegūta ar kultūras sakaru un padomju varas pārstāvju starpniecību, īpašā rezolūcijā nāca ar savas nostājas deklarāciju:

DV 26. delegātu sapulce, pārrunājot un analizējot līdzšinējo organizēto kultūras apmaiņu, konstatēja sekojošo:

1. Kultūras apmaiņa ir vienvirziena politika, jo tā notiek komūnistu partijas „Komitejas kultūras sakariem ar ārzemēm" programmas ietvaros un plūst trimdas latviešiem rietumos tikai vienā virzienā.

2. To nevar un nedrīkst uzskatīt par Maskavas simpatiju parādīšanu trimdas latviešiem, lai iepazīstinātu ar mūsu tautas kultūras sasniegumiem dzimtenē vai mūsu sentimenta par tautu dzimtenē apmierināšanu.

3. Kultūras apmaiņas programmas plāns ir Maskavas resp. „Komitejas kultūras sakariem" ilgi un rūpīgi izplānots paņēmiens trimdas latviešu iemidzināšanai, izspiegošanai, dezinformācijai un dezorganizācijai un kalpo mūsu trimdas gaimes šķelšanai.

Sakarā ar minētiem faktiem, DV delegātu sapulce nāk ar sekojošu atzinumu:

1. Visi kultūras un mākslas sarīkojumi, kurus organizē kāda organizācija, personu grupa vai atsevišķa privāta persona, kas ielaižas darījumos ar Rīgas kultūras sakaru komiteju par šādu sarīkojumu — filmu, izrāžu, referātu, koncertu u.c. rīkošanu, uzskatāmi par nevēlamiem un par palkalpojumiem mūsu tautas apspiedējiem.

2. Šādu sarīkojumu apmeklēšana no trimdas sabiedriskā un politiskā darbā pazīstamo personu puses atzīstama par nevēlamu.

3. Latviešu trimdas sabiedrībai tiesības zināt to personu vārdus, kas ielaižas darījumos ar mūsu tautas ienaidniekiem, kā arī zināt šo sarīkojumu organizētājus, tāpat zināt, kā tiek izlietoti trimdas sabiedrības līdzekļi no šiem sarīkojumiem.

DV Kanadā 26. delegātu sapulces dalībnieki darbā. Pie prezidija galda, no kreisās: Dr. V. Gulēns, P. Balodis, K. Purmals, DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis, sapulces vadītāji I. Zamlovskis un A. Sprudžs un sekretārs A. Kalupnieks. Vidējā attēlā no kreisās: H. Dekmeijers (Montreala), R. Dumpis (Sadberija), A. Čivželis (Toronto), Toronto nodaļas delegāts V. Cinis (pašreiz pauž savus uzskatus), V. Plūdons un A. Briede (Toronto). Apakšējā attēlā no kreisās: E. Treilons, K. Bencons, E. Robežgruntnieks, V. Grāvelis (Hamiltona) un A. Ancāns. Foto: J. Ligers

Vai būs akcija pret Kubu?

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pad. savienības ārlietu tautas komisārs Grigorijs Čečīrins 1921. gadā deklarēja: „Mēs gaidām uz kapitālistu sistēmas sabrukumu. Loids Džordžs savukārt gaida uz brīdi, kad mēs kļūsim iecietīgāki un miermīlīgāki." Un tā pēc 55 gadiem Maskava tagad vēl runā par „neizbēgamu kapitālistiskā imperiālisma bankrotu", bet jāšaubās, vai Brežņevs un viņa galms šo teoriju vairs ņem par pilnu. Tā ir propaganda, kas aizvadītajos 55 gados nav īstenojusies un droši vien neīstenosies arī, šim gadu simtenim izbeidzoties. No otras puses, mūsdienu „Loids Džordžs" — Henrijs Kisingers — neapšaubāmi jau sen atteicies no pieņēmuma, ka detantes vai kādas citas ilūzoras vienošanās rezultātā Pad. savienība iecietības un miermīlības ietvaros kādā dienā no brīva prāta sāktu respektēt cilvēku tiesības un citas demokratiskas brīvības.

Brīdī, kad pasaule pārkāpusi 20. gadu simteņa pēdējā ceturkšņa slieksni, starptautiskās politikas sākums un beigas meklējamas divu lielvaru — ASV un Pad. savienības konfrontācijā. Šī konfrontācija nav uzliesmojusi tiešā militārā sadursmē tikai tādēļ, ka abu lielvaru rokas aizvadītajos gados ir saistījis atraisīto atomspēku līdzsvars. Un mēs zinām, ka šis līdzsvars nav nekas cits kā terrora līdzsvars. Vienas vai otras puses provokācija var šo līdzsvaru izjaukt, un tādā gadījumā divu pretēju politisku un saimniecisku dogmu kolizijas rezultātā eventuālā atomkarā bojā varbūt aizietu visa pasaules civilizācija.

Pasaulei zināms, ka amerikāņi nekaļ agresīvus plānus. Gluži otrādi — ASV piekāpību pretējā puse var iztulkot par vājuma pazīmi. Šāds iztulkojums ir ļoti bīstams, jo Pad. savienība savas ekspansijas azarda aklumā varētu viegli iekrist politiskā dēkā ar neaprēķināmām gala sekām. Angolas gadījumā Pad. savienība patiesībā pārbaudīja Vašingtonas piekāpības robežas. Ja Angolā pašlaik valda Maskavas radītais režīms, tad tas nebūt nenozīmē, ka ASV uz visiem laikiem būtu norakstījušas zaudējumos šo stratēģisko Melnā kontinenta telpu. Atgādināsim to, ka no katriem desmit Angolas iedzīvotājiem tikai viens atbalsta Pad. savienības uzspiesto sarkanās diktatūras režīmu. Viegli norītais Angolas kumoss nenoliedzami pavairos Kremļa izsalkumu pēc citām viegli noplūcamām plūmēm kā Afrikā, tā varbūt arī tālākās malās.

Par pagājušās nedēļas svarīgāko notikumu jāuzskata ASV ārlietu ministra Kisingera atklātais un neparasti asais brīdinājums Pad. savienībai un Kubai. Kā zināms, tad Angolas likteni izšķīra pāri par 12.000 vīru lielās Kubas „brīvprātīgo" brigādes klātiene, kas, apbruņota ar Pad. savienības modernākiem ieročiem, salauza rietuma pasaules un brīvo demokratiju neatbalstīto Angolas nacionālo spēku pretestību. No Angolas Kubas „atbrīvotāju" brigāde pārgrupējās un iefiltrējās Mozambikā, lai no turienes eventuāli atbalstītu nemierniekus un iespējamu partizānu karu Rodēzijā un citās kaimiņvalstīs.

Savā runā Kisingers uzsvēra: „Mēs nesam pasaules policisti, bet mēs nevaram pieļaut, ja Pad. savienība vai kāda tai paklausīga vara uzmestos par pasaules policistu. Mēs to nevaram pieļaut savas drošības un brīvības likteņa nodrošināšanai pasaulē. Mēs nevaram sludināt mūsu stratēģisko pārākumu un tajā pašā laikā atsevišķos apgabalos glēvi atkāpties. Mēs esam brīdinājuši Afrikas valstis, kurās baltās rases mazākums valda pār melnās rases vairākumu, izmantot katru izdevību, lai sarunās panāktu taisnīgu lietu izkārtojumu. Tā ir viņu iekšējā problēma. Mēs nepieļausim, ka Pad savienība vai tai paklausīgie Kubas militārie spēki tālās zemēs turienes politisko evolūciju iedrošināsies iespaidot ar savu ieroču varu."

Vašingtonas prese apgalvo, ka prezidents Fords uz eventuālu Kubas militāru nākamo akciju Afrikā atbildēs ar tiešu,

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1976. GADA 27. MARTS, 13. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.

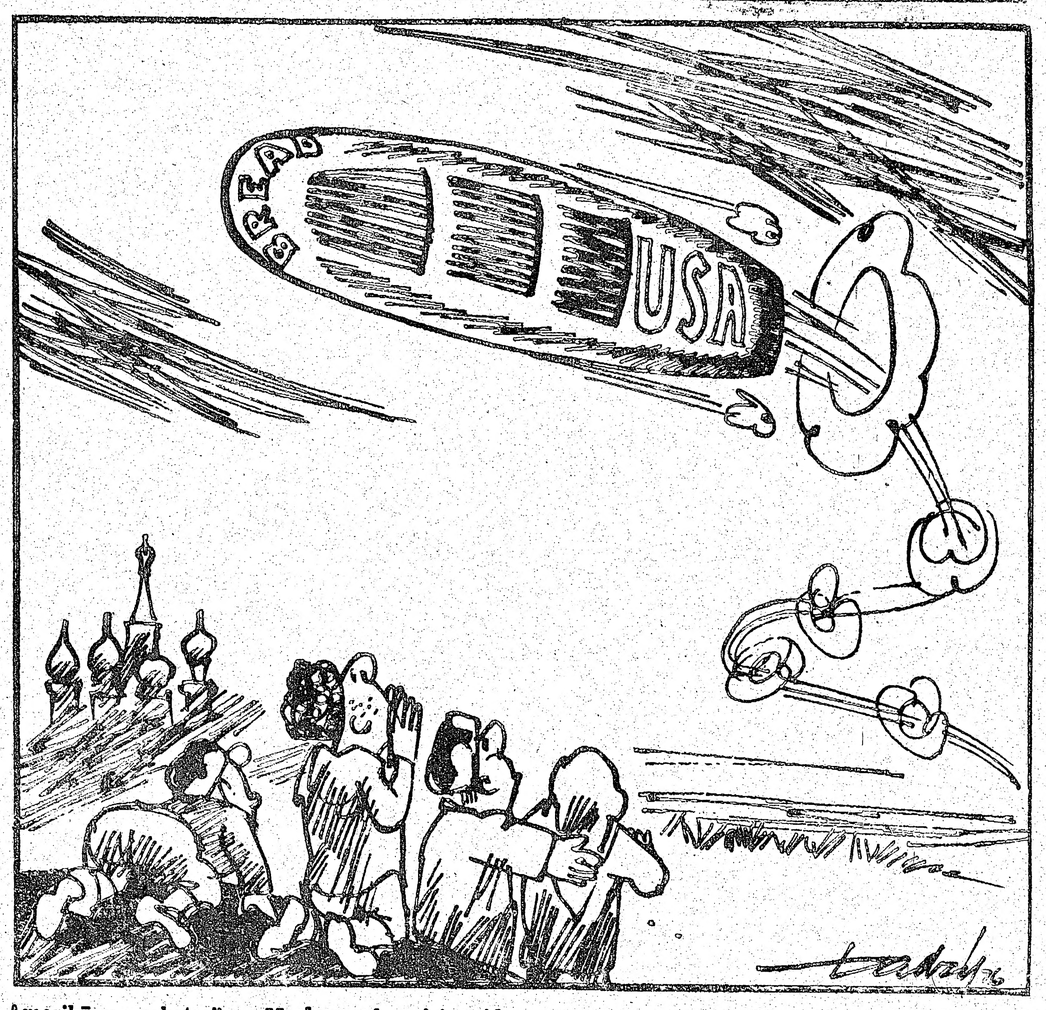

Amerikāņu „raķetes" uz Maskavu, ko visi gaida.

Dadža zīmējums

Ilgvars Spilners
PBLA priekšsēdis

Mūsu politiskā darba veidošana

Mēs esam ieraduma cilvēki. Mūsu ikdienas dzīve, nodarbības un domāšana iet noteiktās sliedēs. Ja ejam latviešu sarīkojumos un mums ir latviešu draugi, tad tiem mums arī atliek laika. Citi ir paraduši kārtīgi un rēgulāri maksās savas draudzes, biedrības un ALA nodevas. Daudzi vecāki ir iedalījuši savu laiku tā, lai varētu aizvest savus bērnus uz latviešu skolu. Darot latviešu lietas, atliek mazāk laika un naudas nodarbībām citās vidēs. Bet tas ir vajadzīgs, lai mēs paliktu kā latvieši, lai mēs uzturētu latviešu sabiedrību. Ja latviešu vide ir aktīva un interesanta, tā piesaista lielu daļu latviešu, arī jaunatni, un vietējā latviešu sabiedrība aug.

Kāpēc jāuztur latviska vide, jāaudzina latviešu jaunā paaudze ASV un citās rietumu zemēs, kur trimdas latvieši nonākuši? Vai tikai tāpēc, ka mēs esam ieraduma latvieši? Bet mūsu ieradums, varbūt, kļūs mazāks mūsu bērniem, vēl mazāks viņu bērniem un tas var pat pavisam izdilt. Tā mēs varam pazust, ejot no paaudzes uz paaudzi.

Mūsu darbība nedrīkst būt tikai ieradums. Pamatā tai ir jāliek pārliecība, ka latviešu tautai jādzīvo un jāatgūst sava zaudētā brīvība un neatkarība. Tas ir mūsu mērķis, kur latviskā sabiedriskā vide ir vajadzīga, lai varētu attīstīt darbu šī mērķa sasniegšanai. Ja mēs šo ticību varēsim ieaudzināt nākamajās paaudzēs, mūsu darbs latviešu centros ir un būs nozīmīgs. Visi šie centri ir kā mazas pagaidu Latvijas. Bet Latvija ir tikai viena, un uz to mums jāskatās, visu laiku jāattīsta sava darbība arī Latvijas labā.

Tiesa, mēs nevaram dzīvot izolācijā. Pasaulē dzīvo daudz citu tautu, ar kurām mums jānonāk saskarē. Latviešu tautas nākotnes cerības ir saistītas ar to, kas notiek citur pasaulē. Jaunā Austrālijas valdība premjēra Frēzera vadībā atcēla iepriekšējās Vitlama valdības lēmumu atzīt Baltijas valstu aneksiju Pad. savienībā. Tas ir liels pozitīvs sasniegums, ko veica Austrālijas latvieši.

Nesen pieņemtā Baltijas rezolūcija ASV kongresa vietnieku namā ir principiāla un politiski morāla deklarācija. Tā tikai atkārto valdības oficiālo nostāju, tā kongresam neprasa piešķirt līdzekļus un nespiež valdību uzsākt jaunu aktīvu un labvēlīgāku Baltijas politiku. Bet tā ir arī kā nodrošinājums, ka ne pašreizējā, ne nākošā valdība neuzdrīkstēsies vājināt savu pašreizējo nostāju Baltijas jautājumā. To darot, valdība riskētu ar kongresa un līdz ar to pilsoņu lielu protestu, kas būtu iekšējā politikā bīstami.

Šāda kongresa rezolūcija palīdz paturēt Baltijas valstīm savu identitāti ASV. Bet kā šo jautājumu pacelt tālāk pasaules forumā? To ASV valdība nevēlas darīt. Ārlietu ministrijas vecā atrunāšanās, ka Baltijas valstu jautājuma pacelšana Apvienotās Nācijās nozīmētu zaudējumu, nepārliecina. Zaudējums tas būtu tikai, ja par to runātu un balsotu vienu reizi. Bet ja Baltijas neatkarības un Baltijas pārkrievināšanas politikas jautājumus pārspriestu katru gadu no jauna, tad tas ne vien varētu palīdzēt aptuvurēt krievu iepludināšanu Baltijā, bet eventuāli varētu arī informēt un pārliecināt labvēlīgi daudzas citas pasaules valstis. Pad. savienību tas nostādītu aizstāvēšanās pozicijā. Tas būtu diametrāls pagrieziens no pašreizējās ASV atkāpšanās politikas.

Šejienes latviešu piedalīšanās politiskās akcijās un demonstrācijās par brīvību un neatkarību ir mūsu pašu pārliecības

(Turpinājums 16. lp.)

Lasītāju vēstules

SPĒLĒSIM UZ DIVIEM ZIRGIEM

Vecs padoms māca, ka hipodromā uz vienu zirgu nespēlē. Jāpriecājas, ka ASV politiskajā dzīvē aktīvi piedalās galvenokārt mūsu akadēmiskā saime, kas radusi ievērību republikāņu partijā (V. Korsts, D. Hāzners u.c.). Latviešu trimdas presē tomēr atspoguļojas tikai republikāņu aktīvitāte ASV prezidenta vēlēšanu kampaņā. Republikāņu partija lielai daļai latviešu liekas iespaidīgāka cīņā pret komūnisma izplešanos pasaulē, lai gan pēdējos gados republikāņu prezidentu sadarbībā ar Pad. savienību cietusi ASV drošība. Daļa latviešu tomēr nobalso arī par demokratiem, bet šai partijai simpatizējošie tautiesi tomēr nav apvienoti demokratu vēlēšanu komitejās. Arī demokratu partijai simpatizējošiem latviešiem būtu jāpulcējas šīs partijas latviešu kopās un jāparāda aktīvitāte. Ja gadījumā Baltajā namā ienāktu prezidents no demokratu partijas, tad latviešiem būtu jau iepriekš nodibināts kontakts mūsu nacionālo problēmu kārtošanā pie valdības aprindām. Ja būsim turējušies tikai pie republikāņiem, viņiem zaudējot, politiski varam nokļūt ļoti izolētā stāvoklī. Spēlēsim uz „diviem zirgiem" — viens noteikti uzvarēs!

J. Dimants sen.,
Des Moines, Aijovā

LATVIJAS KAROGA LIKTENIS

LA 28. februāŗa numurā bija plašāks raksts par LNPL sesiju Londonā ar virsrakstu: „Kā dēļ Florefā nozudis Latvijas karogs?" Sesijā ziņojis arī jaunatnes nozares vadītājs A. Tērmanis, pēc kuŗa uzskatiem Latvijas karogs noņemts īstā laikā, jo kongresam sekojošam semināram nav bijis nekāds sakars ar jauniešu kongresu.

Protams, sakara tam nebija nekāda, bet tas bija cieši „piekabināts" kongresam un rīcības komitejā kongresa un semināra sarīkošanā darbojās vieni un tie paši cilvēki, kas bija sadarbojušies ar Rīgu. Pēc laikrakstu ziņām saprotams, ka Latvijas karogs noņemts vairākkārt, — rīcības komitejas pārstāvjiem vienojoties ar izlases delegāciju no okupētās dzimtenes.

Žēl, ļoti žēl, ka atkal vajadzēja izdarīt „līšanu uz celīšiem" un pasniegt okupantu uzticības personām — rozes... Mūsu nacionālajam valsts karogam bija jāplīvo Florefā visu laiku, jo tur pulcējās brīvie latviešu jaunieši! Latvijas valsts karogu gan mēdz respektēt un sargāt citu tautu piederīgie, kā tas bija kādas izstādes gadījumā Anglijā, kur krievu pārstāvis pieprasījis Latvijas karogu noņemt, bet izstādes vadītājs — anglis to nav darījis, un mūsu karogs plīvojis visu izstādes laiku.

Latvijas karogs savā laikā neparādījās arī plašākā jauniešu sanāksmē Indianapolē un kādā sarīkojumā Mineapolē, par ko bija minēts presē. Tādi gadījumi izraisa pārdomas.

Valters Zirnītis ASV

VĒL PAR „VALODAS ZIEDIEM"

1975. gadā iznākušā grāmatā Zem Barbarosa šķēpa tās autors Ž. Unāms lietojis sakropļotus svešvārdus, kas ne vienmēr izteic pareizo domu. Atzīmētās lapas pusēs atrodami šādi vārdi: sankcionēts (43. lp.) definitīvi (51. lp.), distancējums (55.), valsts nedisponēja (66.), biju favorā (66.), deprimēja (75.), respresālijas (82.), neievēroja konvencionālitātes robežas 131.), subsidēta izstāde (133), dotācija (145.), kā to interpretējis (155.), deprimējoši apstākļi, rivalitātes (64., 71., 224.), konvencionāla kļūda (224.), investējuši daudz ierīču (231.), tekstuāli nepapildina (243.), politiskas ambīcijas, trūka dispozicijas pienākuma (371.), eksponētais stāvoklis (376.), aktuāli notikumi (376.), inspirētas baumas (407.), akcentēja (416.), notikumi deprimeja (477.).

Šādi „ziedi" atkārtojas visā 478 lp. biezajā grāmatā, kādēļ gribētos zināt, vai visi tie ir legālizēti latviešu pareizrakstības vārdnīcā, kā to autors pieminējis savā š.g. 13. marta vēstulē „Legālizētie valodas ziedi". Jaunākā paaudze svešvārdus lieto tādēļ, ka latviešu vārdu krājums tiem ierobežots, bet ja to dara autors, kas nav vairs jauns un kas savu valodu pārzina labāk nekā jebkuŗu citu un arī pats atzīst, ka „no legālizētiem valodas ziediem būtu jāizvairās", tad tam ir kāds iemesls, kas lasītājam joprojām paliek nezināms.

V. Andersons Toronto

PĀRDOMAS PAR KRITISKU APCERI

Sinamluba kristiskā apcere par Latvja gadskārtējo izstādi LA 10. n-rā ierosināja mani uz pārdomām. Visumā S. apraksts šķita objektīvs, attiecīgi traktēts ar veiklām metaforām, tāpat tur netrūka arī pa satiriskam akcentam. Visvairāk mani tomēr saviļņoja Sinamluba pesimistiskie vārdi raksta sākumā: ...likās, it kā pietrūka varenāka pacēluma... darbi, kas skatītājam aizsistu elpu... došanos tālāk par ierasto taku uz dilstošiem apvāršņiem..."

Pastardienas pravietis vai ne, Sinamlubs tiešām ļoti skaidri noraksturojis mūsu mākslinieku. Pēdējais, šķiet, ne tikai pazaudējis radīšanas kompasu, bet arī drosmi operēt kā cilvēks, apdāvināts ar nākotnes viziju... Šīs pasaules sociālie (tāpat kultūrālie) apvāršņi visapkārt rēgojas pelēcības miglā. Pagājušos gadsimtos mākslinieks aizvien uzticīgi reflektējis vidi, kuŗā pats eksistējis. Traģēdijas un neparasti notikumi, kas agrāk saviļņoja mākslinieka radošo garu, tagad zaudējuši efektu — kļuvuši par ikdienas parādību. Velns pārvērties par draugu, ticīgo.

Tā nu šolaiku mākslinieks vairs ne tikai cīnās ar vispārējo sabiedrības apatiju, bet, dabiski, arī ar motīvācijas un inspirācijas trūkumu... Kamēr šī pelēcība tiek dievināta (tendence uz sociālo vienlīdzību, kontrastu aplaušana), nekas graujošs vai „tāds, kas skatītājam aizsistu elpu", nav sagaidāms.

Elmārs Dambergs Rosseau, Ontario

Pie mums Austrālijā

Tāpat kā visur citur, arī pie mums Austrālijā vairākas organizācijas vai nu jau nosvinējušas, vai arī gatavojas svinēt savas 25 gadu jubilejas. Tikko tādu iesāka svinēt Sidnejas latviešu teātris (SLT) ar literāro vakaru, kurā Sp. Klauverts sniedza pārskatu par teātra darbību, L. Gailīte „portretēja" dažus aktierus (jautājums, kādēļ ne visus?) un Uldis Āboliņš rādīja dažus epizodus filmā, no kuriem vienai daļai nebija nekāda sakara ar teātri.

Sidnejas Latv. teātra vēstnesī 162. n-rā teikts, ka SLT darbību atklājis 1951. g. 6. janvārī ar M. Zīverta Tīreļpurvu V. Štāla režijā; tēlotājos pats režisors, Lilija Dombrovska un Indulis Nīcis. Proporščika lomas tēlotājs Indulis Nīcis un dekorātors Juris Dukurs vairs nav mūsu vidū. Tālāk pastāstīts, ka „latviešu teātra sākumi Sidnejā meklējami jau 1934. gadā (pirms 42 gadiem), kad Kārļa Nīča (tagad goda biedrs) iestudējumā izrādīja Ed. Vulfa komēdiju Precības Lielceros. Sākoties emigrantu plūdiem 40. gadu beigās, latviešu teātra celmlauzis bija Arvīds Knope ar Ausmu un Arnoldu Gūtmaņiem. Viņi 1949. gadā iestudēja R. Blaumaņa viencēlienu Zelta kupris."

25 gados SLT sniedzis 145 iestudējumus, no kuriem 63 proc. latviešu autoru darbi. Uz skatuves 25 gadu laikā tēlotājos un tehniskos darbiniekos darbojušās 387 personas, divi koŗa vienības un — viens suns . . . No uzrādītā skaita ansambļa locekļi bijuši tikai 108, pārējie teātra draugi un izpalīgi. Patlaban ansamblī aktīvi darbojas 59 dalībnieki. Teātra priekšnieks ir Imants Sveilis. Atcere beidzās 27. martā ar Annas Brigaderes traģēdijas Karaliene Jana izrādi.

Tālāk Vēstnesī pastāstīts: „Sidneja latviešu teātris nav tikai teātra ansamblis, bet gan latviešu kultūras dzīves aktīvs veidotājs, un ja ne pat vadītājs Austrālijā. Minēsim tikai dažus piemērus: SLT ierosmē un izveidojumā radās 1. latviešu kultūras dienas Austrālijā (1951.); tāpat arī 1. rakstnieku dienas (1960.) un 1. teātru festivāls (1961.). SLT ir pirmais Austrālijas latviešu ansamblis, kas devies aizjūras turnejā 1972. un 1975. gadā. Teātris rīkojis un palīdzējis organizēt ievērojamu aizjūras latviešu kultūras darbinieku viesošanos Austrālijā: Mārtiņš Zīverts, Andrejs Eglītis, Dr. Edgars Andersons, Dr. Uldis Ģērmanis, Jānis Andrups, Aina Zemdega u. c."

Uz 25 gadu darbības atceri gatavojas arī DV Adelaides un Sidnejas nodaļas. Adelaides vanagi nesen savu 24. gada dienu bija atzīmējuši ar plašu sarīkojumu, kurā, cita vidū, vanagus sveikuši jaunie vanagi ar Pētera Aigara dzejoli — Balāde par zelta vanagu.

DV Sidnejas nodaļas priekšnieks P. Upenieks, sakarā ar Leģiona dienu, savā marta un aprīļa apkārtrakstā (Nr. 2/16) raksta: „Jau gadu tūkstošiem ir pastāvējusi latvju cilts. Jau gadu tūkstošiem ir cīnījies latvju karavīrs. Jau gadu tūkstošiem ir krājušies šo karavīru varondarbi, savu ģimeni, tautu un tēvzemi aizstāvot. No šo miljonu latviešu karavīru leģiona mēs esam tikai ļoti maza daļiņa — viņu tradiciju un varoņgara turpinātāji — tēvzemes brīvības cīnītāji . . . Bet pirms mūsu laiks ir pienācis un, lai mēs būtu cienīgi valkāt tūkstošgadīgo latviešu leģionāru godu un slavu, mums ir jāizpilda mūsu galvenais uzdevums— jāsagatavo mūsu pēcnācēji, nākošie latvju tautas leģionāri tā darba, tās cīņas turpināšanai, kuru mēs atstāsim nepadarītu — nepabeigtu".

Leģionāru diena 13. martā sākās ar svētbrīdi Rukvudas kapsētā, karavīru urnu kapu nodalījumā un beidzās ar saviesīgu vakaru Latviešu namā, kurā bija arī plaša programma.

DV arī noorganizējuši Gaidas Trēziņas (no Londonas) koncertturneju Austrālijā. Pirmais koncerts notika 20. martā Sidnejā.

Austrālijas latviešu jaunieši arī nepaliek parādā vecajiem ar aizjūras mākslinieku aicināšanu viesoties Austrālijā. Viņi uzaucinājuši uz koncertturneju dziedātāju Larisu Mondrusu-Švarcu, kura patlaban uzturas Vācijā un kļuvusi ļoti populāra ar savām „popdziesmām". Savā laikā viņa dziedājusi Maskavā un citās „plašās dzimtenes" pilsētās, bet pirms dažiem gadiem izceļojusi no Latvijas, it kā uz žīdu kontas (viņas vīrs Švarcs dzimis jauktā laulībā ar latvieti.). Lasira dzied un runā labi latviski.

Tautas deju kopas Jautrais pāris un Sprigulītis savukārt cītīgi gatavojas turnejai pa ASV, Kanadu un Eiropu ar uzvedumu „Saules josta". Jau vāc sludinājumus programmas grāmatiņai, un par 1 lp. sludinājumu prasa 100 dol., jo „nauda briesmīgi vajadzīga". Tāpat izsludināta iepriekšējā biļešu pārdošana Kanberā, Melburnā un Sidnejā paredzētajiem sarīkojumiem.

Vienīgā latviete, kurai bija zināmas izredzes iekļūt olimpisko peldētāju grupā braukšanai uz Montrealu, Rita Saiva, šo iespēju zaudējusi. „N.S.V. Latviešu sports" 252. n-rā pastāstīts par viņas sasniegumiem 400 un 800 metros un beigās konstatēts: „Abi Ritas sasniegumi ir labāki par olimpiskām normām, un ja Rita dzīvotu kādā citā zemē, viņa būtu Montrealas olimpiskās spēlēs, bet šoreiz Ritai bija jāpaliek ārpus Austrālijas 28 peldētāju augstvērtīgās izlases."

Ld. Šmugajs

Austrālijas Jautrais pāris un Sprigulītis viesosies Toronto 3. jūlijā ar Saules jostu. No kresās: Jautrā pāra vadītājs Juris Ruņģis, Spriguliša vadītāja Skaidrīte Dariusa un mūzikālās daļas vadītājs Imants Līcis.

Dziesmota ciemošanās

Marta otrā nedēļas nogalē Čikagas Daugavas vanadžu dubultkvartets viesojās Ņujorkas apkārtnē, uzstājoties ar koncertu trijās vietās. Daugavas Vanagu apvienība Ņujorkā koncertu rīkoja 14. martā Belmont Plaza viesnīcas telpās, pulcinot nepilnu simtu klausītāju, kas noklausījās 16 latviešu komponistu dziesmas. Publikai labāk patika pēdējās daļas dziesmas ar jautrāku tekstu. Divas dziesmas bija jāatkārto, dziedātājas deva arī piedevas. Pēc samērā kautrīgi dziedāta sākuma posma labāk skanēja vidus posma dziesmas, kur arī klausītāji bija atsaucīgāki.

Neparasta bija dziedātāju tērpu maiņa programmas pārtraukuma laikā. Koncerta sākumā zaļgani zilās kleitās vanadzes bija apmainījušas pret košiem un raibiem tērpiem noslēguma posmā, tā pieskaņojoties programmas jautrajām dziesmām.

Mūzikālais vadītājs bija Teodors Ozoliņš. Nobeigumā kā koncentrētājas, tā mūzikālais vadītājs saņēma ziedus un aplausus.

Dziedātājas ziedoja 100 dol. ALA apgādam skolu grāmatu izdošanai, ar speciālu novēlējumu izdot bērnu koŗu dziesmu grāmatu. Līdzīgu summu tās ziedoja arī Čikagas skolai. Čeku saņēma ALA apgāda vadītājs un izglītības biroja vadītājs J. Riekstiņš, piezīmējot, ka šis ir vanadžu sadziedātais ziedojums.

Dubultkvartets 12. martā viesojās Pokipsijā, ap 50 jūdzes no Ņujorkas, un 13. martā Ņudžersijas Priedainē. Abās vietās rīkotāji bija attiecīgas Latviešu biedrības.

Pēc koncerta Ņujorkā klausītāji un izpildītāji pakavējās pie kopējas kokteiļu glāzes. Pēc tam Čikagas viešņas devās uz Daugavas Vanagu namu Bronksā, lai dažas stundas pavadītu kopējās pārrunās.

Šo koncertu trijās vietās noorganizēja Ņujorkas DV apvienības uzdevumā bijušais PBLA priekšsēdis U. Grava, kā to uzrunā pirms priekšnesumiem ziņoja apvienības priekšnieks K. Kitners. Kaut arī U. Grava no sabiedriskā darba šinī gadā aizgājis, šis pasākums bija iecerēts jau pagājušajā gadā.

V. I.

Problēmu grāmata

ERNESTS AISTARS — ADATAS ĒNĀ, 1975. G. 220 LP.

Ernests Aistars Latvijas brīvvalstī bija pazīstams ar saviem literātūrkritikas darbiem; svešumā dzīvojot, viņš pievērsies daiļliterātūras rakstīšanai. Pirmie pāris viņa romāni risinājās Latvijas vidē, bet pēdējo desmit līdz piecpadsmit gadu laikā iznākušās grāmatas visas darbojas gar konfliktiem, kas rodas latviešu cilvēkos un latviešu ģimenēs, kuras nokļuvušas svešumā. Pa lielākai daļai centrā jauni cilvēki, kas meklē savu piederību, savu vietu dzīvē un, ar svešām ietekmēm saskardamies, bieži nonāk necelos. Aistars prot atrast jauno cilvēku problēmas un prot lasītājam rādīt viņu dzīvē radušos konfliktus.

Aistara jaunākā grāmata Adatas ēnā notēlo jaunu puisi Alvi Rūvi, kas pakļāvies narkotisko vielu lietošanai. Taču līdzās jaunā studenta problēmām, ieslīdēšanai narkotikas dvingā un viņa cīņai pret šo ļaunumu grāmatā atspoguļojas arī daudz citu mūsdienu, it sevišķi latviešu, ģimeņu problēmu.

Kaut tā dēvētā industriālā revolūcija un līdz ar to arī pakāpeniska lielu iedzīvotāju slāņu urbanizācija sākās jau 18. gadsimta beigās, savus ziedu laikus tā sasniegusi tikai tagad. Tikai tagad sākam saskatīt šī procesa negātīvās puses un dažādās sabiedrībā radītās problēmas. Ja tās izraisa konfliktus jebkurā cilvēku grupējumā, tad pasaulē nonākušo latviešu vidū, pretēji parasti paustajam uzskatam (jo tik labprāt mēdzam sevi turēt par „veselu" sabiedrību), tās var radīt un rada vēl vairāk pretišķību.

Modernie sociālpsichologu pētījumi rāda, ka dzimtenes zaudēšana atstāj cilvēka psichē neizdzēšamas, bieži vien kroplojošas pēdas. Dzimtenes zaudēšana ir kā brūce, kas vai nu nekad neaizdzīst, vai arī atstāj rētu, kura tāpat traucē normālu funkcionēšanu un novirza cilvēka darbību dažādās kompensācijas izrīcībās. Tās savukārt var būt par pamatu jauniem traucējumiem.

Alvis Rūve nav tikai jaunietis, kas ieslīdējis narkotisko vielu varā, bet ap viņu un viņa ģimeni sapulcināts vesels problēmu komplekss, kas radies, latviešu zemnieku dēliem un meitām nonākot dubultā svešniecībā — prom no dzimtenes un prom no saitēm ar zemi, radiem, draugiem.

Rūvju ģimene ir modernā rudimentārģimene: tēvs, māte, divi bērni. Trūkst radu saimes apkaimē. Tuvinieki, kas agrāk veidoja bērnu pirmo sabiedrisko vidi, kurā bērns mācījās komūnikāciju ar un arī atbildību pret citiem cilvēkiem, dzīvo tālu, sastopami vienīgi kā reti ciemiņi. Saites ar tiem kļuvušas formālas, dažādos ģimenes godos — vairāk aiz inerces nekā aiz nepieciešamības — kopā pulcējoties.

Bērni uzaug egocentrētā mikroklimatā.

Rūvju ģimenē, kas kādreiz jaunībā dibināta vairāk uz fiziskas atrakcijas nekā uz patiesas mīlestības pamatiem, tēvs un māte ir katrs ar visai atšķirīgām interesēm. Tēvs Magnus dzimtenes zaudējumu mēģina kompensēt, veidodams pēc iespējas spožu dzīves materiālo pusi, mātes Laimas intereses nosliecas grāmatu pasaulē, zināma veida sapņošanā. Ar gadiem vīra un sievas interešu loks kļūst pārāk atšķirīgs, zūd jebkāda iekšēja kopība, kaut no ārpuses viss izskatās labi un jauki: ģimene, par ko ļaudis varētu teikt, ka tā „kāpusi dzīvē uz augšu."

Taču vecāku interešu polārizācija, it sevišķi tēva kāpinātie materiālās drošības un panākumu sapņi, rada dziļus konfliktus bērnos — mazāk meitā Karlā, vairāk dēlā Alvī. Karla veidojas par paviršas jaunatnes pārstāvi. Viņa kādu laiku biedrojās ar tādu pašu puisi Andri. Abi viņi reprezentē mūsu dienā vērojamās „acumirkļa" (instant) kultūras pielūdzējus. Ātri iegūstamais dolars ātri spēj apmierināt acumirkļa iegribas, kam tomēr ir tikai vienas dienas vērtība. Karla gan to itin drīz ieskata un atgriežas mājās, lai meklētu stabilākus pamatus dzīves veidošanai.

Ar Alvi viss risinās komplicētāk. Katras tautas literātūrā veidojas ar tās kultūru un dzīves uztveri saskanīgi pamattipi. Latviešu literātūrā blakus zemnieka dēlam nenoliedzami eksistē arī Poruka bālie zēni ar trauslajām dvēselēm. Alvis dvēselē ir Cibiņa (Kauja pie Knipskas) pēctecis. Viņš audzis mātes stāstīto un lasīto pasaku ietekmē. Tēva sapņi par lielisku, labi nodrošinātu auto firmu „Magnus Rūve un dēls" viņam pretīgi. Nenoliedzami, šis tēva ieceres ir egoistiskas, pat despotiskas, jo viņš spiež dēlu ar visiem līdzekļiem dzīvot tādu dzīves veidu, kādu viņš sev iztēlojies. Taču arī dēls nav bez vainas. Būdams egoisma kulta pārsātinātas patērētāju sabiedrības produkts, viņš nemēģina meklēt pēc iemesliem, kas varētu būt tēva rīcības pamatā. Tai vietā viņš nožēlo sevi un met tēvam pretī smagus apvainojumus, nodēvēdams to par Pirtnieka Ansi un Miera un Pieticības malas Pravieti. Abi divi — tēvs un dēls — iekrituši egoisma grēkā. Izveidojušies apstākļi liedz viņiem atrast savstarpīgas komūnikācijas taku.

Būdams īsts zemnieka dēls, tēvs nesalūzt, tikai ievelkas pēc

(Turpinājums 18. lp.)

IZNĀKUSI RETA GRĀMATA

(25.000 eks.), īpaši par Latviju (Dr. disertācija). Dabūjama lielākās latv. grāmatnīcās, vai pasūtināma no izdevniecības:

The Christopher Publishing House

53 Billings Road, North Quincy, Mass. 02171.

Cloth — $6.95

Paper — $4.95

THE HERRNHUTERIAN PIETISM IN THE BALTIC AND ITS OUTREACH INTO AMERICA AND ELSEWHERE IN TH WORLD by Dr. VALDIS MEZEZERS (Valdis Mežezers)

Valdis Mežezers

VIENA SAUJA LATVIJAS ZEMES

(Tēva piemiņai)

No tēva mājām viena sauja
Man savas zemes pieder vēl
No druvām tām, kur sēja, pļauja
Bij svešiem ļaudīm jānovēl.

To sauju dārgās zemes ņēmi —
Un liki asaras tai klāt —
Kad mantu pēdējo tu lēmi,
Tēvs, savam dēlam dāvināt:

„Nem, dēls, tas viss, ko iedot varu
Vēl paņemt līdz, kad projām ej;
Un sirdī glabā senču garu,
Ko svešas varas zaimo, smej.

Lai diezcik tālu, kādā malā
Kā tu, tā daudzi patversies,
Nav visas dienas, nebūs galā —
Reiz latvju tauta piecelsies!"

Kā pravietis no Dieva cilīm
Tu runāji, kad šķīrāmies.
Nu, apsegts kapu kalna smiltīm,
Tu dzimtā zemē atdusies.

Jauno mākslinieku un komponistu konkurss

Prof. Tālivaldis Ķeniņš, rakstot par jauno mākslinieku konkursa ideju 1970. gada Latviešu dziesmu svētkos Toronto, atzīmē, ka par šāda veida konkursu viņš un komponists Imants Sakss jau domājuši senāk. Latviešu dziesmu svētku tradicijās gan no senām dienām bijis iekļauts jēdziens, ka visi skaņraži, lai cik veci, aicināti piedalīties dziesmu konkursā, bet par izpildītāju mākslinieku sacensībām praktiski nav domāts.

Tagad rietumpasaulē mūzikas konkursi, kompozicijas vai atskaņojumi, notiek vairs tikai zināma vecuma robežās, un T. Ķeniņa uztverē tas ir pareizi.

Latviešu dziesmu svētkos pirmo reizi šāda veida konkurss notika 5. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā 1970. gadā. Panākumi bija tiešām labi, dzīva atsaucība, un bijām pārsteigti, dzirdot tik daudz jaunu talantu.

Šāds konkurss būs arī šī gada Latviešu dziesmu svētkos Toronto. Mēģinot apzināt jaunos talantus, bija jākonstatē, ka to jauno latviešu skaits, kam interesē skaņu māksla, ir ļoti liels un daudzi no tiem ir ar solidu mūzikālu izglītību.

Jauno latviešu mūziķu un jauno komponistu konkursam pieteikšanās laiks ir līdz marta beigām, paredzams kupls dalībnieku skaits. Informācija un pieteikšanās veidlapas pieprasītas ne tikai no Kanadas un ASV, bet arī no Austrālijas, Zviedrijas, Anglijas un Rietumvācijas. Atskaņotāju mākslinieku grupā būs pārstāvētas dažādas sacensību grupas — pianisti, dziedātāji, ērģeles vijole, viola, arpa, un klarnete.

Konkurss notiks trešdien, 30. jūnijā, Toronto Latviešu namā. Ikviens var piedalīties vairākās sacensību grupās, ja to vēlas. Ērģeļu koncerts būs baznīcā.

Informācija pieprasāma no konkursa administrātora Ž. Zentiņa, 31 Lillibet Road, Toronto, Ontario, Canada M8Z 3S5 tālrunis (416) 233-0960).

Ž. Zentiņš

Lūdzu, nešaujiet!

Taukums naktī pamodās pats no savas balss. Viņš bija mucis un neganti kliedzis: Liesums bija gribējis viņu nošaut! Taukums uzrāvās gultā sēdus, pārklāts baiļu sviedriem. Patiesībā Liesums bija strādājis tikai visas sabiedrības labā, bet vai pret Taukumu tāpēc bija jāvērš ierocis?

Kad Taukums vaļējām acīm pārdomāja tikko pārdzīvoto, viņam bija jāatzīst, ka notikumam patiesībā varēja sist plaukstas katrs īsts latvietis. Nepatīkamais bija tikai tas, ka pie jaunā latviešu kultūras centra pagaidu biroja galda lepni sēdēja Liesums, bet viņam vajadzēja griezties pie tā ar savām vajadzībām, kamēr reālā dzīvē Liesums savās problēmās vienmēr bija nācis pie viņa. Šoreiz vajadzība spieda, kaut vai Liesums būtu sēdējis pie sava darba galda ar ragiem un asti.

Taukums izsūdzēja savas bēdas: māja pārdota, jaunais īpašnieks jau stāv pie durvīm, bet viņam jāpaliek tikpat kā uz ielas. Vai jaunā latviešu kultūras centra dzīvokļu mājā nebūtu brīvs dzīvoklis vēl vienam krietnam latviešu kultūras darbiniekam?

„Tu domā — Latvian Tower?" Liesums pārlaboja un atšķīra biezu biroja grāmatu ar popētiem ādas vākiem un zeltītiem burtiem: Latvian Tower īrnieku saraksts. „Vēl daži apartamenti brīvi," viņš paskaidroja, „tu esi atnācis pēdējā brīdī!" Tad pēkšņi jautāja: „Cik tev bankā naudas?"

„Esmu latviešu nama akcionārs, viss mans kapitāls ieguldīts šajās ienesīgajās akcijās," Taukums atzinās.

„Saprotu, tātad miljonārs. Cik miljonus vēlies ieguldīt jaunajā kultūras centrā," Liesums atšķīra otru biezo grāmatu ar popētiem vākiem, lai atzīmētu piedāvātos miljonus.

Taukums neveikli samīņājās: „Tad vispirms jāpārdod vecais latviešu nams . . ."

„Nu tad darait to!" Liesums nepacietīgi iesaucās.

„Mums vēl paredzētas deviņas italiešu kāzas, varbūt pagaidīt, lai tās notiek, itālieši čakli dejotāji, bet kūtrāki maksātāji. Naudas iekasēšana arī var prasīt ilgāku laiku. Kas jums, miljonu projekta īpašniekiem, tie daži desmiti tūkstoši no mūsu vecā nama," Taukums skaidroja reālos apstāklus. „Latviešu ģimnazija arī vēl turpina mācības, lai nobeidz skolas gadu."

„Ģimnazija pārnāks jaunajā centrā ar visiem skolotājiem un vecāku padomi," Liesumam aina bija skaidra.

Taukumam bija arī personiskas intereses: „Arī mans krustdēls mācās ģimnazijā. Vai Latviešu tornis atrodas pazemja, autobusa vai tramvaja piestātnes tuvumā?" Taukums interesējās par satiksmes iespējām. „Latviešu namam var piebraukt no visām debess pusēm."

Liesums jutās nepatīkami aizkarts. Vai tikai Taukums negrib viņu atkal pavilkt uz zoba? „Paklausaities, godātais kungs," viņš kļuva gluži oficiāls, „mēs vēl paši nezinām, kur centrs īsti atradīsies, bet tas noteikti būs, tikko atradīsim vietu, kur to uzbūvēt. Pilsēta ļoti plaša, vai tad pāris gados to visu var izskriet?"

„Tātad vēl jāgaida uz mana dzīvokļa ieplānošanu," Taukums nopūtās.

„Jums nekas nav jāgaida, gaidītāji esam mēs — dodiet naudu!" Liesums strauji uzrāvās no mīkstā krēsla.

Taukums pacēla abas rokas: „Lūdzu, nešaujiet! " Tad dzirdēja Liesuma komandu: „Apkārt griez-ties, soļos — marš! Viens-divi, viens-divi . . ."

Kad Taukums bija aizsoļojis, Liesums atkrita krēslā un nopūtās: „Tādi ir tie latvieši: visu viņi grib, bet kad prasa naudu, tad — lūdzu, nešaujiet, it kā paši nebūtu pārdzīvojuši divus pasaules karus" . . .

Jukums Jekums

Par puikām un par meitenēm

Rozes un dadzīši. Jāņa Širmaņa pastāstu virkne. Ilmāra Rumpēteŗa vāks un ilustrācijas, 106 lpp.

Kādas Čikagas latviešu meitenītes vārdiem runājot, rakstnieks Jānis Širmanis līdz šim bija rakstījis „par pelēm, suņiem, zaķiem, kaķiem, vilkiem, lāčiem, rūķiem un puikām, bet nekā par meitenēm." (5. lpp.)

Lai pierādītu, ka viņš nav „sieviešu ienaidnieks", Širmanis savā jaunajā grāmatā Roze un dadzīši devis vietu arī meitenei. Tā ir Anita (Roze), un viņas divi brāļi ir „dadzīši". Anitas un viņas brāļu piedzīvojumi un pārdzīvojumi veido fābulu trīsdesmit sešiem pastāstiem, kas visi saistās viens ar otru.

Kaut arī Širmanis saka, ka par puikām līdz šim viņš esot rakstījis tālab, ka tos labāk pazīstot (5. lpp.), spriežot pēc „Rozes" jeb Anitas tēlojuma, nekādu īstu grūtumu tas viņam nav sagādājis.

Šinī ziņā man Širmaņa rakstīšanu gribētos salīdzināt ar Meinderta De Jonga un Beverlijas Klērijas (Cleary) rakstīšanu. Arī viņi abi vienādi viegli un labi raksta par zēniem un par meitenēm un par pelēm, suņiem, zaķiem, kaķiem. Bez tam viņi abi, gluži tāpat kā Širmanis, spēj vienādi labi rādīt gan gluži reālas dzīves ainas, gan fantazijas pasauli, kuŗā nav robežu starp īstenību un izdomāto.

Ja arī Širmanis līdz šim nebija rakstījis par meitenēm, tad sieviešu kārtas personas viņa grāmatās ir bijušas sastopamas arī agrāk, piem., laumiņas un raganas, puiku māmiņas, saimnieces, kas cep raušus . . .

Rozē un dadzīšos Anita nav centrālā persona tādā nozīmē, kā tas ir sieviešu rakstītos autobiografiskos tēlojumos, kuŗos meitenes dvēsele kā prizma atstaro apkārtējo pasauli, kā, piem., Brigaderes Anneles grāmatās, Aspazijas Zilajā debesī vai amerikāņu Vailderes (Wilder), vai Alkotas (Alcott) darbos.

Širmanis Anitu skata it kā no ārpuses, objektīvi vērodams viņas gaitas un kā tanī atklājas meitenes personība. Anita ir jaunākais bērns, mazā māsiņa ģimenē, kuŗā ir arī divi puikas — Ūsiņš un Andis, tēvs un māmiņa, vectēvs un vecmāmiņa. Ģimene piedzīvo lielas bēdas, kad vecmāmiņa mirst. (Bēdas 76. — 78. lpp.)

Tātad Roze un dadzīši ir stāsts par ģimeni, un kā tādu to labprāt lasīs ne tikai meitenes, bet arī zēni, arī tādi zēni, kas neparko nav pierunājami lasīt grāmatas par meitenēm.

Kādreiz Širmaņa Kriksis trimdā (1952. g.) un Kriksis un Tomiņš Amerikā (1955. g.) literārā veidā dokumentēja mūsu trimdas un Amerikas dzīves iesākumus. Toreiz Širmaņa grāmatas lasīja bērni, kas bija dzimuši Latvijā vai Vācijā un kas labi prata latviešu valodu. Cik ļoti mīļš bērniem kļuva Kriksis, to liecina simtiem suņu latviešu mājās, kas tika nosaukti par Krikšiem.

Roze un dadzīši (1975. g.) dokumentē laiku un apstākļus, kādi tie ir tagad. Kaut arī ne bez grūtumiem, Širmaņa attēlotā ģimene kaut kā iespēj dzīvot un darboties divās pasaulēs reizē, bērni reizē runā divas valodas, iet amerikāņu skolā, brauc uz Gaŗezeru, interesējas par Armstronga lidojumu uz Mēnesi un par latviešu Jāņu svinēšanu, viņiem ir viņu pašu latviešu vectētiņš un draudzīgi amerikāņu kaimiņi. Dažreiz latviešu vārdi bērniem nav saprotami (Vai saule lec vai lēkā), un dažreiz rotaļājoties viņi sarunājas angliski, pret ko ar dažādiem solījumiem un sodiem cīnās vecāki.

Pieaugušie lasītāji sapratīs, ka Rozes un dadzīši vectētiņš ir Jānis Širmanis pats, un Širmaņa laika biedri būs noskumuši par vecmāmiņas nāvi.

Bet bērniem, kā Širmanis saka, pasaule vēl ir brīnumu pilna, tādēļ bēdām ir veltīta tikai viena īsa nodaļa, īsāka nekā Aspazijas Gūgiņa grāmatā Zilā debess. Visās pārējās nodaļās ir daudz priecīgu un jocīgu notikumu un intriģējošu sarežģījumu. Putni un vāveres dzīvo tuvu pie cilvēkiem tāpat kā suņi un kaķi. Kā jau Širmaņa grāmatā!

Par Beverliju Klēriju, kas šogad saņēma Lauras Vailderes balvu, saka, ka viņas darbi esot „tīrā amerikāna", tik pilnīga tanīs ir parādīta šī laika amerikāņu ģimenes dzīve.

Širmaņa grāmata Roze un dadzīši ir saņēmuši 1974. g .Goppera Fonda balvu, un tā rāda kādas latviešu ģimenes dzīvi Amerikā, trīs paaudzes.

Klērija kā mantojumu no saviem vecākiem saņēma pagājušā gadsimta pionieŗu dzīves ideālus, kas tagad nereti saduŗas ar dzīves īstenību Amerikas pilsētās.

Širmanis ar Rozi un dadzīšiem pierāda, ka latvisko mantojumu un latviešu valodu ir iespējams nodot tālāk bērniem.

Širmaņa paša valoda ir dzīva, spirgta un skaidra. Mazākiem bērniem grāmatu var lasīt priekšā. Dažreiz Širmanim patīk arī darināt jaunvārdus, šinī grāmatā tāds ir ratnīca (garāža).

Vāku un ilustrācijas Rozei un dadzīšiem ir darinājis Ilmārs Rumpēteris. Tās atbilst grāmatas saturam un stilam.

Tekstā ir ievēroti pareizrakstības likumi, bet ne nodaļu virsrakstos, jādomā, ka tā spiestuves kļūda.

Bērnu grāmatu mums ir ļoti, ļoti maz. Lai tāpēc liels paldies Širmanim par Rozi un dadzīšiem! Būs lasīšanas prieks daudziem, ne tikai Čikagas meitenītei vien!

Rasma Sināte

Tiek meklēts bijušais karavīrs

Alfreds Lūmanis

dzimis 1906. gadā Rīgā, tēvs Artūrs, māte Katrīne.
1944. gadā septembrī bijis vēl Rīgā.

Rakstīt: DV Toronto, 125 Broadview Ave.,
Toronto, Ont. M5M 2E9

Saimniekots ar atlikumu

DV Kalamazū apvienības gadskārtējā biedru sapulcē Latviešu biedrības namā, ziņojot par pagājušā gada darbību, priekšnieks A. Minka uzsvēra, ka biedru skaits vēl joprojām aug; kopā ar vanadzēm, tas ir 151. Apvienība sastāv Amerikas latviešu apvienībā, Brīvības fondā, Gaŗezerā, Latviešu fondā un atbalsta Zviedrijas LNF darbību. Uz Latviju nosūtīti 7 saiņi. Loti darbīgas bijušas vanadzes. Notikušas 6 valdes sēdes un 6 sarīkojumi.

Šaušanas kopas vadītājs L. Skrupšķelis savā ziņojumā cildināja Gaŗezera atsaucību. Vanadžu ansambļa priekšniece E. Ozola paziņoja, ka 19. jūnijā notiks 15 gadu darbības atceres koncerts. Revīzijas komisijas priekšsēdis V. Šmits atzina, ka saimniekots ar 201 dol. atlikumu. Sapulce nolēma, ka katram biedram, papildus biedru naudai, jāmaksā vēl 2 dol. darbības atbalstam. Organizācijas un aprūpes līdzekļiem pieņēma budžetu 6.253 dol. apmērā.

Par apvienības priekšnieku ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo A. Minku un par valdes locekļiem Z. Bērziņu, E. Dīriķi, A. Krūmiņu, R. Zaķi, A. Elksni, J. Kalniņu un V. Rinkusu. Revīzijas komisijā — V. Šmitu, A. Žumburu un Ž. Balceri. Par delegātiem DV sapulcē Čikagā — A. Minku un R. Zaķi, par delegātu ALA kongresā Vašingtonā — V. Miķelsonu.

Pirms kārtējās sapulces notika vanadžu kopas sapulce, kuŗu vadīja A. Tīdemane. Par kopas priekšnieci, nu jau 9 gadus no vietas, ievēlēja V. Zaķi un valdē: B. Benderi, M. Žumburi, G. Minku, L. Krūmiņu, N. Gaiķi, V. Ozoliņu un E. Ozolu.

Kopsapulcē piedalījās 32 biedri, to vadīja R. Jankavs, protokolēja A. Elksnis.

Pēc sapulces pie vanadžu sarūpēta azaida notika biedru vakars. Tajā runāja bijušā ASV vanadžu priekšniece A. Tīdemane. ALA vicepriekšsēdis V. Miķelsons stāstīja par šīs centrālās organizācijas darbību. Ar „Daudz baltu dieniņu" sumināja valdes locekli A. Krūmiņu, kam 16. februārī piepildījās 77 gadi.

V. Boķis

Pie prezidija galda vanadžu salidojumā Toronto, no kreisās: A. Freimane, B. Šmita-Kalēja, Kanadas vanadžu priekšniece I. Breikša, sapulces vadītāja M. Vītola, A. Janitēna un sekretāre T. Gailīte. Apakšējā attēlā salidojuma dalībnieces balsojot.

Foto: J. Liģers

Gunāra Janovska pēcpusdiena Grand Rapidos

Rakstnieks ar „pilnu sirdi, kas neļauj klusēt". — Tā par Gunāru Janovski savā laikā izteicies literātūras kritiķis Jānis Rudzītis. To savā plašajā rakstā, pieskaŗoties rakstniekam un viņa darbiem, pieminējusi arī Ilze Sīle, kas pašreiz studē valodas Stanforda universitātē un bijusi Minsteres ģimnazijas audzēkne.

Grand Rapidu Latviešu biedrības namā 14. martā bija rīkota rakstnieka Gunāra Janovska pēcpusdiena, atceroties arī viņa nesen aizvadītos 60 mūža gadus. Par Janovska dzīvi un darbiem referēja B. Maine, minot viņa līdzšinējos darbus un izceļot zīmīgāko. Rakstnieku visvairāk saista meži, ūdeņi un vienkārša cilvēka problēmas. Tematika jo bagāta un daudzveidīga visos viņa darbos, bieži izceļoties ar savu traģismu. E. Avots savukārt stāstīja par tikšanos ar G. Janovski, paveŗot mazāk zināmas lappuses viņa ikdienas dzīvē un darbā. Referātus uzņēma skaņu lentē, nosūtīšanai rakstniekiem līdz ar visu klātesošo sveicieniem un parakstiem. Izlozēja divas G. Janovska grāmatas — Ieklausies naktī. Vienu no tām laimēja L. Rupmeja, otru — E. Miezis. Bija vēl citi laimesti.

Sekoja pārrunas par Janovska grāmatu Ēnu menuets.

Sarīkojums radīja arī pārdomas — vai labi domātais pasākums attaisnojies, jo bija pulcinājis tikai 20 apmeklētāju, no tiem lielāko daļu pensionārus, neviena vidējās paaudzes akadēmiķa, neviena jaunieša. Referāti bija labi sagatavoti, bet vai nevajadzēja sameklēt vēl kādu jaunās paaudzes pārstāvi, kas būtu spējīgs izteikties par rakstnieku un viņa darbiem un paust savus uzskatus un domas, un ja tāds nebūtu „pašu pagastā", meklēt kaimiņos. Kalamazū nesen uzstājās vairākas jaunās dzejnieces, no kuŗām dažām interesē arī proza. Varbūt aicinājums sekmētos? Meklējami arī jauni ceļi sarīkojumu programmās, lai viens un tas pats līdzīgās norisēs neatkārtotos gadu no gada. Varbūt tieši šī iemesla dēļ daži labi vērtīgi sarīkojumi notiek pustukšā zālē.

Sarīkojumu, kas ilga trīs stundas, atklāja un vadīja J. Rumberga sen. Bija solīti arī mūzikāli priekšnesumi, bet to vietā atskaņoja skaņu plašu mūziku. Visus pacienāja ar kafiju un cepumiem.

Valters Zirnītis

MINSTERES VĪRU ANSAMBĻA

KONCERTS

ZIEMEĻAMERIKĀ

MONTREALĀ — 1. aprīlī	**ČIKAGĀ — 16. aprīlī**
TORONTO — 4. aprīlī	**INDIANAPOLĒ — 17. aprīlī**
TORONTO — 6. aprīlī	**KLĪVLANDĒ — 19. aprīlī**
DETROITĀ — 7. aprīlī	**FILADELFIJĀ — 21. aprīlī**
KALAMOZŪ — 9. aprīlī	**BOSTONĀ — 23. aprīlī**
MILVOKOS — 10. aprīlī	**ŅUJORKĀ — 24. aprīlī**
MINEAPOLĒ — 13. aprīlī	**ŅUJORKĀ — 25. aprīlī**

St. Vasarājs

Nāvētājas bites

Pagājušā gadā ASV un Kanadas laikrakstos, tāpat televīzijas raidījumos, parādījās ziņa par Afrikas un Brazilijas nāvētājām bitēm, kuŗu dzēlieni spēj nogalināt cilvēku, un pareģojumi, ka pēc gadiem tās var ieviesties arī Kanadā. Bieži bitiniekiem jādzird jautājums, ko viņi domā par nāvētājām bitēm?

Brazilijā ieveda bites no Eiropas 1830. gadā, galvenokārt no Italijas, vēlākos gados arī no Kaukaza un Austrijas. Dienvidamerikas siltā klimata dēļ bišu spieti bieži apmetās koku dobumos, pat zaros, klinšu spraugās, dzīvnieku izraktajās alās un citās piemērotās vietās. Tā tur izveidojās t. s. brīvās dabas, mežonīgās bites, ar daudz stiprāku aizsardzības instinktu nekā bitinieku koptās bites.

Dr. V. Kerrs 1956. gadā pētniecības nolūkā ieveda no Afrikas 78 bišu mātes, bet tajā pašā gadā 26 spieti aizlidoja brīvā dabā. Afrikas un Indijas bites, dzīvodamas no spieta uz spietu brīvā dabā tūkstošiem gadu, izveidojušas vēl stiprāku pašaizsardzības instinktu nekā brīvā dabā Brazilijā aizklīdušās bites. Afrikas bitēm ir spēcīgāks dzelonis un lielāks vairums bišu indes nekā Vidus-eiropas palēkajām bitēm. Šīs bites sakrustojušās ar Brazilijas brīvā dabā esošajām bitēm, tā izveidojoties jaunai bišu sugai — nāvētājām bitēm.

Iespējams, ka nāvētājas bites var ieviesties arī Kanadā, ja kāds bitinieks ieved šīs bišu mātes arī šeit, lai pavairotu medus ienesumu. Šī bišu suga ir ražīgāka un nodarbojas arī ar laupīšanu, uzbrūkot citu sugu bitēm, tās iznīcina un izlaupa to stropus, brīžiem nesaudzējot arī savas sugas vājākos stropus. Šīs bites katru dzīvu būti, kas tuvojas viņu stropam, ieskata par ienaidnieku, kam jāuzbrūk. Daudz Brazilijas bitinieku nodarbojas arī ar šīm bitēm. Ar laiku viņas pierod un nav vairs tik agresīvas.

Katrā mierīgā bišu dravā vismaz viens vai divi stropi ir agresīvi. Tie ir sargposteņi, kas ne vienmēr ir no spēcīgākām saimēm. Ja visa drava ir nikna, tad tam ir dažādi iemesli, kāpēc normālās Italijas bites kļūst līdzīgas Afrikas un Brazilijas nāvētājām bitēm. Lielāko tiesu tur vainīgs pats bitinieks, sevišķi pirmajās pavasaŗa apskatēs. Reiz šāds piedzīvojums gadījās arī šī raksta autoram. Kad viņš pietuvojās dravai, gandrīz visas dravas bites bruka tam virsū. Ja nezinātu, ka tās ir agrāk mierīgās bites, varētu domāt, ka tās ir nāvētājas. Bēgot tās dzinās pat pus jūdzi pakaļ. Pagāja divi gadi, kamēr šīs bites varēja dabūt normālā stāvoklī.

Pētījumi rāda, ka bites virs 35 platuma grada ir daudz mierīgākas nekā zem šī grada, jo

(Turpinājums 6. lp.)

Jaunie mākslinieki aug un veidojas

Ņujorkas koncertapvienība 7. martā Karnegija mazajā zālē bija rīkojusi jauno mākslinieku koncertu, kuŗā visi dalībnieki bija jaunāki par 20 gadiem. Klausītāji bija visai atsaucīgi, tā ka vairākas reizes jaunie mākslinieki parādījās uz skatuves un saņēma ziedus. No atskaņotajiem darbiem trīs bija pirmatskaņojumi, un divi no šo darbu komponistiem bija koncertā. Koncertu noklausījās ap 200 klausītāju, to starpā arī daži amerikāņi, kā arī latviešu jaunieši.

Pianists Imants Mežaraups, Sv. Jāņa draudzes ērģelnieks Filadelfijā, atskaņoja četrus darbus, starp tiem arī variācijas par latviešu tautasdziesmām. Viņam tikai 18 gadu, klavieŗu studijas sācis jau sešu gadu vecumā. Viņš pievērsies arī mūzikas teorijai un kompozicijai. Šinī koncertā Silvija un Ilga Erdmanes atskaņoja arī I. Mežaraupa kompoziciju Ceļš. Māsas Erdmanes ir 19 gadu vecas dvīnes, piedalījušās dažādos koncertos gan vidusskolas korī, gan kā solistes. Silvija pagājušo gadu uzstājās Br. Skultes jubilejas koncertā, kā arī iedziedājusi tautasdziesmas Kaibalas izdotajās skaņu platēs.

Filadelfiete Linda Alļe savas čello studijas sākusi 1966. gadā, guvusi vairākas godalgas, studē Džuliardā mūzikas skolā Ņujorkā. Piedalījusies vairākos koncertos. Šinī Ņujorkas koncertā Alļe pirmo reizi atskaņoja Arnolda Šturma sonāti čellam un klavierēm. Pats autors noklausījās koncertu un kopā ar čellisti saņēma klausītāju aplausus. Klavieŗpavadītāja bija Anda Baumane.

Noklausoties koncertu, varēja priecāties par jaunajiem latviešu topošajiem māksliniekiem.

—bo

Solžeņicins brīdina Rietumus

No Pad. savienības izraidīto krievu rakstnieku Aleksandru Solžeņicinu viņa Anglijas apmeklējuma laikā intervēja BBC televīzijā. Rakstnieks brīdināja rietumu valstis no padomju totālitārisma briesmām. Interviju bija palīdzējis izkārtot BBC darbinieks mācītājs J. Sapietis un to noraidīja pirmdien, 1. martā, Panorama programmā. Intervija ilga visas programmas 50 minūtes; atbildes krievu valodā tika tūliņ tulkotas angliski. Solžeņicins runāja ar tik lielu pārliecību un tiešumu, ka pat kūtrākie britu pilsoņi, liekas, šoreiz saprata stāvokļa nopietnību.

Solžeņicina uzskatus kopsavilkumā var izteikt kā skaidru skatu vērotu rietumu un austrumu attieksmju maiņu pēdējos divi gados, t. i. tajā laikā, ko Solžeņicins pavadījis rietumos. Laikā, kad viņš no Pad. savienības ticis izraidīts, Rietumu iespaids bijis daudz stiprāks nekā tagad. Spiediens uz padomju varu bijis tik liels, ka tā citādi nav varējusi kā viņu izraidīt. Tagad, Sachārova gadījumā, spiediens arī esot stiprs, bet Pad. savienība šajā laikā kļuvusi tik spēcīga, ka varot šo spiedienu ignorēt. Piecdesmitos gados, pēc kara beigām, Solžeņicina paaudze esot vārda tiešā nozīmē Rietumus dievinājusi. Viņi esot domājuši, ka Rietumi nākšot tos atbrīvot, jo paši viņi to nevarēšot. Tagad Solžeņicins atzīst, ka atbrīvošana varot nākt, tikai pašiem paļaujoties uz sevi. Tur viņa domas ar Sachārovu daloties: pēdējais vēl aizvien ticot, ka Rietumu palīdzība būšot izšķirīgā.

Solžeņicins atzina, ka diemžēl, viņa brīdinājumi neesot atraduši dzirdīgas ausis; Rietumi tagad ejot to pašu ceļu, ko Krievija pirms 70 gadiem. Esot vērojamas tās pašas parādības kā Krievijā pirms oktobra revolūcijas: piemēram, vecākās paaudzes it kā noiešana malā no dodot intellektuālo vadību jaunajai paaudzei: prese, rakstnieki, žurnālisti bauda lielu brīvību, bet it kā zaudējuši atbildības sajūtu savas tautas un vēstures priekšā; esot vērojama revolūcionāru un nemiernieku cildināšana. Arī Krievijā pirms sabrukuma esot bijis „labais tonis" sabiedrībā aizstāvēt teroristus. Žēl, ka kādas tautas pārdzīvojumus un pieredzi nevarot nodot kādai citai tautai, lai pēdējo pasargātu no līdzīga likteņa. Pēc Rietumos nodzīvotiem divi gadiem viņš tagad saprotot, ka katram individam, katrai tautai viss jāpieredz un jāpārdzīvo pašai. Citu pieredzi tās neatzīst. Solžeņicinam pārmetot, ka viņš gribot atgriezties pie vecās patriarchālās iekārtas; tas neesot tiesa. Pagātni atgriezt vēloties tikai prātā aprobežotais. Nākotnē varot izvēlēties tikai kādu no tiem ceļiem, kas ved uz priekšu. Vēl Krievijā dzīvodams, viņš esot cerējis, ka tas būšot evolūcijas ceļš, ne revolūcijas.

Esot notikušas lielas pārmaiņas Rietumos, kas palīdzējušas nostiprināties Pad. savienības iespaidam; Padomju savienībai tagad esot priekšā tikai viens ceļš — totālitārisma uzplaukuma ceļš. Vērojot Rietumu daudzkārtējās kapitulācijas padomju režīma priekšā, vietā esot jautājums — kā Rietumi domājot paglābties no līdzīga likteņa? Politika nevar būt bez morāliem apsvērumiem; to Britanija labi sapratusi 1939. gadā, piesakot karu Hitlera Vācijai. Šodien tas esot aizmirsts, un britu politiskie vadītāji esot ar mieru atzīt ikvienu varu ikvienā vietā, neprasot tās morālo raksturu. Tā, piem. tie steidzoties dažu varu atzīt kā pirmie — Laosā, Ķīnā, Angolā — lai kas tur pārņēmis varu. Bet brīvība ir nedalāma, un tā jāievērē no morālā viedokļa.

DV Kanadā valdes jaunatnes daļas vadītājs Dr. V. Gulēns (attēla labajā pusē) DV delegātu sapulcē lasīja referātu par tematu: Tauta, ģimene un mēs. Pa kreisi — viena no vecākām organizācijas dalībniecēm Emīlija Sniķere no Hamiltonas, svinīgā akta sākumā aizdedzina sveces.
Foto: J. Liģers

Jautāts par atomkaŗa iespēju starp austrumiem un rietumiem, Solžeņicins atbildēja, ka Pad. savienība esot tā ievirzīta kaŗa un bruņojuma sagādes ceļā, ka, ja pat viss politbirojs balsotu pretī, bruņošanos vairs nevarot apturēt. Bet, kāpēc vajadzīgs atomkaŗš, ja rietumus varētu paņemt „kailām rokām?" atjautāja Solžeņicins. Rietumu aizsardzības budžeti ir samazināti, un atsprieguma politika dara visu iespējamo, lai Rietumus novestu pilnīgā „miera stāvoklī". Pad. savienība turpretī bruņojas gan tiešā, gan netiešā ceļā, palielinot savu ideoloģisko propagandu, no kuŗas tā pat nedomā atteikties. Kādā rītā padomju laikrakstos varot būt ziņa, ka Lielbritanijas imperiālisti esot gājuši par tālu un stāvoklis kļuvis neciešams: ar to pietiekot, lai iekustinātu „protestu" lavīnu pret britu „imperiālistiem". Vai kaut kas līdzīgs varētu notikt rietumos? Pēc divu gadu pieredzes Solžeņicins esot pārsteigts nevis par to, kas notiek Pad. savienībā, bet par notikumiem Rietumos. Tie kapitulējot padomju totālitārisma priekšā un atdodot vienu, divas, trīs un vairāk zemes komūnistu varai.

Ļoti asi Solžeņicins vērtēja britu valdības politiku attiecē pret atspriegumu: britu aizsardzības ministrs sakot, ka „pēc Helsinku" laiks esot pārbaudes laiks Pad. savienībai. Vai tiešām padomju tankiem būtu jāripo pa Londonas ielām, lai ministrs atzītu, ka Pad. savienība beidzot ir pārbaudi izturējusi! Varbūt arī tad vēl šī „pārbaude" turpināšoties? Tāpat ar lielu sašutumu Solžeņicins noraidīja britu filozofa Bertranda Rasela vārdus: „labāk sarkans nekā beigts" — „better red than dead". Tas esot atbaidošs teiciens, un Solžeņicins to parafrazēja: labāk beigts nekā nelietis (bette dead than a scoundrel).

Runādams par grāmatu, ko viņš pašlaik raksta par Ļeņinu, Solžeņicins atzina, ka esot zināma līdzība viņu raksturos un likteņos. Bet viņš uzsvēra Ļeņina tuvredzību politisko jautājumu skatījumā un viņa attālināšanos no dzimtenes. Solžeņicins uzskata par savu pienākumu atbrīvot krievu tautu no šīs nāvējošās maldu mācības. Sakarā ar atvieglināto vīzu piešķiršanu rietumu žurnālistiem, Solžeņicins izteica domas, ka tagad informācija par pretestību Pad. savienībā retāk sasniedzot Rietumus, jo žurnālisti jūtoties it kā spiesti rakstīt mazāk par nepatīkamajām lietām Pad. savienībā. (Šo norādījumu ļoti stingri noliedza pazīstami britu žurnālisti, kam ir pieredze padomju lietās).

Nobeigumā Solžeņicins teica, ka viņš nevēloties atjaunot auksto karu, bet gan radīt tādu atspriegumu, kur nevienam partnerim neesot paslēpts akmens saujā; atspriegumam „detante" esot jābūt atklātam un patiesam. Par savu dzīves uzdevumu krievu rakstnieks teica, ka viņš gribētu uzrakstīt savas zemes vēsturi, kas visus šos gadus esot turēta apslēpta. Viņš cerot pieredzēt savas dzimtenes — Krievijas — labākus laikus, bet — vai to viņam tagadējā padomju valdība atļaušot, to nevarot zināt. Esot iespējams, ka no viņa „tiekot vaļā", pirms viņa zemei ataust labāka nākotne.

Ar šiem vārdiem intervija beidzās. Tās iespaids britu politiskās un arī sabiedriskās aprindās bija ļoti liels. Solžeņicina vārdu iespaidā pazīstamais britu leibora partijas politiķis, tagad lords Džordžs-Brauns paziņoja, ka izstājas no partijas, pie kuŗas piederējis jau 45 gadus: šī partija vairs neaizstāv savus principus — cilvēka brīvību — par ko agrāk cīnījusies. Presē parādījās neskaitāmi komentāri un lasītāju vēstules, tāpat daudz par to pārrunāja radio un televīzijas raidījumos. Var atzīt vai neatzīt Solžeņicina pesimismu par Rietumu vājumu un kapitulācijas politiku, bet nevar noliegt, ka krievu rakstnieks ir teicis vārdus, kas dziļi saviļņoja visus britu iedzīvotājus, liekot pārdomāt par lietām, ko labprāt patiktos neredzēt. Interesanta sagadīšanās bija, ka tieši tanī pašā dienā, kad Solžeņicins noraidīja „detantes" jēdzienu, to pašu darīja arī ASV prezidents Fords. Pirms atsprieguma politika netiks īstenota tā, kā to saprot morāli atbildīgi cilvēki, labāk šo vārdu nelietot.

T. P.

Nāvētājas . . .

(Pārnesums no 5. lp.)

tur brīvā dabā nevar pārziemot. Jāsecina, ka nāvētājas Brazilijas bites, ceļojot uz ziemeļiem, līdz Kanadai būs jau „atklimatizējušās". Savās bitinieka gaitās esmu novērojis, ka visi bišu spieti galvenokārt lido uz dienvidiem. Tas ir viens no daudzajiem bišu instinktiem.

Apzinīgi ievest nāvētājas bites Kanadā būtu vislielākais bitinieku noziegums. Diemžēl, daudz bitinieku ir tikai komersanti. Spieta laikā bites labprāt neuzbrūk, bet to dara nogurušās pēc tālāka lidojuma. Nogurušais spiets meklē apmesties katrā piemērotā vietā. Esmu saņēmis spietu pat uz ielas novietotā automašīnā. Tās apmetas smago kravas mašīnu aizmugurē, dzelzceļu preču vagonos, ielido pa logu otrā stāva guļamistabā un pat apmetušās pie auto garāžas nomestā vecā zābakā. Reiz bišu spiets apmeties pat vērsim uz ragiem...

Kā no bišu uzbrukumiem aizsargāties? Bitiniekam bišu inde pa lielākai daļai ir nekaitīga, bet alerģiskam cilvēkam pat viens pats dzēliens var būt kaitīgs. Neviens nezina, kur un kad, sevišķi vasarā, var iedzelt bite. Vispirms, jo ātrāk, jo labāk, pēc dzēliena jācenšas ar nagu sāniski noraut dzeloni, nesaspiežot indes maisiņu. Bitei atraujoties no iedzeltās vietas, dzelonis ar indes maisiņu iztrūkst no bites vēdera lejas daļas, reizē iedarbinot maisiņa „pumpi", kas iesūknē no maisiņa iedzeltajā vietā. Kad dzelonis ar maisiņu nobīdīts sānus, iedzeltā vieta ieziežama ar alkoholu. Ja tāda tūliņ pie rokas nav, vieta jāierīvē ar kādu aukstu priekšmetu, vislabāk dzelzs. Var izlīdzēties arī ar mitras zemes piku.

HAMILTONA

DV Hamiltonas nodaļas gada sapulci Latviešu biedrības namā vadīja J. Gailītis, protokolēja Baiba Šmita-Kalēja. No nodaļas 145 biedriem sapulcē bija ieradušies 30. Šogad bija pārvēlami divi valdes locekļi — O. Bērztīss un I. Krūziņš, kas vairs nekandidēja. Viņu vietā valdē darbosies E. Darkēvics un E. Dāvidsons. Revīzijas komisija darbosies līdzšinējā sastāvā. Nodaļas kapitāls uz sapulces dienu bija 8508,78 dol. Ar DV KV atļauju nolēma turpināt auto lipekļu izdošanu pēc līdzšinējā parauga, nosakot to cenu 1 dol. gabalā, atkalpārdevējiem 25 proc. atlaide. Auto zīmes dabūjamas Hamiltonas Latviešu biedrības grāmatnīcā, 16 Queen St. N. pie V. Rudzīša, vai arī pie J. Gailīša, tālr. 383-7717. Nolēma pie Hamiltonas nodaļas dibināt tautisko deju grupu. Pirmais mēģinājums bija paredzēts 7. martā. T. G.

Hamiltonas Latviešu biedrības 15. februāŗa gada sapulcē ievēlētā valde darbosies šādā sastāvā: biedrības priekšnieks Edgars Remkins, palīgs Hermanis Tērauds, sekretārs Donāts Skrūzmanis, kasieris Vilis Rudzītis, biedrzinis Edmunds Kuncāns. — Hamiltonas Latviešu biedrības turpmākie sarīkojumi: 3. aprīlī Dr. P. Vasariņa gadskārtējais literārais vakars biedrības namā; 1. maijā gadskārtēja Maija balle; 25. septembrī biedrības gada svētki; 2. oktobrī Miķeļa tirgus un 6. novembrī Mārtiņu vakars.

V. R.

Garīgai augšanai,
kristīgai sadraudzībai,
veselīgam priekam

KRISTIGĀS JAUNATNES KURSI

Šajā Dziesmu svētku gadā notiek no 19. — 26. jūnijam SAULAINĒ

Latviešu jauniešiem, sākot ar 16 gadiem, kas nevēlas būt tikai klaidoņi.

Dalības maksa $55.-; pieteikšanās pie draudžu mācītājiem, vai LELBAs Jaunatnes nozarei tieši: māc. I. Gaide — 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M6S 3P6 (tālr. 416 - 766-5525), ne vēlāk kā līdz 15. maijam; turpat pieprasāmas stipendijas.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TALRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

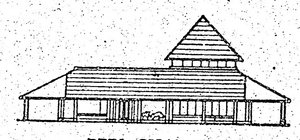

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
336 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4312 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

221-1159

LEONIJA OZOLKALNE

UGUNĪ

DZIMTENES LATVIETES DIENAS GRĀMATA

(45. turpinājums)

Tik asarainā mājā bija maz siltuma. Ja cilvēks bija nelaimē, tad tam bija jāpalīdz. Tāds bija sentēvu tikums. Pie tā cieši turējās tante Anna. Te šāda tikuma neredzēja. Šādos apstākļos, kaut tuvu radu bēgļiem, nebija ne ilgas, ne drošas palikšanas.

Tante Anna raudot to izstāstīja Ritai, un varēja redzēt, ka viņai kauns savu radu dēļ. Bet apstākļi bija tādi, un šajos rados ne Ritai, ne citiem nebija paliekamas vietas.

*
* *

No tā bija saprotams, ka kādreiz tik lepnā Zeltiņu saimniece — tante Līze nedrīkstēja pieturēt pat savu māsu, un tai drīz vien bija jāatgriežas savā vietā. Tā nepieņemta un nemīlēta Rita jutās kā aukstā zemē nomests rieksts. Klīstot no vienām mājām uz otrām, viņa pastrādāja kādos lauku darbos un devās atkal tālāk. Te, patālāk no lielajiem satiksmes ceļiem, daudzas mājas bija vēl palikušas veselas. Daudzas pamestas tukšas, daudzās pa retam vecākam cilvēkam. Kas vien spēja, steidzās novākt rudens darbus ar iedzimto zemnieka rūpību. Visur trūka darba roku, un katrs darbinieks bija vēlams un gaidīts. Te gan atstātās, gan pustukšajās mājās kara darbībai atstatākos novados radās arvien lielāks bēgļu pieplūdums, radot grūtības. Diezgan bieži gadījās, ka no lauka pazuda aita. Tad tur bija izslauktas govis. Citā vietā pa nakti norakts kartupeļu lauks. Nokauto gaili vai vistu vārīja turpat īpašnieka šķūnī bez lieka kauna. Neviens vairs nerespektēja privātīpašumu. Badainie pievāca visu, kas vien lietojams pārtikai. Tu — kulaks, tev ir, man nav!

Sabradātie, sadangātie, patvaļai pamestie zemnieku lauki prasa darba rokas. Nenokoptā maizes labība līkst, pārlauzto salmu vārpām liecoties zemē. Okupanti drīz vien aptvēra stāvokli, izdodot rīkojumu iesaistīt bēgļus talkas darbā, palīgā darba zemniekiem novākt kartupeļus, sakņājus un maizes labību armijas vajadzībām.

Rita jau sen vēlējās atgriezties pilsētā, bet tantes aizgādībā arvien kavējās. Tā nu bija atvadu stunda, un arī Vircavas lielceļi tai palika aizmugurē. Tikai vēl uz īsu brīdi jāatgriežas tantes Annas Pakalnos pateikties un atvadīties.

Pakalni kara neskarti stāvēja savā vietā, nekāda fronte te nebija bijusi. Pat Lilijas zoslēni plunčojās turpat bedrē. Bet Pakalnos to šoreiz sagaidīja patīkams pārsteigums: tur pretim iznāca viņas pašas māte — Zemiene. Arī tā rudens salnās apsalušajos lielceļos bija izstaigājusi lielas platības, piepalīdzot visur, kur darba roku vajadzēja. Trūkumu tā pagaidām nepazina, tikai spilvens galvas tiesai bieži bija maināms. Arī Pakalnos nupat bija norakti ziemai glabājamie kartupeļi, un bez darba vecajai sievai bija grūti. Viss mūžs bija pagājis vienā tecēšanā: kaut nu paveiktu, kaut padarītu! Tā nu rosījās atkal ceļā. Kurp? Uz pilsētu, kopā ar meitu Ritu.

Lielceļš ir braucēju izdangāts un dubļu slīkšņā gandrīz neizbraucams. Tā trīs gājējas nelielām nastiņām plecos atstāj Pakalnus. Kājceliņā paliek tante Anna. Noraisījusi lakatiņu, tā slaucīdama acis čukst:
— Kad Ilzīte pārnāks. — —

Grimdamas dubļos un grumbās, gājējas kustas ļoti lēni. Varbūt gadīsies kāds braucējs, kādu gabaliņu paņems līdz. Ceļš ir tukšs. Mālainiem dubļiem aplipušās kājas ir smagas. Tepat grāvja malā ir jāatpūšas, gaŗajā ceļmalas zālē noslaukot smagos dubļus, lai nenestu pūrvietu zemes līdz, kā to teica vecā Zemiene. Nekāda lielā atpūta tā nu nav, jo atsēsties ceļmalā nav iespējams. Mazliet pastutējot muguru pret telefona stabu, varēja mazliet attapties. Tā viņām te stāvot, no Šauvu mājām iznāk kāda sieviete apvaicāties, kurp viņas iedamas.

— Gribam uz Jelgavu. Gaidām kādu mašīnu. — Nelāgā ceļa dēļ mašīnas ejot ļoti reti. Lai nākot vien iekšā apsildīties. Esot palikusi viena pati, īstie saimnieki aizbraukuši, pametuši viņu vienu ar puiku. Lai nu daroties ar saimniecību kā redz. Rudens darbu vēl pārpilnam. Vienai nav jaudas visu veikt. Tumšajās rudens naktīs vienai arī bail: tādi dīvaini laiki. Varbūt lai labāk paliek tepat, vietas ir diezgan, un gan maizes pietiks.

Tā ir neparasta, svešiem cilvēkiem parādīta viesmīlība, un ceļotājas to pieņem ar pateicību. Pārgulējušas nakti, Rita ar Rūtiņu tomēr pošas tālākam ceļam. Vecāmāte paliek Šauvās, teikdama: ko es vecs cilvēks tagad sadarīšu izpostītā pilsētā. Te būs silti, pavadīšu ziemu. Un jau tas ir likteņa nolikums — satikt labus cilvēkus. Un atvadoties no mazmeitas, vēl piebilst:

— Redzi, meit', kā Dievs ticīgos neatstāj. Paturi to allaž prātā.

— Un neaizmirstiet, šeit arī jums ir mājvieta ļaunā stundā, — atvadu vārdā saka Šauvu saimniece.

*
* *

Šorīt ir salis, un ceļa grumbas asi spiežas cauri plānajām zolēm. Laipnās saimnieces devums ir papildinājis somu svaru ar sen nebaudītām gardām lietām. Tur ir rudens bagātības no visa, ko zeme spēj dot. Ejot nepacietīgā steigā, domas skrien pretī tam, ko viņas atgriezušās sastaps, ko darīs un kā būs. Tāpat ar ardievām atskatīdamās, tās atgriežas atpakaļ piedzīvotā un pieredzētā iespaidā. Pirmajam kara mulsumam pārskrienot, te bija tik mierīgi un klusi, ka grūti bija ticēt visam tam, kas nesen apkārtnē bija plosījies. Tikai daudzās pamestās mājas runāja savu. Tantei Annai pēc divu nedēļu bēgulības atgriežoties, Lilija atrada pat cāļu māti ar izperētiem pīlēniem zem jāņogu krūma. Bija tik savādi un neticami, ka pa aizslēgtajām durvīm neviens nebija ienācis, ne izgājis. Bieds ar kaujas līniju izrādījās aplams. Kaujas norisinājās ap Glūdu, Dobeli, Līvbērzi, Džūksti un tālāk Kurzemē. Šis bija bēgļu un sirotāju aizmirsts stūris. Varbūt vēl neatrasts. Un tomēr apdvesa dīvaina svešuma elpa. Kaut kas neredzams, bet nepadzenams un smags bija sevi pieteicis uz palikšanu. Likās, ik mirkli tas ir gatavs iznākt no kakta, celties, ņemt un valdīt. Ar šo neredzamo bija tik grūti cīnīties. Tas bija neziņas stāvoklis uz baiļu robežas. Ne tikai mājās, bet pāri visai zemei plivinājās salti, pelēki spārni, metot ēnas cilvēku dvēselēs. Neziņas minējumi karsēja fantaziju, nedodot mieru darbam.

Daudzas lielsaimniecības arvien vēl bija tukšas. Tur nemanīja rosāmies nevienas dzīvības. Toties citās mājās ievācās bēgļi pavisam no citas puses, apmetoties uz dzīvi jaunatrastā vietā. Acīm redzot ražas bagātība uz laukiem aizgāja bojā. Cilvēki atgriezās lēni. Kas spēja un apzinājās, nekautrējās rokas darbā likt.

Eot pa šoseju tālāk, daudzi skursteņi rāda degu-ma vietas. Te — šosejas malā nav vairs vecā Bērzu kroga, kas ar gadsimteņu nosirmojušo jumtu te gulēja ceļmalā plats un liels. Tas bija tāds tālas pagātnes vēsturisks robežstabs. Tikai nokvēpušais skurstenis vēl rāda tā vietu.

Uz mājām, uz mājām, solis solī rakstaini ceļas, tuvinot izvēlētajai vietai.

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu biedrības inženieru un tehniķu kopas sadraudzības sarīkojumā 20. martā Latviešu namā 85 apmeklētājus uzrunāja un vakara norisi vadīja kopas bijušais valdes priekšsēdis E. Tiltiņš. Ar priekšnesumiem piedalījās viesi un kopas biedri. V. Gulbis dziedāja kuplejas Z. Tauriņa ģitaras pavadījumā un jaunietis R. Bičevskis rādīja burvju mākslu; par mūziku skaņu lentē gādāja V. Girgensons. Pie cienasta galda atskanēja daudz kopēju dziesmu. 19. februāra gada sapulcē kopa ievēlēja jaunu valdi, kurā darbojas B. Upāns, J. Androvičs, A. Upmalis, O. Lepše un V. Brumelis. Jaunā kopas valde vēl nav konstruējusies.

● Latviešu biedrības 6. latviešu dziesmu svētku laikā Toronto paredzējusi izdot Baltijas Vēstneša 25 gadu jubilejas piemiņas grāmatu, kas pirmoreiz izdota 1893. gadā Rīgā, iespiesta „Bernharda Dīriķa un biedru" spiestuvē. Latviešu biedrība izdos piemiņas grāmatu vecā ortogrāfijā, kā tas ir oriģinālizdevumā, ofseta tehnikā. Grāmatai priekšvārdus rakstīs baltu filol. un filoz. maģistrs L. Vīks, un tā būs 80 lappušu apmērā. Baltijas Vēstneša 25 gadu jubilejas grāmata 1893. gada iespiedumā atrasta Helsinku bibliotēkas arhīvā, kur atrodas vairāki veci iespiedumdarbi latviešu valodā, bet Pad. savienība aizliegusi Somijai atļaut šos iespiedumdarbus izvest uz ārzemēm.

● Toronto visu triju luterāņu draudžu rīkotā otrā Ciešanu laika dievkalpojumā 17. martā Sv. Jāņa baznīcā piedalījās māc. J. Cālītis un māc. I. Gaide, kas teica svētrunu. Koncerta daļā Sandra Kurse spēlēja flautu, gan solo, gan V. Freimaņa ģitaras pavadījumā. Dievkalpojumā bija 80 dievlūdzēju. Nākosā, 31. marta, dievkalpojumā ar dievgaldu svētrunu teiks archibīskaps A. Lūsis; mūzikālā daļā Vizma Maksiņa dziedās duetā ar Maiju Barušu, kas spēlēs arī ērģeļu solo.

● Sv. Katrīnu vanadžu koris Senatne diriģenta V. Rundāna vadībā būs redzams 11. aprīlī televīzijas pārraidījumā no Hamiltonas uz 11. raidāmceļa ķiniešu tautasmākslas pusstundu ilgajā programmā, ko atkārtos divreiz, priekšpusdienā un pēcpusdienā. Senatne 20 dziedātāju sastāvā dziedās latviešu tautasdziesmu popūriju.

● Sv. Andreja draudzes padome pēc ievēlēšanas amatus sadalījusi šādi: padomes priekšsēdis un draudzes priekšsēdis paliek līdzšinējais J. Pētersons, viņa vietnieks administrācijas lietās A. Leja un saimniecības lietās U. Ķiesners, sekretārs — K. Ciemgals, viņa vietnieks L. Gulbis, kasieris A. Krastiņš, viņa vietnieks J. Liberis, V. Eglītis (no jauna) padomes locekļi. Draudzi LNAK padomē pārstāvēs A. Sproģis, Latviešu namā — E. Koks, 18. novembra akta rīcības komitejā V. Vāgners, Tautas augstskolas saimniecības padomē J. Liberis. Sidrabenes pārvaldē no padomes izraudzīti — A. Briedis, A. Jēkabsons, I. Zamlovskis, V. Eglītis, V. Vāgners un A. Rāviņš, bez tam vēl Sidrabenes pārvaldes priekšnieks Arv. Kalniņš un draudzes priekšnieks J. Pētersons.

● Baltiešu veterānu korpusa dibināšanas 10 gadu atcere un draudzības vakars 3. aprīlī pl. 7.30 vak. DV namā, piedaloties Latvijas, Igaunijas un Lietuvas konsuliem. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalīsies visas trīs tautības; latviešus pārstāvēs DV vīru koris Kanadā diriģenta A. Saulītes vadībā.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas gada sapulcē, piedaloties 34. dāmām, par priekšnieci ievēlēja līdzšinējo L. Jansoni; priekšnieces palīdzes Ņ. Černavska un N. Tanne, sekretāre A. Krugere, viņas palīdze Ņ. Černavska, saimniecības vadītājas V. Lauge, N. Tanne un M. Hausmane, Saulainē — E. Reinfelde, A. Treigute un L. Bādere,, kasieres I. Spēlīte un E. Buka, loterijas pārzine V. Šimiņa ar palīdzēm V. Zilveri un K. Bruži, mantzines E. Baruša un V. Luca, sarīkojumu daļas vadītājas — H. Mangale, E. Kalviņa un V. Luca, altāra dekorēšanā — E. Baruša un A. Kaļiņa, veco ļaužu jubileju atceres kārtotājas — E. Buka un E. Baruša. Sapulci vadīja L. Jansone, protokolēja Ņ. Černavska. Pēc sekretāres Ņ. Černavskas nolasītā 1974./75. g. darbības pārskata priekšniece L. Jansone ziņoja par kases stāvokli un jauno budžetu.

● Dievturu Burtnieku draudzes Lieldienu daudzinājumu 21. martā Latviešu namā, piedaloties 50 dalībniekiem, vadīja J. Vandelis; dižrunu teica J. Palieps, savā runā pieskaroties tautas pastāvēšanai svešumā un dzimtenē. Lai tauta varētu pastāvēt, tad pašas tautas izveidotā dzīves ziņa ir vispiemērotākā. Tauta, kas zaudē savu dzīves tikumu un ziņu, kā tauta pazudīs. No internacionālitātes pārņemtā dzīves gudrība iznīcina tautu. Spilgts piemērs tam ir senprūšu vēsture. Dainas par Lieldienām skandēja A. Memenis ar savu meitu Janu. Kopīgās Lieldienu dziesmas ar kokļēm pavadīja jaunieši Visvaldis Freimanis un Roberts Memenis. Lieldienu mielasta laikā dziedāja tautasdziesmas par Saules kāpšanu pavasarī un citas speciālas Lieldienu tautasdziesmas. K. Puriņš lasīja par Lieldienām. 24. aprīlī Ūsiņa saiets ar rumulēšanos u.c. izdarībām K. Puriņa mājās pie Bramptonas.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja 27. martā pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā rīko māc. I. Gaides (tenors) un ērģelnieces A. Rundānes garīgu koncertu par labu ērģeļu fondam.

● Sv. Jāņa draudzes gada sapulcē ievēlētos jaunos draudzes padomes un citus darbiniekus ievedīs amatā 11. aprīlī Pūpolu svētdienas dievkalpojumā. Pēc dievkalpojuma draudzes svētdienas skolas Klusās nedēļas ieskaņas sarīkojums. Programmā svētdienas skolas koŗa dziesmas un bērnu kopdeklamācijas, kā arī izrādīs divas krāsu filmas par Lieldienām. Ieradīsies Lieldienu zaķis un apdāvinās bērnus. Aicināti visi bērni un pieaugušie, kas arī nepieder pie draudzes.

● Māc I. Gaide salaulājis Jāni Sēci un Ženiju Pavasaru.

● Māc. A. Briedis kristījis Liju Adeli Mārtinsoni, Māŗa un Ināras, dzim. Pāvelsones meitu.

Kanadas gaidu jendas dziesmu vakars „Es dziedāju, gavilēju" Hamiltonā, 10. aprīlī pl. 7 vak. Kristus draudzes baznīcā. Dziesmu vakara atkārtojums Toronto 19. aprīlī, pl. 7.30 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē. Ieeja pieaugušiem 3 dol., pensionāriem 1.50 dol., skolēniem 1 dol.

● Māc A. Čops 20. martā izvadīja no Rosara bēŗu nama uz Sv. Džēmsa krematoriju 16. martā mirušo 75 g. veco Mariju Kauliņu. Nāves cēlonis ļaundabīgs audzējs. Aizgājēja bija atraitne. Toronto viņai paliek meita Biruta Kauliņa.

● Dzintra Simanovska ziedojusi 2000 dol. Sidrabenes draudzīgā aicinājuma fondam Sidrabenes ēkas būvei.

● Toronto latviešu YMCA biedru sapulce 10. aprīlī pl. 5.30 pēcp. Latviešu namā. Pēc sapulces turpat pl. 8 vak. biedru vakars. Deju mūziku spēlēs Runči.

● Toronto latviešu katoļu vienības gada sapulce notika 14. martā Latviešu namā, piedaloties 37 locekļiem. Sapulci atklāja vienības priekšsēdis V. Miklašēvics, vadīja J. Grodnis un protokolēja A. Vuciņš. Pārskatus par vienības un Mežciema pārvaldes darbību nolasīja priekšnieks V. Miklašēvics. Par bēŗu un palīdzības fondiem ziņoja fondu pārvaldnieks A. Vuciņš. Par vienības priekšnieku ievēlēja līdzšinējo V. Miklašēvicu, tāpat valdē uz 2 gadiem ievēlēja līdzšinējos: A. Vuciņu, J. Budži, S. Locāmu un L. Beinaroviču. Revīzijas komisijā līdzšinējie — B. Logins, V. Korolkēvičs un K. Garjānis. Par pārstāvi nākošajā jaunajā LN AK padomē uz 3 gadiem ievēlēja līdzšinējo V. Miklašēvicu. Dāmu komitejas pienākumus šogad veiks dāmas, kuŗu uzvārdi sākas ar burtiem H, I un J. Tuvākā laikā tās sanāks kopā un izvēlēs vadību.

● Vanadžu koŗa Zīle sarīkojumā Lietuviešu namā izvilkti vēl šādi laimesti: loze 965. — grāmata, 523. — skaņu plate, 38. — spilvens, 878. — sejas pūderis, 477. — glezna. Laimesti iznemami līdz 15. aprīlim, tālr. 247-4357, Breaburan Ave., Weston. Neiznemtie laimesti paliks koŗa īpašumā.

● DV vīru koŗa Kanadā valdē darbojas: V. Prieditis, E. Treilons un A. Veitmanis, kuŗam adresējama visa sarakste: 45 Pinebrook Ave., Toronto, Ontario M4A 1Z1, tālr. 759-1538.

DV delegātus 26. salidojumā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā vārdā sveic agrākais DV Kanadā valdes priekšsēdis P. Balodis. Viņam blakus — K. Purmals, T. Kronbergs, G. Brikmanis, Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša, J. Utināns un V. Tomsons.

Foto: J. Liģers

Kaŗa invalidu gada sapulce Toronto

Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā gada sapulci 14. martā Latviešu namā vadīja A. Bērziņš, protokolēja K. Zikmanis, piedaloties 18 apvienības biedriem. Ar klusuma brīdi godināja aizvadītā gadā mūžībā aizsauktos apvienības biedrus Edgaru Bodnieku un Kārli Liepu. Priekšsēdis G. Krustiņš informēja, ka apvienībā 72 biedri, darbības gadā iestājušies seši. Rakstveida nobalsošanā par apvienības statūtu maiņu, sakarā ar valdības iestādēm iesniegto lūgumu par apvienības reģistrāciju, piedalījušies 35 biedri, no kuŗiem tikai divi balsojuši pret. Reģistrāciju atbalstījuši arī Kaŗa invalidu Centrālā valde Vācijā. Valdības iestādēs jau izdarīts attiecīgs iesniegums.

Pēc apspriedēm ar latviešu kaŗa invalidu vadību ASV, smagāk cietušajiem invalidiem būs iespējams pavadīt Rotā 2—3 nedēļas vasaras atvaļinājumu par brīvu, izdevumus sedzot abām apvienībām.

Apvienības kasieris K. Grīnvalds pagājušā rudenī viesojies Rietumvācijā, kur saticies ar turienes invalidu apvienības vadošiem darbiniekiem un iepazinies ar latviešu kaŗa invalidu apstākļiem. Mūsu kaŗa invalidi saņem no Rietumvācijas valdības samērā labu aprūpi, lai gan ir arī atsevišķi smagi apstākļi — grūtas slimības, dokumentu trūkums kaŗavīra piederības pierādīšanai u.t.t. K. Grīnvalds piedalījies arī invalidu nama iesvētē. Nams samērā labā stāvoklī, pakāpeniski izdara pārbūves un remontus. Iekārtotas jau 12 viesistabas. Sarīkojumu zālē ap 150 vietas. Namu iecerēts vēl paplašināt ar īpašu piebūvi un vairākām papildistabām. Uzposta arī ēkas ārpuse un dārzs. Invalidu nams atrodas Ulmas tuvumā.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza E. Svīte. Sapulce izteica valdei un visiem pārējiem darbiniekiem pateicību, tāpat dāmu komitejai ar priekšnieci Helenu Bulovu un visiem labvēļiem, kas ar ziedojumiem atbalstījuši invalidu apvienību.

Bija dzirdami iebildumi par apvienības pārāk lielo maksājumu Centrālai valdei žurnāla Kaŗa Invalids izdošanai. Pieņēma atzinumu, ka žurnāls turpmāk būtu piesūtāms tikai tiem ziedotājiem, kas devuši 10 dol. vai lielāku ziedojumu. Apvienības biedri arī turpmāk žurnālu saņems par brīvu. Arī šogad notiks apvienības gadskārtējais sarīkojums. 27. martā, pl. 8 vakarā DV namā, kur ar dziesmām un kuplejām piedalīsies Miervaldis Pavasars un Runči trimdā ar deju mūziku. Apvienība ziedojusi 500 dol. invalidu nama atbalstam, 435 dol. palīdzības darbam Kanadā, 915 dol. — Vācijā un 700 dol. žurnāla Kaŗa Invalids izdošanai.

Amatpersonas šogad nebija jāpārvēl, jo tās ievēlētas trim gadiem. Apvienības valdē darbojas: G. Krustiņš (priekšsēdis), V. Suchockis (vietnieks), E. Ozoliņš (vietn.)), V. Zikmanis (sekretārs), J. Grīnvalds (kasieris), V. Ivans (biedrzinis) un M. Bulovs (sarīkojumu daļas vadītājs). Revīzijas komisijā: E. Svīte (pr-dis), K. Blumbergs un A. Krunte.

Sapulce ilga 2 stundas, pēc tam tās dalībnieki pakavējās pārrunās pie dāmu komitejas kafijas galda.

O. K.

SV. KATRĪNAS

● Vietējā Vēstures mūzeja izstādē „Festival of Hands" bija aicināti piedalīties arī latvieši. Tā nebija domāta kā etnisko grupu mākslas skate, bet atsevišķu Sv. Katrīnu māksliniekū darbu īpatnību demonstrēšana. Bija reprezentēta keramika, audumi un ādas izstrādājumi, siena un grīdu segu darinājumi un speciālo smalko mežģīnu tamborējumi, gleznas, senlaicīgie audumi un galda servizes. Zigrīda Masīte demonstrēja latvisko prievīšu aušanu, ko uzņēma arī televīzijā. R. Zālamans iepazīstināja ar kokļu gatavošanu, ko kuplināja Mairas Zālamanes un Sarmītes Šternbergas kokles spēle. Izstāde ilga vienu nedēļu. Tā bija ļoti labi apmeklēta, pulcinot sevišķi daudz skolu jaunatnes.

● DV Sv. Katrīnu nodaļas vanadžu kopas jaunā valde konstruējusies šādi: Milda Vītola — kopas valdes priekšniece, Ernestīne Konrada — priekšnieces vietniece, Milija Zvejniece — sekretāre, Inta Majoriņa — sekretāres vietn., Emma Krūmiņa — kasiere, Alma Vasariņa — kasieres vietn., Ārija Freimane — ārējā informācija, Zigrīda Masīte — iekšējā informācija, Paulīne Greble — biedrzine un Velta Pavlova — mantzine.

Z.

Jaunākās ziņas par lietuviešu pretdarbību

Jau pirms savas neatkarības dienas16. februāŗa— Amerikas lietuviešu apvienība izplatīja 140 lappušu biezu izdevumu „The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania. A Report for 1975.", kurā dokumentētas padomju noziedzības un pārkāpumi pret cilvēcību okup. Lietuvā 1975. g. Darbs paveikts apbrīvojami īsā laikā. Respektējams arī izdevuma saturs, tāpat jāapbrīno lietuviešu labie un ātrie sakari ar brāļiem cietējiem Lietuvā un ātri iegūtās ziņas par viņu lietuvisko un pretkomūnistisko nostāju un rīcību.

Izdevumā atstāstīts Lietuvas nacionālaja pagrīdē jau vairākus gadus iznākošā Katoļu baznīcas chrunikas jaunāko numuru saturs, kas, šķiet, ir arī galvenais informācijas un ziņu avots. Chronikā ziņots par vairāku pretpadomju darbībā apvainotu lietuviešu tiesāšanu. Bez Chronikas, 1975. gadā Lietuvā izveidojusies nacionālo aktīvistu organizācija fronte, kas savā deklarācijā prasa Lietuvas neatkarības atjaunošanu. Tāpat izdots žurnāls „Aušra" (Ausma), un tam turpināta pirms daudziem gadiem izdotā žurnālā „Aušra" numerācija, tā apliecinot, ka arī šis izdevums turpinās agrākā izdevuma tradicijas un garu— cīņu par Lietuvas neatkarību un brīvību. Arī 1975. gada „Aušra" aicina lietuviešus pretoties padomju garīgajai ieteikmei un pārkrievināšanas centieniem.

Izdevumā ievietota arī lietuvieša J. Jurašas liecība Nobela Miera prēmijas saņēmēja Sacharova starptautiskā tribuālā par cilvēcisko tiesību ignorēšanu Padomju Savienībā Dānijā, 1975. g. 17.-19. okt. Jurašas bijis Kaunas Drāmas teātra režisors un ap 1972. g. nonācis atklātā konfliktā ar padomju režīmu. 1974. g. beigās viņam atļauts atstāt Lietuvu. Savā liecībā minētais Jurašas devis konspektīvu pārskatu, sākot ar Pad. savienības iebraukumu Baltijas valstīs 1940. g., un dokumentējot tam sekojošos brutālos notikumus Lietuvā. Jo plašu informāciju Jurašas sniedzis par notikumiem Lietuvā pēc 1946. g. Viņš atstāstījis daudzus pieminētā katoļu Chronikā publicētus faktus, it sevišķi par baznīcas un priesteŗu vajāšanām. Tāpat Jurašas saucis vārdā daudzus lietuviešu darbiniekus, ko padomju vara vajājusi un sodījusi pēdējos gados.

Publicēts arī baltiešu iesniegums pag. g. Helsinkos notikušās konferences dalībniekiem un plašāki pārskati par lietuviešu pretestības kustības darbību kopš 1960. g. Nobeigumā atreferējums par vairāku lietuviešu patriotu tiesāšanu.

Amerikāņu lietuviešu apvienība, izdodot šo pārskatu, devusi visiem baltiešiem derīgu ieroci cīņā par brīvības atgūšanu padomju okupētajās dzimtenēs. Netiešs mājiens—vai arī mēs šai cīņas sektorā nevaram kaut ko līdzīgu paveikt?

RAINIS UN ASPAZIJA IGAUŅU LAIKRAKSTĀ

Ellu Andersoni līdz šim pazinām kā čaklu un ražīgu igauņu literātūras tulkotāju. Pēdējos gados viņa pievērsusies arī igauņu iepazīstināšanai ar latviešu kultūras dzīves notikumiem. Tā nesen Toronto iznākošajā igauņu laikrakstā „Vaba Eestlane" (Brīvais Igaunis) ievietota viņas apcere par latviešu trimdinieku Rainim un Aspazijai Šveicē uzcelto piemineklī, bet redakcija apņēmusies publicēt tuvākā nākotnē apceri par abiem dzejniekiem. Šai mūsu kaimiņu laikrakstā publicētas arī kādi trīs pašas Andersones dzejoļi un vairāki viņas latviešu tautas dziesmu tulkojumi (Pūt, vējiņi, Ej, saulīte u. c.)

R. Čaks

Kamēr delegāti iebauda rīta kafiju, revizijas komisija rūpīgi sagatavo savu ziņojumu. No kreisās: A. Reinberga, A. Kalviņš un A. Putniņš.

Foto: J. Liģers

Glābsim politisko ieslodzīto Gunāru Rodi!

PBLA valdes priekšsēdis Ilgvars Spilners aicina visus latviešus brīvajā pasaulē griezties pie savu zemju valdībām, preses un cilvēku tiesību aizsargāšanas organizācijām, lai tie izteiktu protestus padomju valdībai, tās pārstāvjiem, savā presē un Apvienotās Nacijās par latviešu politiskā ieslodzītā Gunara RODES mocīšanu padomju darba nometnē.

Vladimira cietumā, Maskavas tuvumā, ieslodzītais Rode ir jau ilgi slimojis, nedabūdams vajadzīgo medicinisko palīdzību. Tagad Rode kopā ar citiem politiskiem ieslodzītiem, protestējot pret necilvēcīgiem apstākļiem, uzsācis bada streiku.

PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners nosūtījis vēstuli ASV prezidentam Fordam.

NODIBINĀTA KOMITEJA RODES GLĀBŠANAI

Starptautiskā amnestijas organizāciju Eiropā saņēmusi ziņu, ka Vladimiras cietumā ieslodzītā Gunāra Rodes veselības stāvoklis tik kritisks, ka jābaidās par viņa dzīvību. Gunārs Rode, kurš cietumā pavadījis jau 14 gadus, pagājušā gadā smagi saslimis un viņa dzīvība bijusi pdraudēta. Rode jau ilgāku laiku atrodas smagā režima cietumā Vladimirā, kur viņu pārvietoja no Mordovijas spaidu darba nometnes par līdzdalību kādā protesta akcijā.

Rodes slimībai cietuma administrācija nav piegriezusi nekādu vērību un nav sniegusi palīdzību. Viņš ievietots kādā atsevišķā cietuma kamerā un atstāts savam liktenim. Tad citi ieslodzītie, ar krievu režīma kritiki Bukovski priekšgalā, sacēlušies, draudējuši uzlauzt kameras durvis un pieprasījuši Rodi ievietot slimnīcā. Tā cietuma administrācija spiesta piekāpties un Rodi cietuma sargi uz nestuvēm iznesuši no kameras. Kas ar Rodi noticis tālāk, nav vēl zināms.

Gunārs Rode pašlaik ir 42 gadus vecs. Viņu apcietināja Baltijas federācijas lietā un 1962. g. aprilī notiesāja uz 15 gadiem spaidu darba nometnē. Pēc piedalīšanās protesta demonstrācijā viņu no Mordovijas pārcēla uz Vladimira cietumu, kur viņš pagājušā gadā saslima.

Starptautiskā amnestijas organizācija Rodes gadījumu uzskata par smagāko starp Pad. savienības politiski ieslodzītajiem, kuŗam var vismazāk palīdzēt.

Tagad ir nodibināta komiteja Gunāra Rodes aizstāvēšanai, kas lūdz visus latviešus rakstīt vai telegrafēt Pad. savienības iestādēm, pieprasot Rodes un citu politisko apcietināto atbrīvošanu.

Par Rodes likteni iegūtā informācija sūtāma Komitejai Gunāra Rodes aizstāvēšanai, adresējot — Mr. ULDIS BLUĶIS, 23 Kelly Rd., Cembridge, MA, 02139, USA.

Koplidojums uz 3. DV dienām Anglijā

Kā jau agrāk ziņots, 3. DV globālās dienas Londonā risināsies no. 26. līdz 31. augustam. Izlidošana no Toronto paredzēta sestdien, 21. augustā, bet atgriešanas trīs termiņos: 4., 11. un 18. septembrī— pēc 2, 3 un 4 nedēļām, lai svētku apmeklētājiem dotu iespēju šajos laikos pavadīt atvaļinājumu Eiropā. Lidojums ērtajā Wardair-747 džambo džetā 297 dol., ieskaitot 8. dol. Kanadas lidlauka nodokli. Pieteicoties lidojumam, jāiemaksā 56 dol., ne vēlāk kā līdz 5. maijam, bet visa lidojuma maksa līdz 20. jūnijam. Pieteikšanās un tuvāka informācija: Monika Jonāne, 272 Rusholme Rd., Toronto, Ont., M6H 2Y9, tālr. 536-5235 un G. Kārkliņš, 3307 Nobleton Dr., Missisauga, Ont. L4X 2N7, tālr. 625-0500. Pieteicoties lidojumam, jāuzdod pilns vārds un uzvārds, adrese, tālr. numurs, pavalstniecība, pases vai Soc. Ins. numurs un pievienojot iemaksas čeku, minimāli 56 dol. Jāuzdod arī vēlamais atgriešanās datums: 4., 11. vai 18. septembris.

(ls)

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī LA spiestuvē 125 Broadview Ave.

Lēti izdodama
istaba
latviešu studentei ar virtuves lietošanu. Ir arī vieta auto novietošanai.
Labas satiksmes rajons.
Zvanīt vakaros: 690-8147.

Izstrādāti kultūras centra plāni

DV Bostonas apvienības gada sapulci 7. martā atklāja apvienības valdes priekšsēdis Rūdolfs Liepiņš, pēc tam visi nodziedāja Daugavas Vanagu dziesmu. Māc. Fr. Ruperts īsā svētbrīdī pieminēja mirušo apvienības biedru Jāni Beķeri.

No 224 apvienības biedriem sapulcē bija ieradušies 102. Sapulci vadīja Jānis Purēns, protokolēja Arvīds Ķirsums un Jānis Kaža. R. Liepiņš pateicās valdes locekļiem par sadarbību un apsveica biedrus, kuŗi atzīmējuši ievērojamas jubilejas. Pēdējā gadā biedru maksa un labvēļu ziedojumi devuši galveno ienākumu, tāpat mākslinieku atteikšanās no honorāriem.

Aprūpes daļas vadītājs A. Reks ziņoja, ka 14. jūnija un Ziemsvētku līdzekļu vākšanas akcijas bijušas sevišķi sekmīgas, pirmo reizi pārsniedzot 3.000 dol. Nosūtīti divi saiņi uz Latviju, vanadzes sagādājušas Ziemsvētku veltes slimiem un veciem ļaudīm. Informācijas daļas vadītājs St. Duļevskis ziņoja par vēstuļu akciju sakarā ar Helsinku konferenci. Rīkota arī 3 dienu demostrācija Bostonā. Informācijas daļa veikusi techniskos darbus DV Bostonas apvienības 25 gadu atceres izdevumam. Ērika Auģe ziņoja, ka grāmatu galda galvenais ienākums bijis no laikrakstu abonementiem. Bibliotēkārs Reinļolds Lācis atzīmēja, ka bibliotēka pagājušā gadā darbojusies aomierinoši. No 4.148 grāmatām 795 izdotas 40 lasītājiem. Bibliotēka arī ziedojusi 20 mācību grāmatas Bostonas latviešu skolai.

Pēdējā gadā apvienībā iestājušies 11 jauni biedri. Biedrzinis Guntis Reks ziņoja, ka biedri savus maksājumus kārto labi. Pēc grāmatveža Jāņa Zariņa ziņojuma 1975. gadā budžets īstenojies ar 3.079,07 dol. atlikumu. Sporta kopu vada B. Liepiņa. Basketbola, volejbola u. c. treniņi notiek regulāri, piedaloties 35 dalībniekiem. Kopa izpelnījusies vairākas pirmās un otrās vietas. Ziņojumi bija arī no Bostonas skautu un gaidu vienībām. Tās abas bijušas sekmīgas, atzīmējot 25 gadu darbību Bostonā.

DV apvienībā ir lielākais ALA biedru skaits Bostonā (94). 17 vanagi ir mūža biedri. ALA delegāti paliek līdzšinējie — A. Liepkalns un Fr. Hervarts. Par apvienības priekšnieku ievēlēja līdzšinējo Rūdolfu Liepiņu; valdē — A. Treizi, V. Rudzrogu, J. Zariņu, J. Āboliņu, A. Saulesleju, A. Brīvkalnu, K. Kalnu, R. Siseni, J. Purēnu, A. Reku, St. Duļevski un A. Maču. Revīzijas komisijā darbosies vecā sastāvā: V. Antiņš, A. Ginters un A. Bērziņš, tāpat delegāti DV sapulcei paliek līdzšinējie — R. Liepiņš, V. Antiņš un V. Rudzroga. Nākamā gada budžets pieņemts 11.000 dol. apmērā.

Kultūras centra priekšnieks Ritvars Reinbergs informēja sapulci par nopirkto zemes gabalu Vestonā un rādīja iecerētos centra plānus.

Botonas vanadžu priekšniece Ilga Rudzroga, atzīmēja, ka jubilejas gads bijis ļoti sekmīgs. Vanadzes piedalījušās visos sarīkojumos, rīkots bazārs, turpināti nodibinātie aušanas kursi. Vanadzes piedalījušās arī Bostonas amerikāņu rīkotā Baltiešu mēnesī, demonstrējot tautas tērpus, rīkojot izstādi un ēdienu galdu. Atlikums sadalīts jauniešu pasākumiem. Par vanadžu kopas priekšnieci ievēlēja līdzšinējo Ilgu Rudzrogu; valdē — V. Grīnbergu, D. Antiņu, A. Arāju, L. Kluci, I. Grīnbušu, E. Maču, E. Pūci, D. Krastiņu, Ē. Auģi un M. Altmani. Par delegātēm sapulcē Čikagā piedalīsies I. Rudzroga un I. Grīnbuša.

(Krs))

Aicinājums koŗiem un ansambļiem

Latviešu koŗu apvienība nodomājusi sakopot materiālus par latviešu jauktajiem vīru un sieviešu koŗiem, kā arī ansambļiem. Tāpat vācamas ziņas par vienību darbošanos kultūras laukā, dalībnieku sastāvu, diriģentiem, koŗu priekšniekiem u. c. Informācija papildināma ar foto attēliem un vēsturiskiem aprakstiem. Ziņas vajadzīgas jaunajam Latvju Enciklopēdijas izdevumam, kas Latv. institūta apgādā iznāks prof. Dr. E. Andersona redakcijā. Visi austrumu un vidienes apgabalu koŗi un ansambļi aicināti šīs ziņas sūtīt Latviešu koŗu apvienības biroja vadītājam Jēkabam Ūdrim, 4538 W. 156 St. Cleveland, Ohio 44135. Papildus informācija pieprasāma turpat.

J. E.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

27. martā pl. 8. vak. DV namā Latv. kaŗa inval. apv. Kanadā saviesīgs vakars. Vakaru ar dziesmām kuplinās M. Pavasars. Spēlēs „Runči".

27. martā pl. 7 Sv. Jāņa draudzes dievnamā, 200 Balmoral Ave., tenora Ivara Gaides un ērģelnieces Anitas Rundānes garīgs koncerts par labu draudzes ērģeļu fondam.

28. martā pl. 3. pēcp. Bickford Park skolas auditorijā Toronto teātŗa izrāde Ernesta Aistara „Goda diena" Voldemāra Pukata režijā.

29. martā pl. 20.00 Latviešu namā — LPB PPPV. Referēs Juris Zommers par tematu „Reālitātes, sapņi un jaunais latviešu dzejnieks".

1. aprīlī pl. 2 pēcp. pensionāru apvien. rēgulārā sanāksme. S. Vasarāja referāts — Kā palīdzēt pašam sev.

3. apr. Ilmāra Dzeņa un kompānijas koncerts-kabarē „Tai mazā krodziņā" Ukraiņu namā 297 College St. Sākums pl. 6 vakarā.

4. aprīlī pl. 1 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars.

4. aprīlī pl. 4.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē Gaujas gaidu vienības Lieldienu sarīkojums.

3. aprīlī pl. 7.30 vak. DV namā Baltiešu veterānu korpusa dibināšanas 10 gadu atcere un draudzības vakars.

4. apr. pl. 7 vak Minsteres vīru koŗa koncerts Northern Secondary (Eglinton - Mt. Pleasant)

6. apr. pl. 7.30 vak Minsteres vīru koŗa koncerta atkārtojums Latviešu namā — kafejnīca.

10. aprīlī pl. 8 vak. Toronto latviešu YMCA gadskārtējais biedru vakars Latviešu namā. Spēlēs Runči. Ieeja un galda kartes reģistrētiem biedriem senioriem 7.50 dol., jauniešiem 5 dol, viesiem 9 dol. no personas.

11. aprīlī pl. 6 vak. Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

18. aprīlī pl. 16.00 Latviešu namā — LPB Arnolda Rasas piemiņas sarīkojums. Referēs māc. Ā. Čops par tematu „Kristīgā rakstnieka darbs un nozīme šodien". Piedalīsies Dr. E. Upenieks, B. Senkēviča, I. Purva (apceres, atmiņas, darbu lasījumi) u.c. Mūzikāli priekšnesumi.

19. aprīlī pl. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē Kanadas gaidu jendas dziesmu vakars „Es dziedāju, gavilēju."

24. aprīlī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā ALT Bostonas ansambļa 25 g. jubilejas iestudējums — Rūdolfa Blaumaņa No saldenās pudeles. Režisors Reinis Birzgalis.

24. aprīlī pl. 7,30 vak. Latviešu namā Toronto DV sporta kluba futbola sezonas atklāšanas balle ar Hamiltonas Runču deju mūziku.

TORONTO KONCERT-APVIENĪBAS KONCERTI

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Stelpe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Lauŗenca Taunhallē.

Vanadžu kopgrupa salidojumā Toronto. 1. rindā no kreisās: Lizete Kalvāne (Hamiltona), Milda Vītola (Sv. Katrīnas), Gunta Bērziņa (Niagara), Ērika Vīliņa (Montreala), Baiba Šmita-Kalēja (Hamiltona), vanadžu priekšniece Ilga Breikša (Hamiltona), Ārija Freimane (Sv. Katrīnas), Laura Rūdolfa (Toronto), Margrieta Dumpe (Toronto), Vija Pelēna (Vankuvera) un Antonija Stārasta (Ošava). 2. rindā: Aina Janitēna (Sadberija), Alīda Veisa (Toronto), Anda Šternberga (Sv. Katrīnas), Māra Cine (Toronto), Anete Bencone (Toronto), Emīlija Sniķere (Hamiltona), Irma Andersone (Sv. Katrīnas), Leontīne Aboltiņa (Hamiltona), Valija Valtere (Toronto), Nora Pulciņa (Hamiltona), Tamāra Gailīte (Hamiltona), Aina Selga (Toronto), Paulīne Greble (Sv. Katrīnas), Marija Beņķite (Druva), Valija Simsone (Kičenera - Voterlū). Aizmugurē: Marga Eizāne (Sv. Katrīnas), Biruta Kārkliņa (Sadberija), Jevgenija Krūze (Bramptona), Mirdza Rone (Bramptona), Velta Liģere (Sv. Katrīnas), Īve Vīksne (Sv. Katrīnas), Rasma Zamlovska (Toronto), Vera Alksne (Londona), Marta Brikmane (Londona), Gaida Āpše (Toronto), Alma Celma (Niagara) un Silvija Ozola (Toronto). Foto: J.Liģers

Pret sadarbību ar sakaru komiteju

DV KANADĀ 26. DELEGĀTU SAPULCE DV NAMĀ TORONTO

Daugavas Vanagu Kanadā 26. delegātu sapulce, kas 20. un 21. martā risinājās DV namā, aizņēma visu nedēļas nogali, daudziem delegātiem sestdienas vakarā ierodoties vēl vanadžu koŗa Zīles koncertā Lietuviešu kultūras centrā. Darba kārtā bija uzņemti 20 atsevišķi punkti. Bez sapulces un organizācijas amatpersonu vēlēšanām, delegātu ziņojumiem, darbības pārskatu apstiprināšanas un budžeta pieņemšanas, daudz laika ziedoja darbības vadlīniju pieņemšanai un mūsu nacionālās stājas jautājumiem, pārrunām vēl turpinoties otrā dienā, kas rezultējās īpašas rezolūcijas pieņemšanā attieksmē pret Rīgas „kultūras sakaru" komitejas neatlaidīgiem centieniem sašķelt mūsu trimdas sabiedrību, rodot dažādus atbalstītājus pašā trimdas sabiedrībā. Rezolūcija ievietota šī laikraksta numura 1. lappusē.

Delegātu sapulci, kuŗas atklāšanas aktā piedalījās arī vanadzes, kas pēc tam pulcējās īpašā salidojumā, 102 delegātu un viesu klātienē ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Gaide, bet atklāja DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis, izceļot daudzo nozaŗu veikumus un vanadžu sasniegumus. Priekšsēdis aicināja nenovirzīties no agrākajiem DV pamatprincipiem, kas arī nākotnē veidos visu mūsu trimdas spēku un uzrunu beidza ar Dievs, svētī Latviju. Delegātu sapulci pēc tam apsveica vanadžu priekšniece Kanadā Ilga Breikša, atceroties 1961. gada salidojumu, kuŗā bija pārstāvētas tikai 6 vanadžu kopas, tagad to skaitam pieaugot trīskārtīgi. Pirmās vanadžu kopas krustmātei M. Dumpei, kas ir pašreizējā DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece, pasniedza ziedus. Kā namatēvs sapulci sveicināja DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons.

No ASV bija ieradies turienes DV priekšnieks J. Utināns, kas savā apsveikumā varēja pavēstīt, ka „mēs vēl arvien esam augoša organizācija", jo DV biedru skaits pieaug visās zemēs. Rodas jaunā maiņa, kas turpinās iesākto darbu. No Latvijas sūtniecības Vašingtonā sveicināja sūtniecības padomnieks V. Tomsons, savus sveicienus pievienojot arī mūsu goda konsulam Dr. E. Upeniekam, kas ir arī DV Toronto nodaļas biedrs. Viņš raksturoja Daugavas Vanagu organizāciju par mūsu tautas mugurkaulu trimdā. Arī nākošais apsveicējs LNAK priekšsēdis T. Krombergs ir DV biedrs un sveicināja no LNAK. Viņš aicināja pārbaudīt mūsu stāju un nekļūt apolītiskiem, sevišķi tagad, kad Rīgas „kultūras sakaru" komiteja pūlas sašķelt latviešu trimdas sabiedrību. „Vai Rīgā mēs varam rādīt Daugavas Vanagu filmas?' jautāja T. Krombergs, minot nesen Toronto izrādīto Rīgas filmu Pūt, vējiņi un aicināja „neskatīt grāmatu pēc vāka", bet domāt politiski. No Latviešu virsnieku apvienības sveicināja P. Balodis, no Latviešu koŗa invalidu apvienības Kanadā priekšsēdis G. Krustiņš un no vecajiem latviešu strēlniekiem A. Lūsis. Rakstveida apsveikumus nolasīja sekretārs A. Kalupnieks. DV Kanadā valdes priekšsēža vietnieks J. Gailītis iepazīstināja sapulci ar agrākajiem DV Kanadā valdes priekšsēžiem K. Purmalu, P. Balodi, V. Muktu, R. Epneru un iepriekšējo priekšsēdi E. Krūku, kas sēdēja pie prezidija galda, tāpat ar tālāko DV nodaļu delegātiem, no kuŗiem vistālāko ceļu bija mērojusi V. Pelēna no Vankuveras. DV KV priekšsēdis G. Brikmanis varēja pasniegt DV ASV valdes priekšsēdim J. Utinānam grāmatas Laiks, Telpa, Laudis 2. daļu, Sekmīgāko DV nodaļu darbības izvērtēšanā ceļojošās balvas iegūšanā 1. vietā ar 605 punktiem ierindojusies Manitobas nodaļa (vadītājs T. Puisāns), 2. v. Toronto nodaļa ar 556 p., 3. v. Sv. Katrīnu (515 p.), 4. v. — Sadberijas (420 p.) un 5. v. — Bramptonas nod. (393 p.).

Delegātu sapulcē piedalījās arī DV Kanadā valdes jaunatnes daļas vadītājs Dr. V. Gulēns, kas nolasīja referātu par tematu: Tauta, ģimene un mēs. Viņš vērsa klausītāju uzmanību, ka mūsu tautas dzīvais spēks draudoši samazinās kā dzimtenē, tā svešumā un ka mazā latviešu dzimstība nespēj izlīdzināt mūsu tautas zaudējumus ar genocīdu, asimilāciju un aizvadītā kaŗā. Mazās ģimenes ir mūsu tautas nāve, kādēļ atbalstāmas latviešu ģimenes ar lielu bērnu skaitu. Bērnu nometnes nevar atstāt tikai kādas draudzes rokās, bet par tām jārūpējas visai sabiedrībai. Lielākās ģimenes atbalstāmas materiāli, piem., samaksāt par 3. un 4. bērnu ģimenē sūtīšanai latviešu skolā, 2x2 kursos, vasaras nometnēs u.t.t. Atbalstāma arī Minsteres ģimnazija un Rietummičigenas latviešu valodas kursi. Jārūpējas par pilna

(Turpinājums 11. lp.)

HAMILTONA

3. aprīlī pl. 7.30 vak. HLB dāmu komiteja rīko HLB namā 16 Queen St. N. Dr. P. Vasariņa gadskārtējo literāro referātu par tematu „Jāņa Akuŗātera literārais portrets". Dzejas lasīs: Indra Ancāne, Skaidrīte Darkēvica un Juris Dzeguze.

4. aprīlī pl. 4.30 vanadžu kopas pēcpusdiena ar bazāru, stendiem, priekšnesumiem u. c. YWCA telpās 75 McNab St. S.

10. aprīlī pl. 7 vak. Kristus draudzes baznīcas zālē Kanadas gaidu jendas dziesmu vakars „Es dziedāju, gavilēju."

Augšējā attēlā vanadžu koŗa diriģents Arvīds Purvs pirms koncerta dod norādījumus jaunajām koŗa dalībniecēm, kas pirmo reizi stājas klausītāju priekšā. No kreisās: M. Dilevko, A. Gugāna, A. Miķelsone, I. Liepiņa, A. Favia un H. Kalviņa. Apakšā — ziļu veltījums savam diriģentam A. Purvam, pārkāpjot 50. dzīves gada slieksni. Koŗa priekšniece M. Jonāne un vietniece S. Treilona viņam pasniedz V. Reinholda gleznu.
Foto: J. Liģers

DV Kanadā 26. delegātu sapulces dalībnieku kopgrupa 20. un 21. martā DV namā Toronto. 1. rindā no kreisās: Voldemārs Gulēns, Pēteris Balodis, Kārlis Purmals, Tālivaldis Kronbergs, Guntars Brikmanis, Jāzeps Utināns, Vilis Tomsons, Pēteris Vītols, Jānis Celms un Elmārs Krūka. 2. rindā: Kārlis Bennets, Voldemārs Grāvelis, Anna Briede, Alma Reinberga, Osvalds Kļavenieks, Helmuts Dekmeijers, Aleksis Čivželis, Miervaldis Kruziņš, Aleksandrs Kalniņš, Jānis Ronis, Andrejs Simsons, Ojārs Ieviņš, Viesturs Bērziņš, Aleksandrs Sprudžs, Jānis Treijs un Jānis Gailītis. 3. rindā: Ēriks Robežgruntnieks, Varimants Plūdons, Irmands Zamlovskis, Roberts Britāls, Edmunds Ozols. Aizmugurē: Roberts Dumpis, Aleksandrs Ancāns, Arnolds Putniņš, Roberts Grāvītis, Alberts Kalviņš, Ralfs Alksnis, Zigrīda Masīte, Alberts Šterns, Jāzeps Grodnis, Arvīds Kalupnieks un Vītolds Kārkliņš.

Foto: J. Liģers

Cekulaina zīle dzied

„Cekulaina zīle dzied Rīgas torņa galiņā"... Tāda moto izvēlējies DV Toronto nodaļas vanadžu koris Zīle, ar ko koris 20. marta vakarā Lietuviešu kultūras centra namā Toronto iesāka savu gadskārtējo koncertu. Tas notika DV Kanadā 26. delegātu sapulces un vanadžu salidojuma laikā, tā dodot iespēju abu šo lielo sanāksmju dalībniekiem baudīt koŗa sniegumu un vēlāk pabūt kopējā saviesīgajā vakarā, kuŗā vēl uzkavējās ap 500 koncerta apmeklētāju, tikai kādam simtam pēc koncerta dodoties mājup.

Koncerta programmā bija uzņemts 16 dziesmas— Aldona Kalniņa, Emīla Melngaiļa, Alberta Jēruma, Pētera Barisona, Jāņa Kalniņa, Jēkaba Graubiņa, Viktora Baštika, Valentīna Bērzkalna, Stanislava Broka skaņdarbi un tautasdziesmu aranžējumi, kā arī koŗa diriģenta Arvīda Purva, Jāņa Norviļa un Talivalža Keniņa darbu pirmatskaņojumi, pēdējiem tās noklausoties publikā, kas viņus izsauca un silti sumināja, prasot dziesmu atkārtojumus. Atkārtot vajadzēja arī Arvīda Purva korim veltīto dziesmu Bērzs ar Veltas Tomas tekstu, par ko dzejniece saņēma sarkanu rozi. Koŗa solistes bija Dzidra Egle, Velta Nama un Skaidrīte Leja. Diriģentu, solistes un koŗa priekšniekei Moniku Jonāni pēc koncerta apveltīja ziediem. Sandra Broka nodeva koŗa diriģentam sveicienu no koristes Austras Bāras, kas veselojas slimnīcā. Ziedus bija sūtījis arī vīru ansamblis Kalvis.

Koncerts sakrita ar diriģenta A. Purva 50 mūža gadiem, ko koristi atcerējās ar īpašu velti— V. Reinholda gleznu, kuŗu gavilniekam pēc koncerta ar 40 zīļu parakstiem pasniedza koŗa priekšniece M. Jonāne ar vietnieci S. Treiloni, bet Tonija Krūka koŗa vārdā pieteica Arvīda Purva dziesmu Labā zvaigzne, kuŗu komponistam pašam vajadzēja nodiriģēt, paskaidrojot, ka tā ir rakstīta „manos divdesmitajos gados". Ārpus paredzētās programmas koris nodziedāja kā piedevu arī Valentīna Berzkalna tautasdziesmu apdari Noriet saule vakarā.

Saviesīgajā vakarā, kuŗā spēlēja Hamiltonas Runči, koristes vēl pārsteidza savu diriģentu ar lielu klinģeri un 50 liesmojošām svecēm, ar kuŗu gavilnieks dalījās ar koŗa viesiem, kuŗu vidū bija arī DV ASV valdes priekšsēdis J. Utināns, konsuls Dr. E. Upenieks, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis un vairāki komponisti un koŗu vadītāji.

V.S.

Pret sadarbību . .

(Pārnesums no 10. lp.)

laika latviešu vidusskolu, „bet ne par kādu piparbodītes skolu, kur nav nekādas kontroles", teica referents. Viņš pieskārās arī mūsu lielajiem fondiem — Latvijas brīvības un Latviešu fondam, kas ar saviem augļiem veic lielu mūsu kultūras atbalstīšanas darbu. Latviešu fonds šogad varēs piešķirt pabalstos 20.000 dol.

Pēc referāta izteicās vairāki runātāji. Tā J. Grodnis jautāja, cik daudz sabiedrisku darbinieku devuši Mičigenas kursi? P. Balodis savukārt aizrādīja, ka dzirdam gan aicinājumus palīdzēt skolām un kursiem, bet nav dzirdēts, ka tajos mācītu arī darba tikumu un jēgu. Ja palīdzēsim tikai ar naudu, veicināsim tagad vispārīgi ievērojušos uzskatu, ka darboties iespējams tikai ar sabiedrības atbalstu, ko saprot pat kā pienākumu. „Tā izaudzināsim tikai hipijus," domāja runātājs.

No mandātu komisijas A. Kalviņš ziņoja, ka ieradies 21 delegāts. Par sapulces vadītājiem ievēlēja I. Zamlovski un A. Sprudžu, kas sapulci pārmaiņus vadīja abas dienas. Protokolēja A. Kalupnieks. Rezolūciju komisijā ievēlēja O. Kļavenieku, R. Grāvīti, E. Robežgruntnieku un P. Vītolu. Pēc nozaŗu vadītāju ziņojumiem ar 20 delegātu balsīm pārskatus pieņēma, izteicot DV Kanadā valdei un darbiniekiem pateicību.

Delegātu sapulcei bija jāievēl četri valdes locekļi un priekšnieka vietnieks, līdzšinējam J. Gailītim vairs nekandidējot. Viņa vietā ievēlēja Edmundu Pulciņu no Hamiltonas, bet par valdes locekļiem R. Britālu, A. Šternu, no jauna I. Zamlovski un R. Alksni. Goda tiesā ievēlēja J. Gailīti, V. Grāveli un E. Robežgruntnieku, bet revīzijas komisijā A. Kalviņu, A. Putniņu un A. Reinbergu, visus līdzšinējos.

Pie delegātu sapulces vēl atgriezīsimies mūsu laikraksta nākošā numurā.

K. S.

DV Toronto nodaļas vanadžu koris Zīle savā koncertā Lietuviešu kultūras centrā Toronto. 1. rindā no kreisās: Irēna Ernstsone, Anastasija Broka, Sibilla Gana, Ilze De Carlo, Skaidrīte Leja, Velta Nama, Dzidra Egle, koŗa diriģents Arvīds Purvs, Melita Lapiņa, Svetlāna Treilona, Mirjāma Bērziņa, Hezere Kalviņa, Vera Krastiņa un Guna Stārasta. 2. rindā: Velta Uiska, Ruta Rēvalde, Ausma Plūdone, Mirdza Dilevko, Lilita Ķelle, Anastasija Butāne, Tonija Krūka, Ausma Magone, koŗa priekšniece Monika Jonāne, Vija Vare, Ilga Liepiņa, Zigrīda Markitante un Vera Bernana. 3. rindā: Anita Favia, Herta Jurševska, Elvīra Miķelsone, Ausma Gugāna, Skaidrīte Darkēvica, Ausma Miķelsone, Vija Joma, Vanda Heijkinga, Ženija Vītola, Rasma Zamlovska un Vera Leišupe. Apakšā pa kreisi prof. T. Ķeniņš, pa labi — komponists J. Norvilis publikā atbild suminātājiem.

Foto: J. Liģers

Dziesmu svētku informācija

PLAŠS GARĪGAIS KONCERTS

Ar 300 dziedātājiem estrādē, stīgu orķestri un ērģelēm, plašs un iespaidīgs būs 6. Latviešu dziesmu svētku Kanadā garīgais koncerts. Tas iecerēts piektdienas, 2. jūlija, vakarā, pl. 8 Yorkminster Baptist Church, 1585 Yonge Street.

Apvienotā draudžu korī būs dziedātāji no Toronto Sv. Andreja draudzes koŗa (dir. A. Purvs), Klīvlandes latviešu baptistu draudzes koŗa (dir. Z. Vīķe), Čikagas latv. ev. lut. Ciānas draudzes koŗa (dir. E. Strautmanis), Toronto Sv. Jāņa draudzes koŗa (dir. J. Barušs), Bukskauntijas latv. baptistu draudzes koŗa (dir. E. Ķeris), Čikagas latv. baptistu draudzes koŗa (dir. R. Kalnmals), Toronto latv. baptistu draudzes koŗa (dir. A. Purvs), Sv. Pētersburgas un apkārtnes latviešu biedrības koŗa (dir. A. Priednieks - Kavara), Filadelfijas latv. baptistu draudzes koŗa (dir. V. Baštiks), Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudzes koŗa (dir. A. Cepure) un Hamiltonas latv. ev. lut. Kristus draudzes koŗa (dir. A. Skudra - Kārkliņa).

Koncertā piedalīsies arī vīru dubultkvartets Kalvis, mecosoprāns Ileāna Pētersone, ērģelniece Anita Rundāne un stīgu orķestris.

Apvienoto draudžu kori diriģēs Viktors Baštiks, Vilnis Cieminš un Arvīds Purvs.

PĀRMAIŅAS SARĪKOJUMU LAIKOS

Technisku iemeslu dēļ svētku rīcības komitejai bijis jāmaina divu sarīkojumu sākuma laiki. Tā piektdien, 2. jūlijā, Jauno mākslinieku koncerts sāksies plkst. 2, bet Jaundeju skate plkst. 5,30 pēcp. Abi sarīkojumi notiks Sv. Lorensa centra telpās.

LIELA INTERESE PAR RĪGAS RAGANU

Svētku apmeklētāji līdz šim jau iegādājušies 8000 ieejas karšu, un, kā ziņo rīcības komitejas ieejas karšu izplatīšanas daļa, it sevišķi liela interese ir par teātŗa izrādēm — J. Raiņa Rīgas raganu (izrādes otrdien, 29. jūnijā, pl. 8, ceturtdien, 1. jūlijā, pl. 3 un sestdien, 3. jūlijā, pl. 12.00, Queen Elizabeth teātrī, CNE Parkā). Kūtrākie ieejas karšu iegādātāji paliks izrādes neredzējuši, jo zāles kapacitāte, šķiet, nespēs apmierināt visus interesantus.

Ar ieejas karšu iegādi noteikti jāpasteidzas arī tiem, kas iecerējuši apmeklēt Latviešu kamermūzikas koncertu (ceturtdien, 1. jūlijā, plkst. 8 vak. Sv. Locensa centrā), kuŗā, kā jau iepriekš ziņots, piedalās vijolniece Rasma Lielmane, mecosopr. Ileāna Pētersone, obojists Andrejs Jansons un pianistes Marīna Baltere, Anda Baumane un Ilze Štrāle - Didrichsone. Pirmo reizi dzirdēsim tagadējo torontieti Marīnu Balteri, kas bijusi Rasmas Lielmanes pavadītāja Rīgā.

Toronto un apkaimē dzīvojošie ieejas kartes var iegādāties Toronto latviešu kreditsabiedrības birojā.

Dziesmu svētku apmeklēšanai rosīgi gatavojas arī grupa Venecuēlas tautiešu, tāpat apmeklētāji būs no Anglijas, Austrālijas, Vācijas, Zviedrijas un vēl citām aizjūras zemēm.

G. G.

Austrumu draudzes dāmu komiteja šinīs dienās atskatījās uz 20 darbības gadiem. 1. rindā no kreisās: Z. Kronberga, F. Dzērvīte, E. Grinfelde, H. Strazda, archibīskaps A. Lūsis, komitejas priekšniece O. Jeckalēja, māc. A. Briedis un N. Hartmane. 2. rindā: I. Soste, O. Vandele, L. Pētersone, A. Avika, A. Vītiņa, V. Bajāre, A. Saģīte, M. Bāra, B. Mikāle, A. Kodola, L. Rūdolfa, A. Mame, J. Eņģele, Ābele, E. Grīnberga, O. Āboltiņa, R. Bērziņa, B. Eversone un A. Briede.

Foto: J. Kreilis

Garīgs koncerts Klīvlandē

Klīvlandes latviešu baptistu draudzes garīgajā koncertā dziedone Antonīna Vaivode 18 dziesmās iepazīstināja klausītājus arī ar retāk atskaņotiem garīgo dziesmu komponistu darbiem. Plaši un iespaidīgi izskanēja A. Dvoraka 2 dziesmas — Dievs ir mans gans (Ps. 23) un Lai atskan jauna dziesma (98. ps.). Programmā bija izvēlēti Guno, Bizē, J. Furē un G. Furē darbi. Klausītājus iepriecināja arī pāris latviešu komponistu darbi — V. Ziedoņa — Kas esi Dievs un V. Baštika Svētīgs tas cilvēks (Ps. 1), ievadot klausītājus Ciešanu laika noskaņā.

Antoņīnas Vaivodes šūpulis kārts mūsu Ezeru zemē, dziļi kristīgu vecāku ģimenē. Dievs māksliniecei devis plašu, skaistu, labi tembrētu balsi, pie kuŗas izkopšanas ilgā darbā gūti teicami panākumi. Diemžēl A. Vaivodei nebija lemts ar savām dāvanām parādīties, Latvijas operā valsts patstāvības gados, it sevišķi Vāgnera, Verdi, Čaikovska un mūsu pašu operās. Māksliniece trimdā tagad ar lielu prieku kalpo mūsu baznīcas mūzikā.

Ērģelniece un mūzikas skolotāja Zenta Vīķe ar lielu sirsnību un labi iegūto ērģeļu spēles ritmu centās atbalstīt visas dziedātājas prasības gaŗajai 18 dziesmu programmai. Komponisti, tāpat ērģeļu mūzikas atskaņotāji, šķiet, ilgojas pēc stabuļu ērģelēm, kas grūti aizstājamas. Lai Dievs pašķiŗ abām mākslinieciēm ceļu uz panākumiem garīgā mūzikā!

Mācītājs Kārlis Briedis

Latviešu skolu darbinieku kongress

LNAK izglītības nozares vad. J. Mežaks 58. apkārtrakstā skolu pārziņiem un skolotājiem norāda, ka Toronto dziesmu svētku ietvaros 30. jūnijā (no pl. 8.30 rītā — 6 vak.), Four Seasons Sheraton viesnīcā, Civic Ball Room telpās notiks latviešu skolu darbinieku kongress. Iztirzās principiālus ideoloģiskas dabas jautājumus turpmākai darbībai. Pieteikties uz kongresu (arī uz kultūras kongresu) pie Elzas Gulbes, 136 Emerson Street., Hamilton, Ont. L86 2X9. Kongresa laikā notiks skolu izstāde, kas ilgs līdz 3. jūlijam. Katrai skolai paredzēts atsevišķs stends. Tajā būs pārstāvēti foto uzņēmumi, skolas žurnāli, skolēnu darbi un līdzīgi materiāli. Eksponāti piesakāmi pie B. Kūlas, 763 Wylan Cresc., Mississauga, Ont. (Tel. 822-7929).

Augšminētās viesnīcas Peal Room telpās notiks mācības grāmatu un līdzekļu izstāde, lai iepazīstinātu mūsu sabiedrību ar latviešu skolās lietotiem mācību līdzekļiem. Izstādi iekārtos prof. S. Miezīte.

„Archīva" 1977. g. numurā būs iespiesta trimdas skolu vēsture. Skolām savi darbības apraksti jāiesūta līdz 1. aprīlim skolu vēsturniekam J. Kronlinam, 74 Hawkins St., Cizy Island, New York, N. Y. 10464, U.S.A.

LNAK padomes sesijā, laikā no 8. — 9. maijam, savs laiks būs veltīts arī pārrunām skolu jautājumos. Izglītības nozares vadītājs cer līdz 15. aprīlim saņemt no skolām ierosinājumus.

O. K.

Pieteikšanās kongresos līdz 1. jūnijam

Pasaules latviešu dienu rīcības komiteja 15. marta sēdē apsprieda Latviešu dienu programmu norises, saskaņojot tās galīgā veidā. Sēde notika rīcības komitejas priekšnieces Intas Purvas mājā un tajā piedalījās Latviešu dienu prezidija locekļi: LNAK padomes priekš sēdis V. Upeslācis un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, dziesmu svētku rīcības komitejas pārstāvji Ž. Šmits un I. Alksnis, visu triju kongresu vadītāji J. Mažaks (skolu darbinieki), Inta Purva (kultūras darbinieki) un A. Joma (nacionāli politiskie darbinieki), sekretāres M. Jonāne un A. Briede, kasieris R. Britāls, Dr. L. Lukss (masu sapulce) un LNJAK valdes priekšsēdis Imants Purvs. Sēdē apsprieda Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēža I. Spilnera atsūtīto Latviešu dienu sarīkojumu programmu projektu, ko pieņēma ar nedaudz grozījumiem laiku sadalījumā, nemainot programmu saturu.

Trīs lielajos kongresos dalībnieku pieteikšanās paredzēta līdz 1. jūnijam. Kultūras un skolu darbinieku piedalīšanās maksa katrā kongresā 3. dol., bet ja vēlas piedalīties abos kongresos, tad kopīgā maksa ir 5 dol. Skolu darbiniekiem pieteikšanās pie E. Gulbes, 136 Emerson St., Hamilton, Ont. bet kultūras darbiniekiem pie Annas Briedes, 17 Dee Ave, Weston, Ont.

Kultūras darbin. pieteikšanos varēs izdarīt vēl kongresa dienā, ja būs palikušas pāri brīvas vietas. Nacionāli politisko darbinieku kongresa delegāti piesakāmi līdz 1. jūnijam pie A. Jomas, 199 Norton Avenue, Willowdale, Ont. Šim kongresam dalības maksa noteikta 5 dol. Visi čeki rakstāmi uz Latvian World Days vārda.

—ls—

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $6.—

Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

Mayflower REAL ESTATE LTD
A. LAKSTIGALA — pārstāvis
Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas īpašumu pirkšanai.
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu,
nesaistīgai informācijai zvanīt 438-7070
1177 Brimley Rd. Scarboro

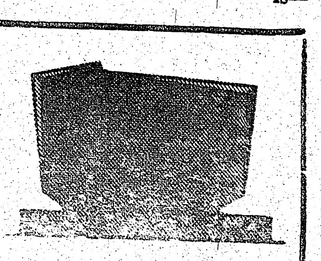

PIEMINEKĻI
Īpašņa uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● Ilinojas pensionāru biedrības teātŗa kopa Čikagas Latviešu namā 10. martā izrādīja R. Blaumaņa viencēlienu Sestdienas vakars. Tēloja: V. Auguste, L. Ozoliņa, L. Dobrovoļska, V. Austruma, R. Jēkabsons, O. O. Kobža, K. Babelnieks, un J. Babelnieks. Izrāde guva bagātīgus aplausus. Pensionāru biedrības kārtējā sanāksme bija iegadījusies Lielā lūdzamā dienā, ko īsumā atzīmēja priekšnieks R. Ārums. Elza Meķša dziedāja korāli un vēl divas dziesmas ar Blaumaņa tekstiem. Jaunais dziedonis A. Birkens dziedāja trīs tautasdziesmas. Bija ieradušies ap 150 apmeklētāju. Pēc priekšnesumiem sekoja bagāts cienasta galds, ko bija izkārtojušas biedrības darbinieces. Apsveica dalībniekus, kuriem martā iekrita dzimšanas diena.

V. A.

KLĪVLAĪNDE

● Korporāciju kopas rīkotais plkv. Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojums Apvienotās draudzes dievnamā sākās ar ērģeļu priekšspēli un karogu ienešanu. Dievkalpojumu vadīja māc. L. Grendze, piedaloties māc. H. Jurjānam. Labi apmeklētais atceres dievkalpojums beidzās ar svētīšanu un Dievs, svētī Latviju. Ērģeļu pavadījumus spēlēja E. Kalniņa.

● Apvienotās draudzes dievkalpojumā savas meitas theol. cand. Mīlijas Āboliņas un viņas ģimenes locekļu pavadībā tieši savā 98. dzimšanas dienā 7. martā ieradās Lība Ose. „Ja Dievs būs lēmis, piedzīvošu arī 100. dzimšanas dienu," izteicās gavilniece. Mācītāja L. Grendzes aicinājumā draudze nodziedāja — Teici to Kungu. Jubilāre par savu ilgo mūžu pateicas Dievam, savas dzīves gaitās vienmēr paļāvusies Dieva vadībai.

● No Klīvlandes tautiešu saimes pēkšņi šķīries Pēteris Stars. Viņa dzīves ceļš sācies pirms 68 gadiem Krustpils pagastā. Nelaiķi 11. martā no Parobecka bēru mājas uz Riversaides kapsētu izvadīja māc. L. Grendze.

● Apvienotās draudzes dāmu komiteja pēc dievkalpojuma draudzes nama zālē rīkoja Dr. N. Ķises priekšlasījumu par ceļojumā redzēto un piedzīvoto Svētajā zemē. Referente stāstījumu illustrēja ar slidītēm.

● Latviešu katoļu kopa Apvienotās draudzes namā rīkoja dziedones Apolonijas Sapales-Raikovskas koncertu. Emīla Dārziņa piemiņai, klavierpavadījumu spēlējot Dr. V. Ciemiņam. Klausītāji dziedones sniegumu uzņēma atsaucīgi, veltījot aplausus un ziedus.

● Klīvlandes latviešu baptistu draudzes rīkotā garīgā koncertā dziedone Antonīna Vaiode Zentas Vīķes ērģeļu pavadījumā dziedāja Dvoržaka, V. Baltika, Guno, Bizē un citu autoru dziesmas. Koncertu iesāka ar māc. U. Ukstiņa lūgšanu un draudzes kopējo dziesmu. Pēc koncerta Bēteles baznīcas blakus telpās notika sadraudzības brīdis.

● Uz 80 mūža gadiem šajās dienās atskatījās Jānis Krūmiņš. Jubilārs piedalījies strēlnieku cīņās un Latvijas atbrīvošanas karā komandējis rotu. Gadmijā veco karavīru apsveica Klīvlandes Latviešu biedrības un pensionāru apvienības pārstāvji.

● J. Barbīna veco ļaužu mītnē māc. L. Grendze un draudzes dāmu komitejas pārstāve ar 80. gadmiju apsveica Mariju Ceplīti. Velti pasniedza arī pensionāru apvienības priekšnieks K. Karnītis. Turpat apmeklēja arī 91 gadu veco Elizabeti Rūsi, zvērināta advokāta H. Rūša dzīvesbiedri. Komūnisti adv. H. Rūsi 1941. g. deportēja uz Sibiriju.

J. E.

KALAMAZŪ

● DV Kalamazū apvienības 24. darbības gada atceres sarīkojums bija apvienots ar Kalpaka un Leģiona kauju piemiņas godināšanu 13. martā Latviešu biedrības namā. Atcerēm veltītu uzrunu teica apvienības priekšnieks A. Minka. Patriotiskus dziesmu skandēja A. Elksnis un M. Skrupškele. Mūzikālus priekšnesumus sniedza Zaiga Minka un Mārīte Laurēna. Pēc priekšnesumiem pie kopējā kafijas galda vēl skanēja tautas un karavīru dziesmas. Apvienības ilggadējo kasieri R. Zaķi sumināja dzimšanas dienā, atceroties arī viņa 30 darbības gadus DV organizācijā.

● Uz ALA 25 gadu jubilejas kongresu Vašingtonā brauks 5 organizāciju izraudzīti delegāti. V. Miķelsons pārstāvēs Latviešu biedrību un DV apvienību, A. Krūmiņš — Sv. Jāņa ev. lut. draudzi, G. Sīka — Latviešu ev. lut. draudzi, E. Brože — korporāciju kopu. Dziesmu Vairogs vēl pagaidām nav delegātu izraudzījis. ALA mūža biedriem pievienojušies Emma un Ernests Pavasari, Kārlis Sedliņš un Zigfrīds Jirgens, kopā 69 no Kalamazū.

● ALA izglītības biroja skolotāju konference sāksies 3. aprīlī pl. 1 pēcp. Latviešu skolas telpās draudzes namā, 828 S. Rose St. Konferencē aicināti piedalīties arī bērnu vecāki un skolas labvēļi. Par dalībnieku uzņemšanu rūpējas R. Dimante, tālr. (616) 244-5139. Latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma atcerē naudas ziedojumos saņēmusi 1036 dol.

● Ar dievkalpojumu 7. marta rītā Kalamazū latviešu draudzes baznīcā 75. Jelgavas skautu un 31. Gaujas gaidu vienība ievadīja savus 21. gada svētkus. Laicīgais akts notika baznīcas lejas telpās. Sarīkojumu vadīja vienības priekšnieks A. Lode, bet to atklāja skautu un gaidu vecāku padomes priekšsēdis I. Roziņš. Uzrunas, pārskatus un apbalvojumus paziņoja Gaidas vienības priekšniece, G. Sīka un vadītāji I. Aivare, A. Lode un A. Meņģēts. Baltās lilijas apbalvojumu saņēma I. Aivare, kuŗa darbojas par vadītāju jau 21 gadu. Daudzas balvas saņēma kā gaidas, tā skauti. Skautus un gaidas apsveica Zemgales novada priekšnieks A. Ozols no Detroitas un Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes priekšnieka vietn. P. Līzenbergs, paziņojot, ka sakarā ar lielo jubilejas nometni 1977. gada rudenī Katskiļos, skauti un gaidas saņem 500 dol. novēlējumu, kuŗu kāds anonims labvēlis iemaksājis draudzes kasē. Oficiālajai daļai sekoja jauniešu priekšnesumi un kopējs kafijas galds.

V. B.

Maija Maunu

dzim. Jurenovskis

dzimusi 1954. gada 31. martā,

mirusi 1976. gada 27. februārī Sault Ste. Marie, Kanadā

Manā dzīvē saule dzisa,
Ziedi vīta nelaikā;
Neraudiet, ja citu rītu,
Manis nebūs pulciņā.
Manas dienas, mani soļi
Paliek jūsu atmiņā.

Pēc viņas sēro:

vecāmāte Toronto, Ernests un tante Anglijā,
tante ar onkuli Dānijā, tante ar onkuli Floridā

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais dēls un brālis

Antons Arturs Dubrovskis

dzimis 1928. g. 22. jūlijā Daugavpils apr. Liksnā,

miris 1976. g. 18. martā Vinipegā.

Mūžīgo mieru dodi, Kungs, viņam
Mūžīgā gaisma lai atspīd viņam.

Par viņu sēro

māte, tēvs, māsa un brālis ar ģimeni Toronto
un māsīcas un brālēni Latvijā

Marija Kauliņa

dzimusi Dīriķis

Dzimusi 1900. gada 23. jūlijā Rīgā

Mirusi 1976. gada 16. martā Toronto

Tad nu paliek ticība, cerība un mīlestība. 1. Korint. 13.

Sērās

meita

Sabiedriskais centrs Grand Rapidos

Grand Rapidu Latviešu biedrības gadskārtējā pilnsapulcē, par ko jau plašāk ziņots šī laikraksta iepriekšējā n-rā, kā galvenais jautājums izvirzījies 1963. gadā uzceltā biedrības nama paplašināšana. Šādu ierosinājumu valdei iesniedzis DV apvienības priekšsēdis A. Balodis, lai DV apvienība iegūtu arī savas organizācijas vajadzībām īpašas telpas. Kad ierosinājumu apstiprinājusi biedrības valde, tad izvirzījies arī plašāks projekts: izbūvēt reizē arī īpašu telpu teātŗa dekorāciju gatavošanai un uzglabāšanai, kā arī nelielu dzīvokli nama uzraugam.

Pēc Latviešu biedrības priekšsēža vietnieka arch. V. Valkovska aptuvenas aplēses viss šāds projekts izmaksātu ap 40.000 dol. DV apvienība sākumā piedāvājusi 7.000 dol., bet būtu ar mieru iemaksu palielināt. DV apvienība savas telpas īrētu un ar ienākumu samaksātu telpu īri uz priekšu. Nama paplašināšanu aizstāv arī biedrības teātŗa kopa (R. Puriņa un T. Valdmane). Teātŗa kopa bijusi visai rosīga un pagājušajā gadā apciemojusi arī Klīvlandi, Milvokus, Indianapoli, Čikagu un Kalamazū. Gada beigās sagatavota arī pašmāju autora N. Zemgala luga Gaidi mani..., kas arī izrādīta Kalamazū un paredzēta viesošanās Klīvlandē.

Pēc teātŗa kopas vadītājas R. Puriņas ziņojuma, kopas kasē iekrāts 900 dol., kas domāts iemaksāt teātŗa blakus telpu izbūvei. Noskaidrojies, ka pirms projekta īstenošanas nepieciešama arī pilsētas valdes un kaimiņu piekrišana pārbūves sākšanai. Biedru sapulce pilnvarojusi valdi jautājumu virzīt tālāk un izraudzīt īpašu lietpratēju komisiju, kuŗas atzinumus apspriestu nākamajā biedrības sapulcē.

Pēc biedrības kasieŗa A. Unglenieka ziņojuma līdzšinējais biedrības nams jau gandrīz izmaksāts. Budžeta sabalansēšanai nams arī pagājušajā gadā 35 reizes izīrēts privātpersonām, par ko ieņemts 7.457 dol. Biedrības namā tajā pašā laikā notikuši 44 dažādi latviešu sarīkojumi. Atlikums biedrības kasē uz šī gada 1. janvāri bijis turpat 10.000 dol., gandrīz tikpat liels, cik viss jaunais budžets — 11.500 dol.

Ed. Avots

No Rīgas atvestu

tautisku tērpu

pārdod — $400.-, 12 North Oval, Hamilton, Ont. Tel. 527-8631.

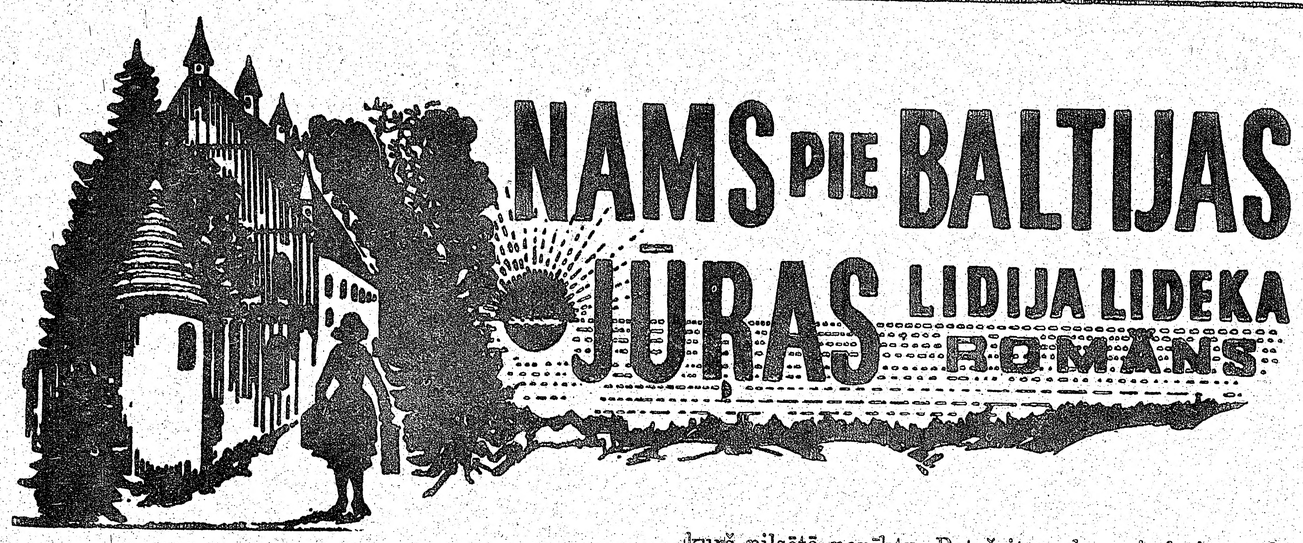

(26. turpinājums)

Pusdienas maltīte kūp galdā pulksten vienos. Šodien esmu nonākusi lejā lielu stundas ceturksni par agru.

Gaŗlaikojos bibliotēkā pie viena no mazajiem galdiņiem. Nevērīgi lapoju tur pamestu žurnālu. Nav svarīgi, vai žurnāls vācu vai latviešu mēlē — tik un tā es nevēroju ne burtus, nedz bildes. — Es mēģinu saklausīt soļus uz kāpnēm — man pazīstamus soļus. Drīz arī saklausu, bet soļi ir sveši, un svešas ir sejas, kas parādās durvīs.

Ieurbjos acīm burtu smalkajās rindās, lai vismaz izskatās, ka lasu.

Drīz vien nāk v.v. Bušs un Doles salas v.v. Grimba. Vīri šķērso bibliotēku tieši mana galdiņa virzienā.

„Pēdējā laikā jūs reti redz?" runā v.v. Bušs un apsēžas man pretī. Arī v.v. Grimba piemetas uz tuvākā krēsla.

Viņi abi ir mana tēva gados. V.v. Bušam sieva ar trim bērniem bēgļu dienas vadot Drēzdenē jau kopš agra rudens. Apaļais Grimba ir vecpuisis.

Cīk v.v. Bušs ir patīkams un vārdos izmeklēts, tik viņa biedrs lipīgs un piparots.

V.v. Grimbas acu zīles atrodas pastāvīgā kustībā. Saldas tās pielīp meitenes sejiņai. Kāras noglāsta sievietes gurnus...

Un tad bibliotēkas durvīs stāv seržants Alks. Pārlaidis skatu telpai, viņš nāk.

Starp uzacīm seržantam Alkam zib drūma, nebijusi rieva. — Bet šodien viņa acu es nevairos — kā lūpas vairītos kokteiļa glāzes, lai nenoreibtu.

„Vai drīkstu piebiedroties?" jautā seržants Alks vairāk man nekā virsnieka vietniekiem. Un tad nosēžoties iepretī, viņš piegriežas tieši man un jautā:

„Nu, jaunkundz, kā iet ar sauļošanos un peldēšanos?"

„Un ar mīlēšanos?" pirms es rodu atbildi, lipīgi piemetina v.v. Grimba no Doles.

„Ha! Ha! Ha! skan smiekli.

Sarunas skaŗ pagājušās trešdienas trauksmi. Stāstu, ka trauksmes laikā biju mežā, bet sirēnai atskanot steidzos mājup.

Tad seržants Alks:

„Trauksmes laikā jau drošāk mežā, bet jums laikam bail no vilkiem un lāčiem?" —

„Un no jauniem cilvēkiem!" piesaka v.v. Grimba. Viņu triju sejās iekrīt smiekli. Paveŗas baltu zobu rindas, bet es sarkstu kā oga piesaules kveldē.

Brālis Arvīds un brālēns Ernests ir gana mani ķircinājuši visu pagājušo pavasari. Tikai tā starpība — šie runātāji nav pusaudžu puikas, bet jau pieauguši vīri.

— . —

Habichtsbergā,
1944. gada 15. decembrī

Mīļo brālīt!

Nepaiet gandrīz neviena diena bez vakardienas atbalss. Lai kur es ietu, lai ko darītu, Vīndedžu burvestība ik solī iet līdzi. — — Un tādēļ vien varu būt līksma un saulaina arī tālajā Prūsijas piejūŗas ciemā.

Es priecājos par dzidro ūdeņu līgu, zaļajiem mežiem un baltajiem sniegiem. Laikam esmu dabas bērns, kuŗš pilsētā noniktu. Bet šeit — kur pie kājām ceļas un zūd viļņu šūpas, kur egļu un priežu smailes tiecas debesīs — ir labi.

Pa laikam arī es kā kādreiz Vīndedzēs saīgstu un dumpojos. Tad ieslēpjos savās asajās eža adatās un kļūstu nepieejama. Bet manas noskaņas ir mainīgas. Drīz atkal smeju, pielūdzu dabu un mulstu no simtu saulēm... Tu jautāsi, kas tās simtu saules ir? Bet to es tev neteikšu! — — —

Habichtsbergas jūŗmala ir piebārstīta daudzkrāsainiem oļiem, lāsainiem dzintariem. Spožākos uzlasu un nesu mājās. Krāju oļus tāpat kā Tu kādreiz krāji pastmarkas. Atceries? Arī tās bija raibas, krāsainas.

Pavasarī un vasaras pirmajā pusē biju Vīndedžu ganu meitene, bet šodien atpūtas namā kaŗavīri sauc mani jau par jaunu dāmu. Es gan nezinu, vai protu uzvesties kā jauna dāma? Laikam taču ne!

Atpūtas namā uzturas kāds jauns seržants — zemgalietis. — Stalts un izskatīgs. Mēs reizēm spēlējam šachu, un viņš ļauj man uzvarēt. Tu tā nedariji. Tu dažkārt mani pat saraudināji. Bet šodien uz Tevi vairs neļaunojos, brālīt!

Abas ar māti steidzam šūt man tautisko blūzi. Gribu svētkos būt skaista!

Svētvakarā atpūtas namā degs eglīte. Skanēs Ziemas svētku melodijas. Būs priekšnesumi. Tēvs vēlas, lai es deklamēju kādu piemērotu dzejoli. Vēl nezinu kādu. Varbūt Aspazijas — „Dzimteni" vai kādu par svētku raušiem un pīrāgiem.

Mīļo brālīt, svētvakarā es gribētu aizbrist pa balto, dziļo sniegu pie Tevis un aiznest pilnas riekšavas svētku prieka Tev tālajos ierakumos.

Ja nebūs kauju, varbūt arī jūs, frontes kaŗavīri, ienesīsit bunkuros zaļo kociņu un domās būsit pie savējiem. —

Līdz Jaunajam gadam mēs paliksim atpūtas namā. Kas notiks ar māti un mani pēc tam — tas Dieva rokās. Tēva vēlēšanās ir, lai mēs pagaidām paliktu Habichtsbergā un es iestātos ciema meiteņu ģimnazijā. Tuvāk par to rakstīšu Tev nākamā vēstulē.

Māte, tēvs un es svētvakarā domās būsim pie Tevis un atcerēsimies tos Ziemas svētkus, kuŗus visi kopā svinējām Vīndedzēs.

Sūtu Tev daudz labas dienas un vēlu kaŗavīra laimi,

Tava māšele Rudīte.

— . —

Pabeigusi vēstuli Arvīdam, iekurinu mazo čuguna krāsni. Kad liesmas sāk mest lokus un sprakšķēt briketes, ņemu šuvekli rokās. Mēģinu koncentrēties — piesaistīt domas darbam. Daļēji tas man arī šoreiz izdodas, jo svētkos gribu būt tautu meita.

Zvaigžņu Egilam ārsts konstatējis masalas. Es masalas izslimoju sešu gadu vecumā Vīndedzēs. Slimība man pielipa no Arvīda, kuŗš masalas gulēja Vasarsvētkos. Un tieši pēc divu nedēļu atstarpes — Zāļu dienā, saslimu es. Vīndedžu pagalmā un istabās skanēja ciemiņu čala, līksms Lī-go, bet mātes acis pamanīja manus neparasti sārtos vaigus, manu tūlību. Viņa meklēja termometru — bērnu bubuli. To visu atceroties, jūtu Egilam līdz.

Pēc stundu divu nopietna darba saloku šuvekli.

Ogles krāsnī ir beigušas gailēt. Istabā ieslīdējusi krēsla.

(Turpinājums sekos)

Panākumiem svētīts mūžs

Sabiedriskais darbinieks Ernests Auniņš Bostonā 17. martā atskatījās uz 85 mūža gadiem, bet 13. jūnijā atcerēsies 50 laulības dzīvē pavadītos gadus. Jubilārs dzimis Koņu pagastā Ziemeļvidzemē, bet darbs saistījies ne vien ar savu pagastu, bet arī Rūjienu. Pēc Pirmā pasaules kaŗa un Latvijas atbrīvošanas atgriezies tēva mājās ar divu šķiru Juŗa krustiem. Savā pagastā Auniņš bija lauksaimnieku biedrības priekšnieks, pagasta vecākā palīgs, Zemnieku savienības nodaļas dibinātājs un vadītājs. Vēlāk Rūjienā bijis ilggadējs pilsētas domnieks un revīzijas komisijas priekšnieks, darbojies par

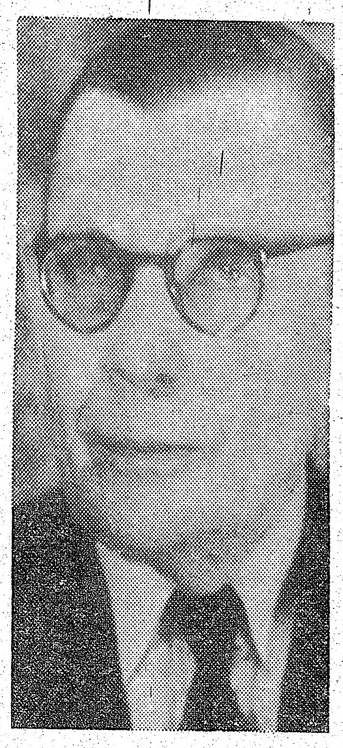

Ernests Auniņš

priekšnieku arī Rūjienas lauksaimnieku sabiedrībā „Agronoms". Viņa vadībā šī patērētāju biedrība piedzīvojusi lielu uzplaukumu. Darbojies arī Rūjienas zemkopības biedrības valdē. Viņš ierosinājis 5000 dalībnieku lielajā lauksaimnieku kongresā Rīgā, ka sēklu eksports un imports nododams pašu latviešu rokās, ko vēlāk īstenoja dzīvē. Rūjienas saviesīgā biedrībā viņš bijis sarīkojumu pārzinis un valdes kasieris. Šinī laikā biedrība pārbūvējusi savu namu, ierīkojusi centrālo apkuri un ar savu 1500 sēdvietu zāli bijusi viena no lielākām Ziemeļvidzemē. Ar izrādēm te viesojušies vairāki ceļojošie teātŗi un atsevišķi solisti ar koncertiem. Vasarās rīkotas ekskursijas uz priekšzīmīgām lauksaimniecībām. Vācijā darbojās IRO un YMCA organizācijās, bet ASV dažādās saimnieciskās, kultūrālās un nacionālās organizācijās, kā arī Džamaikas Plēn latviešu draudzē Bostonā. Jubilāra dzīvesbiedre Veronika Auniņa, dzimusi Aire, 2. martā atskatās uz 65 mūža gadiem. Salaulājušies Rūjienas baznīcā 1926. gada 13. jūnijā.

Vk

Radi meklē
Annu Jansoni
No Dobeles apkārtnes Nārīšu mājām. Rakstīt:
Ritai Auziņai 289 Wothrow Ave. Toronto M4J 1B6, tālr. 465-9833.

Pārdodams jauns Valmieras novada
tautas tērps
Tālr. 621-4596, Toronto.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mācītāja divkāršā jubileja

Edmontonas un Kalgarijas latviešu draudžu mācītājam Ēvaldam Bērziņam aizvadītajā septembrī piepildījās 40 darba gadi mācītāja amatā. Reizē viņš pārkāpa arī 65 mūža gadu slieksni. Latvijas baznīcas virsvaldes prezidijs par nokalpotiem gadiem piešķīris viņam Nopelnu krustu zeltā.

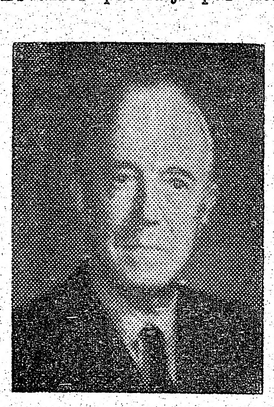

Ēvalds Bērziņš

Jubilārs dzimis 1910. g. 14. septembrī Rīgā. Studējis teoloģiju Latvijas universitātē, studiju laikā pievienojies korporācijas Lettonia saimei. 1935. gadā archibīskaps Dr. T. Grīnbergs ordinēja Bērziņu mācītāja amatā. Kandidāta gadu jaunais mācītājs nokalpoja Kokneses draudzē. No 1935. — 1937. gadam viņš bija mūsu robežsargu brigādes, kā arī Abrenes un Viļakas draudžu mācītājs. 1937. gadā E. Bērziņu ievēl par Liepupes draudzes mācītāju. Līdztekus draudzes gana darbam viņš veicis arī tautskolas un ģimnazijas skolotāja pienākumus, bija arī Valmieras apriņķa skolu inspektors. Padomju varai okupējot Latviju, 1944. gadā māc. Bērziņš ar ģimeni bēgļu laivā devās uz Zviedriju. Tur viņš bija Lundas latviešu draudzes mācītājs un kādu laiku aprūpēja arī Dānijas latviešu bēgļu draudzi. Kanadā māc. Bērziņš iecelo̧ja 1950. gadā. Edmontonas un Kalgarijas latviešu draudzēm nodibinoties, abas lielākās Rietumkanadas latviešu kolonijas aicināja māc. Bērziņu uzņemties šo draudžu gana pienākumus.

Māc. Bērziņš ir viens no tiem Dieva kalpiem, kas svētu turējis savu ordinācijas zvērestu pn līdz šai dienai palicis uzticīgs mūsu Latvijas baznīcai, kuŗa ir mums daļa no garīgās Latvijas svešumā. Ēvalds Bērziņš ir pieticīgs, uzticīgs, kluss kristietis. Nekas viņu nav novirzījis no ceļa kalpot Dievam, savai tautai un tēvijai. Lai visu laba vēlējumi pavada mācītāju Ēvaldu Bērziņu viņa turpmākās dzīves gaitās!

Jānis Muzis

Kristiānisms - dzīves māciba

Kristiānisms nav misticisma, bet dzīves mācība, kas sakņojas cilvēku mīlestībā. Kad Kristum jautā, kas ir galvenais bauslis — Kristus atbild: „Mīli savu Dievu no visas sirds, un otrs līdzīgs — Mīli savu līdzcilvēku kā sevi pašu," (Mat. 12:37-39). Galvenā Kristus bauslī misticisma nav. Dievs ir abstrakts gars, tamdēļ mūsu mīlestība konkrēti un pilnīgi var izpausties tikai pret savu līdzcilvēku. Apust. Jānis vēst. 4:20 saka: „Ja kāds saka: es mīlu Dievu un ienīstu savu brāli, tad viņš ir melis, ko kas nemīl savu brāli, ko viņš redz, nevar mīlēt Dievu, ko viņš nav redzējis." Katrs cilvēks savā dvēselē nes dievišķa gara daļiņu. Ja mēs mīlam savu līdzcilvēku, tad līdz ar to mēs mīlam arī Dievu. Dievam godināšana un kalpošana vārdos nav vajadzīga, jo cilvēks Dieva godu nevar ne palielināt, nedz pazemināt. Kristus Jāņa 5:41, 44 saka: „No cilvēkiem es godu nepieņemu... Kā jūs varat kļūt ticīgi, cits no cita godu pieņemdami, bet nemeklēdami godu, kas nāk no vienīgā Dieva?" Un Jāņa 8:50, 54 Viņš saka: „Es nemeklēju savu godu. Ja es pats ceļu sevi godā, mans gods nav nekas."

Kristus nevēlējās, lai Viņu godinātu, godināšanas vietā viņš grib darbus. Dievam vajadzīgi darbi, darbīga mīlestība pret savu līdzcilvēku. Apust. Jānis 1. vēst. 3:18 saka: „Nemīlēsim vārdiem, nedz ar mēli, bet ar darbiem." Mat. 7:21 Kristus saka: „Ne katrs, kas uz mani saka: Kungs! Kungs! ieies debesu valstībā, bet tas, kas dara mana debesu Tēva prātu." Apust. Jēkabs vēst. 2:14-20 saka: „Ko tas palīdz, mani brāļi, ja kāds teic, tam esot ticība, bet tam nav darbu? Vai ticība viņu var glābt? Ja brālis vai māsa ir kaili un tiem trūkst dienišķas barības, bet kāds no jums viņiem teiktu: Ejiet ar mieru, sildīties un baudiet barību," bet nedotu viņiem to, kas miesai vajadzīgs, ko tas palīdz? Tāpat arī ticība, ja tai nav darbu, tā ir pati par sevi nedzīva. Tu tici, ka ir Dievs, tu dari labi, arī ļaunie gari tic un dreb. Bet vai tu gribi zināt, tukšais cilvēk, ka ticība bez darbiem ir nedzīva?" Mīlestības darbos pret līdzcilvēku nav misticisma.

Mūsu ticībai vienīgi tad ir nozīme, kad tā izpaužas labos darbos — mīlestības darbos pret savu līdzcilvēku. Kristīgo cilvēku iezīmē mīlestība pret savu tuvāko, jo Kristus mācības centrālais jēdziens ir mīlestība. Mīlestībā kļūst pazīstams kristīgais cilvēks. Kristus mīlestību pamato Dieva būtībā, jo Jēzum Dievs ir mīlestība. Kristus mīlestība izteicās sevis ziedošanā kādas citas būtnes labā. Tāpēc īsta kalpošana Dievam ir tuvāku mīlestības izrādīšana darbos. „Ja mēs mīlam viens otru, tad Dievs mājo mūsos," saka apust. Jānis 1. vēst. 4:12.

Kristus nav runājis un mācījis pats no sevis, Viņš mācījis un runājis to, ko Viņam licis Tēvs. Jāņa 12:49 Kristus saka: „Es nerunāju no sevis, bet Tēvs, kas mani sūtījis, tas man ir pavēlējis, ko lai es saku un ko lai runāju." Tāpēc mēs pilnīgi pamatoti Kristus mācību saucam par Dieva mācību un kristiānismu par pilnīgāko reliģiju, kuŗā visskaidrāk atklājusies Dieva griba.

Kristus aicina ļaudis atbrīvoties no ļaunām rakstura īpašībām — naida, cietsirdības, nežēlības, atriebības, augstprātības, mantkārības, jo šīs īpašības ir pretējas cilvēku mīlestībai. Viņš māca pazemību, pieticību, žēlsirdību un cilvēku mīlestību. Kristus saka: „Mīlējiet savus ienaidniekus, darait labu tiem, kas jūs ienīst, svētījiet tos, kas jūs nolād, lūdziet par tiem, kas jūs kaitina." (Lūk. 6:27, 28). Tālāk Kristus dod ļoti svētīgu bausli, kas sevī ieslēdz lielāko daļu viņa baušļu, sacīdams: „Tad nu visu, ko jūs gribat, lai cilvēki jums dara, tāpat dariet arī jūs viņiem. Jo tā ir bauslība un pravieši." (Mat. 7:12).

Pildot minētos Dieva baušļus, kristieša dvēsele pēc nāves neaiziet zudumā, netiek no Dieva atstumta, bet tā aiziet debesu valstībā pie sava debesu Tēva un bauda mūžīgu dzīvību. Kad kāds Kristum jautāja: „Mācītāj, ko laba man būs darīt, lai es dabūtu mūžīgu dzīvību?" Un Kristus tam sacīja: „Ko tu man jautā par to, kas labs; tik viens ir Labais. Bet ja tu gribi ieiet dzīvībā, tad turi baušļus."

Kristus mācībā, kas izteikta baušļos, nav misticisma, tā ir patiesa dzīves mācība. Misticisms radās vēlāk — par pašu Jēzu un par viņa mācību. Kristus gara reliģija, izteikta mīlestības darbos pret savu līdzcilvēku, tika pārklāta ar vienmēr jauniem kultu priekšrakstiem un ceremonijām, tika izdomātas mistiskas dogmas Kristus vārdā. Dogmas aizstāj dzīvo garu. Kristīgā baznīca sašķēlās un sadrumstaloja teoloģiskās sistēmās un sektēs. Kristīgā dzīve novirzījās no Kristus mācības, izteiktas Evaņģelijos, un sāka apsikt, jo tai nepalika vairs īstā dzinēja spēka — visus cilvēkus aptvērējas mīlestības. Lai mūsu kristīgai baznīcai pastāvēt un netikt sagrautai, tai jāatbrīvojas no nekristīgā misticisma un jāatjaunojas patiesā Kristus dzīves mācībā. Teoloģijas prof. Dr. H. Biezais kādā no saviem darbiem zīmīgi saka:

„Sāpīga var būt kādreiz šīs naīvās ticības sagraušana, taču tas nedrīkst aizkavēt rast drošākus pamatus, atgriežoties pie patiesas Kristus mācības."

J. Šķirmants

„Liec mums ciest un uzvarēt"

CIEŠANU LAIKA DIEVKALPOJUMI

TREŠDIENĀS plkst. 7.30 vak. Sv. Jāņa dievnamā 200 Balmoral Ave., Toronto.

10. martā — LIELĀ LŪDZAMĀ DIENĀ, dievkalpojums ar dievgaldu; svētapcere—māc. Dr. E. Grīslis, Gaismas Rīts; pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis.
17. martā — svētapcere — māc. I. Gaide; kokles un flauta.
24. martā — svētapcere — māc. A. Briedis; ērģeles.
31. martā — dievkalpojums ar dievgaldu; svētapcere — archibīskaps A. Lūsis; ērģeles, duets.
7. aprīlī — svētapcere — māc. J. Cālītis; vijole.

VISUS SIRSNĪGI AICINA Toronto latviešu luterāņu draudzes

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

CIEŠANU LAIKA DIEVKALPOJUMI SV. JĀŅA BAZNĪCĀ:

27. martā, sestdienā, pl. 7 vakarā Garigs koncerts — tenors Ivars Gaide, ērģelniece Anita Rundāne.

28. martā, 3. svētdiena pirms Lieldienām. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un draudžu jaunatnes koris Gaismas Rīts. Pēc dievkalpojuma Palīdzības fonda sapulce. Jauniešu (13.—16 g. v.) izbraukums.

31. martā (trešdienā) pl. 7,30 vak. Sv. Jāņa baznīcā Ciešanu laika 4. dievkalpojums. Archibīskaps A. Lūsis.

4. aprīlī, 2. svētdiena pirms Lieldienām. Piedalās čellists Juris Ķeniņš.

7. aprīlī (trešdienā) pl. 7.30 vak. Sv. Jāņa baznīcā Ciešanu laika 5. dievkalpojums. Māc. J. Cālītis. Dievgalds.

11. aprīlī Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un baritons Juris Ciruls. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma svētdienas skolas Lieldienu sarīkojums.

15. aprīlī, ceturtdienā, pl. 7.30 vakarā Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un soprāns Alma Skudra-Kārkliņa. Dziesmu lapiņas.

16. aprīlī, piektdienā, pl. 11 no rīta Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un draudzes koris. Dziesmu lapiņas.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; ari citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

28. martā pl. 11 no rīta dievkalpojums.

4. aprīlī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

11. aprīlī pl. 1 dienā Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

16. aprīlī pl. 11 no rīta Lielās piektdienas dievkalpojums. Dievgalds. Koris.

18. aprīlī pl. 6 no rīta Lieldienu dievkalpojums.

25. aprīlī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

DIEVKALPOJUMI ANGĻU VALODĀ:

7. martā (dievgalds) un 4. aprīlī, pl. 1 pēcp.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

28. martā pl. 1.30 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums Grace United baznīcā **Bramptonā.**

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

28. martā pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

4. aprīlī pl. 1,30 pēcp. dievkalpojums.

11. aprīlī pl. 1.30 pēcp. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

16. aprīlī pl. 1.30 pēcp. Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

18. aprīlī pl. 6 no rīta Lieldienu saullēkta dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 20. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS —
107.7 un TV 23. staciju pl. 11.30 no rīta.
Tuvāka informācija,
700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

Mūsu politiskā darba veidošana

(Turpinājums no 2. lp.)

izpausme. Tas tomēr maz ietekmē apstākļu attīstību Latvijā. Tur laiks strādā pretim latviešu interesēm, tāpēc mūsu šejienes politiskā darbība jāveido tā, lai tā atspoguļotu kritisko situāciju dzimtenē. Nebrīvību tauta pārdzīvotu. Par komūnisma ideoogiju kā tādu Latvijā neinteresējas. Bez varas pātagas vai materiālā labuma tā nogrimtu aizmirstībā. Bet kā tauta pārdzīvos plūdus, svešu un dominējošu ļaužu plūdus, kur latviešu grupiņas peldēs uz savām latviešu kultūras mazajām ģimenes saliņām?

To varēs pārdzīvot tikai tad, ja tās vienos kopīgs gars. Brīvajā pasaulē latvieši pastāvēs arī tikai, ja tos tālajās un vēl mazākās saliņās vienos kopības gars un ja šis gars latviešiem šeit un Latvijā būs kopīgs. Tāds kopības gars varēs pastāvēt, ja mūsu centieni būs saskaņoti, kaut arī mūs šķirtu attālumi un iespējas un līdzekļi būtu atšķirīgi. Mēs ceram, bet vai kāda tauta var pašreizējos pasaules apstākļos cerēt atgūt brīvību ar vienu lielu lēcienu? Drīzāk tai ir jāmeklē ceļi pa labirintiem, kas aizsprostoti ar lieliem un maziem šķēršļiem.

Tā, meklējot ceļu uz brīvības gaismu, vispirms jāmēģina panākt lielāka individuālā un reliģiskā brīvība latviešiem Latvijā, jāatbrīvo politiskie ieslodzītie, jāapstādina sveštautiešu iepludināšanu, latviešu valodai jākļūst atkal par pirmo valodu Latvijā visos pārvaldes un publiskos sektoros un tā jāmācas visiem, jāiegūst ekonomiskā autonomija. Izglītības, kultūras un saimnieciskās dzīves vadībai jābūt tikai latviešu rokās.

Vai vismaz dažos no šiem brīvības soļiem mēs nevaram palīdzēt vairāk kā līdz šim, publicējot specifiskus piemērus, iesniegumus un apsūdzības. Te ir iespējami dažādi projekti, kas jāizdebatē PBLA valdes kopsēdē Pasaules latviešu dienu laikā Toronto šā gada jūnija beigās.

Lai varētu veikt darbus politiski efektīgi, mums jāzina fakti, notikumi un cilvēki Latvijā. Šeit nepietiek ar frazēm, dažām fotografijām un vispārējiem apskatiem. Mums vajaga labu komūnikāciju un personiskus kontaktus ar latviešiem Latvijā.

Radio Brīvība raidījumi, kas sākās pagājušā vasarā, ir liels ieguvums. Tur strādā jau septiņi latvieši. Viņu galvenais uzdevums ir pārzināt apstākļus un latviešu intereses Latvijā, lai varētu dot apskatus un komentēt par notikumiem Latvijā. Viņu darbā palīdz vairāki labi kvalificēti latviešu korespondences līdzstrādnieki. Amerikas Balss šeit Amerikā darbojas kā ASV valdības informācijas avots par notikumiem ASV, pasaulē un ASV latviešu sabiedrībā, pieturoties pie valdības oficiāliem viedokļiem. Radio Brīvība turpretim ir valdības financēts, bet nav valdības cenzēts informācijas avots. Tā uzdevums ir galvenokārt runāt uz cilvēkiem zem padomju varas par viņu dzīvi, interesēm un notikumiem, dodot informāciju, kas tur parasti ir cenzēta. Madrides raidījumi, ko mēs atceramies pirms vairākiem gadiem, salīdzinot ar šo radio Brīvība, bija pavisam niecīgi un amatieriski, tie bija jāfinancē mums pašiem ar sīknaudu.

Izmantosim politiskā darbībā situācijas, kādas, piemēram, varētu dot Eiropas drošības konferences vienošanās un pašreizējā ASV detantes politika. Tās mums ir nevēlamas, bet arī katrā nelabvēlīgā politikā var atrast situācijas, ko mēs varam izmantot savā labā. Mēs drīzāk panāksim ASV politikas uzlabošanos, ja varēsim parādīt arī piemērus, ka pašreizējā politika ir lielā mērā illūzija. Ja ASV politika izvairās no konfrontācijas ar Pad. savienību, tas nenozīmē, ka latviešiem šeit būtu no tādas konfrontācijas jāizvairās. Politiku ilgā gājumā veido tie, kas ir aktīvāki, drošāki, ne tie, kas tikai sūdzas, bet nedara. Meklēsim arī darbīgus līdzstrādniekus un meklēsim arī darbīgus domu biedrus. ASV ārpolitika, apņemšanās un militārie spēki kļūst gadu no gada vājāki. Meklēsim mūsu pretinieku vājās vietas, sevišķi viņu pārvaldītajās zemēs, jo tur padomju režīmam ir īstie pretinieki, tur ir viņa vājās vietas.

Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes iepriekšējā priekšsēža U. Gravas vadībā mūsu pasaules jumta organizācijas darbība tika paplašināta no ideoloģiskā un reprezentātīva institūta par politiskā darba darītāju, kas uzdrīkstējās konfrontēt ar mūsu ienaidniekiem un riskēt. Par to ir lielā mērā jāpateicas tieši Uldim Gravam. Pasaules brīvo latviešu apvienība ir izveidojusi jaunu financiālā atbalsta pamatu mūsu politiskam darbam ar Latvijas brīvības fondu. No iemaksātā kapitāla procentiem ir radušies līdzekļi mūsu kopējam politiskam darbam. Tie šogad var sasniegt 15.000 dol. Tā vēl ir samērā maza summa, lai varētu pacelt mūsu darbību uz nepārtraukta, neatlaidīga un profesionāli politiska līmeņa, tāpēc ikviens ir lūgts ziedot Latvijas brīvības fondam, lai mēs savu darbību varētu kāpināt.

Mani, Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes priekšsēža, centieni būs vēl vairāk paplašināt politisko darbību, kur mēs nepārtraukti strādātu pie projektiem, kas dotu mums iespējas konfrontēt mūsu zemes okupantus un aizstāvēt latviešu intereses, līdz ar to paceļot Latvijas un visas Baltijas brīvības jautājumu pasaules forumā.

PBLA priekšsēža Dr. I. Spilnera runa nolasīta Čikagas latviešu radio raidījumā.

Ja jūs izpelnāt algas minimu, šonedēļ jūs saņemsit pielikumu.

Minimālās algu likmes Ontario provincē tiek paaugstinātas ar pirmdienu, 15. martu. Ja jūs pašreiz izpelnāt minimālo algu, izlasiet šo sarakstu un noskaidrojiet, kāda būs jūsu jaunā likme.

Jaunās minimālās algas likmes

Vispārējā minimālā stundas alga	$2.65
Vispārējā mācekļa likme par stundām (pirmajā mēnesī darbā)	2.55
Celtniecības darbu likme par stundu	2.90
Uzraugs būvniecības projektos, par stundu	2.90
Skolnieku likmes par stundu (attiecas uz skolniekiem, kas jaunāki par 18 gadiem, un strādā 28 stundas vai mazāk nedēļā, vai skolas brīvlaikā)	2.15
Ātrās palīdzības personas	
a) nedēļā	$127.20
b) stundā (mazāk nekā 48 stundas nedēļā	2.65

NO JAUNA: Minimāla stundas likme darbiniekam, kas izsniedz alkoholiskos dzērienus tieši apmeklētājam, viesiem, kluba locekļiem vai labvēļiem ikvienā vietā, kam ir pastāvīga alkoholisko dzērienu tirgošanās atļauja (licence) vai vienreizēja atļauja, ko izsniegusi Liquor License Act $2.50

Jaunās istabu un pansiju likmes

Šādas augstākās likmes stājas spēkā, kad, aprēķinot vismazāko algu, tiek dota arī istaba un pansija.

a) istaba	(nedēļā) $11.00
b) ēdiens	(katrs) $1.15 vai (nedēļā) $24.00
c) abi — istaba un ēdiens	(nedēļā) $35.00

Jūs varat saņemt sīkāku informāciju par jaunajām ministrijas algas likmēm un algotu darba standarta likmēm, rakstot vai piezvanot:

Employment Standards Branch,
Ontario Ministry of Labour,
400 University Avenue,
Toronto, Ontario
M7A 1V2
965-5251

MINISTRY OF LABOUR

EMPLOYMENT STANDARDS BRANCH

Ontario

Hon. Bette Stephanson, M.D.
Minister

Silvijas Burkas uzvara

Pasaules meistarsacīkstes ātrslidošanā notika Norvēģijā sniega putenī. No Kanadas meistarsacīkstēs startēja vinipegiete Silvija Burka. Par uzvaras favorīti uzskatīja Pad. savienības ātrslidotāju Tatjānu Averinu, kas ziemas olimpiadā bija guvusi labākos panākumus. Burka olimpiadā nebija guvusi cerētos panākumus. Sevišķi sāpīgs bija zaudējums 1500 m distancē, kas ir viņas speciālitāte. Pārāk ātrais sākuma temps lika zaudēt distances pēdējos 100 metros.

Meistarsacīkstēs Norvēģijā Silvija Burka atstāja aiz sevis bīstamākās sāncenses — Tatjānu Averinu no Pad. savienības otrā vietā ar 185,283 un amerikānieti Jongu (Young) trešā vietā ar 185.540 punktu kopsummu. Uzvarētājas punktu kopsumma bija 184.840 punkti. Tā ir pirmā reize, kad Kanada iegūst zelta medaļu ātrslidošanā pasaules meistarsacīkstēs.

Pasaules meistara godu iegūst ātrslidotāja, kas visu distanču kopsummā gūst labākās sekmes. Silvija Burka 500 m ar laiku 44.09 ieguva piekto vietu, uzvarot amerikānieti Jangu ar laiku 42.26. Averinas laiks bija 43.79 sek. — ceturtā vieta. 1500 m uzvarēja Burka 2:18,6 min., Averina — 2:19.44 — trešā vieta. Janga ar laiku 2:20.76 min. sestā vietā. 1000 m Burka ieguva trešo vietu, laiks 1:29.59 min, Janga ar laiku 1:29.53 pirmajā vietā, Averina ar 1:29.58 min. bija otrā. Pēc trijām distancēm vadošā bija amerikāniete Janga, un rezultātam 3000 metru distancē bija jāizšķir uzvarētāja, jo punktu starpība pirmajām trim bija niecīga. Šajā smagajā distancē Silvija Burka bija sekmīgākā un ar iegūto septīto vietu ar laiku 4:58.53 min. ieguva pasaules meistares godu. Averina bija šajā skrējienā devītā vietā, (5:01.34), Janga četrpadsmitā (5:12.09).

Interesanti atzīmēt, ka ar nupat sasniegtajiem rezultātiem Silvija Burka stipri pārspējusi savā laikā slaveno krievieti Skoboļevu, kas 1964. gada olimpiadā uzvarēja visās distancēs.

Pasaules meistarsacīkstēs piedalījās 11 valstis ar 28 ātrslidotājiem.

Ž. Z.

SKARBORO WEST

izīrējams dzīvoklis — 2 istabas, vannas istaba un virtuve.

ZVANĪT 759-3506.

Daudzkulturālisms stiprina Kanadu

Kanada ir lepna ar faktu, ka viņas pilsoņiem ir dažāda kultūrāla izcelsme. Dažādie talanti, kultūrālās un techniskās prasmes, kas mūs kā kanadiešus iepriecina, dara Kanadu par stipru un dinamisku zemi.

Ar paliekamo daudzkultūru politiku Kanadas valdība mudina šinī kultūras mantojumā dalīties, lai visi kanadieši varētu iegūt.

Te tikai daži no veidiem, kā daudzkultūrālisms jums palīdz:

- ☐ palīdz organizēt un sazināties caur etnisko grupu sakariem.
- ☐ attīsta izpratni par mūsu kultūras daudzpusību ar kanadiešu identitātes programmas palīdzību.
- ☐ padomdošanas komiteja vada Kanadas etniskās studijas.
- ☐ atbalsta neoficiālo valodu mācību līdzekļu izveidošanu.
- ☐ piedalās daudzkultūru centru organizēšanā.
- ☐ piedalās immigrantu atbalstīšanā ar immigrantu iekļaušanas programmu.
- ☐ atbalsta brīvprātīgas grupas ar pabalstu programmas palīdzību.
- ☐ ar nacionālo filmu pārvaldes palīdzību gatavo filmas daudzās valodās.
- ☐ dokumentē dažādu kultūru vēsturi cilvēces attīstības mūzejā.
- ☐ sameklē un uzglabā dokumentus ar etniski kultūrālu nozīmi publiskos archīvos.
- ☐ sagādā grāmatas neoficiālās valodās nacionālai bibliotēkai.

Lai izteiktu savus uzskatus vai saņemtu informāciju, rakstiet:

MULTICULTURALISM, P. O. BOX 366,
STATION A, OTTAWA, ONT. K1N 8Z9

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

Arch. A. Lūsis—Civlēks bez mājas, dienas grām.	$5.60
L. Bērziņa — Līdzinieks, romāns	$8.50
P. Kundziņš — Latvju sēta	$25.00
T. Lazdiņa — Teach Yourself Latvian	$2.95
J. Babris — In Human Touch (dzej. angļu val.)	$5.95
L. Muižniece — Pēdas, apcere	$3.75
K. Strods — Nedrīkstu raudāt—nevaru smiet, st.	$8.00
L. Bāreņe — Dzīves straumē, rom.	$7.25
Pauls Puzinas — gleznu mape	$25.00
A. Plaudis — Kaina bērni, rom.	$9.50
H. Vītols — Marta pali, esejas par V. Purvīti	$17.00
M. Čuibe — Torņu un drupu bezdelīgas	$8.50
K. Ieviņš — Medulājs, rom. 3. daļās	$12.00
H. Biezais — Ne ikkatrs, kas uz mani saka...	$12.00
J. Klīdzējs — Prezidents un Latvijas paaudze	$9.60
Ž. Unāms — Es viņu pazīstu, biogr. vārdn.	$12.75
Ž. Unāms — Zem Barbarosas šķēpa	$8.25
Al. Barons — Mana sieva, mans dēls? rom.	$8.00
A. Dziļums — Gaidi mani', rom.	$8.00
Z. Liepa — Zvaigžņu gaisma — sniega gaisma, dz.	$5.00
E. Aistars — Adatas ēnā, rom.	$8.00
Z. Mauriņa — Dzintargraudi, mīlest. st. un pārd.	$7.00
E. G. Uait — Audzināšana	$7.50
A. Baumanis — Grāfa kunga sūtnis, rom. I-II-II	$18.00
" — Saderinātie, rom. I-II	$12.00
" — Hernhūtieši, rom. I-II-III	$18.00
I. Petersons — Mežu vilki, part. cīņas	$8.50
A. Michelsons — Aklais Valentīns, rom.	$7.00
J. Širmanis — Roze un dadzīši, stāsti	$5.50
V. Toma — Pēc uguns, dzej.	$5.00
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solžeņicins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Barušs — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Vaŗvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
Sakārt. L. Valtere — Rokdarbu rokas grāmata	$20.00

DABŪJAMAS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5,

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto.

Liela mantu izvēle mūsu veikalā.

Biroja laiks pirmdien — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6.

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. **Īpašniece St. ČUKULS**

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS

316 Harbord Street, Toronto, Ont. **Tel. 534-8447**

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS

141 DANFORTH AVE

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus

921-7121

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924 **470 College St. (pie Bathurst) Toronto M6G 1A1**

Problēmu . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

konflikta kulminācijas sevī, varbūt tomēr arī pārvērtē savu rīcību. Alvis ar Cibiņa dvēseli konflikta rezultātā iekrīt modernajā smiega kupenā — padodas narkotisko vielu ietekmei, nokļūst „adatas ēnā".

Kāds ir konflikta risinājums un vai tas atrisināms? Jeb vai Alvim jāaiziet bojā? Vienbrīd tiešām tā liekas, jo Alvi nesatricina pat biedra nāve no pārāk lielas narkotikas devas. Taču viņam attapties liek viņa Cibiņa dvēsele, kuŗa šausmās novēršas no nozieguma, uz ko Alvi mudina ļauns biedrs. Pirmā reakcija gan Alvim ir, aptverot savu postu, meklēt atrisinājumu aiziešanā no dzīves. Viņu paglābj meitene Inga, kas ar mieru „nolikt savas vieglās dienas", lai palīdzētu draugam, mīļotam cilvēkam.

Pamodies no „nāves miega", Alvis beidzot mobilizē savus iekšējos spēkus un dodas ārstēties uz Sinanonu, iestādi, kuŗā ārstē narkotiķus pēc principa, ka tas izdarāms vienīgi, prasot no cilvēka pozitīvu darbu, izaicinot viņa atbildības sajūtu un nebūvējot līdzjūtības tiltus pašam pret sevi, reizē apvainojot savās nelaimēs tikai citus.

Meitene Inga nemaz nav augusi labākos apstākļos par Alvi; drīzāk gan viņas augšana norisinās daudz launākā vidē. Viņas ģimene pavisam rudimentāra, viņai ir tikai alkoholiķe māte. Taču Inga — ar skaudrāku dvēseli nekā Alvis — jau agri atskārtusi, ka dzīve veidojama ar nesavtīgu mīlestību, atbildības un izpratnes sajūtu pret citiem. Pie šīs pašas atziņas beigās nonāk arī Alvis, visa viņa ģimene. Tā, romānam izskanot, lasītājs var aizvērt grāmatu, paturēdams prātā trīs aksiomas: dzīve jāveido ar mīlestību pret savu tuvāku, ar atbildību pret sevi un citiem un ar izpratni par citu rīcību, nevis nosodījumu. To visu var iespēt, mobilizējot savus iekšējos dvēseles spēkus. Ar to iespējams neitrālizēt vai pat koriģēt arī negātīvās ārējās pasaules ietekmes.

Valija Runģe

Ontario ziemas sporta spēles

Sūsenmarijā (Sault St. Marie), Ontario 14. februārī pulcējās jaunās audzes sportisti Ontario ziemas sporta spēlēs, kuŗas rīkoja Ontario valdība. Atklāšanas un beigas notika īsti olimpisko sacīkšu stilā. Sacensības bija 20 dažādās sporta nozarēs. Vispārējo svētku noskaņu papildināja visdažādākie sarīkojumi, teātŗa izrādes, opera, mākslas izstādes, sniega skulptūru veidošana u.t.t. Daudzo tautisko deju uzvedumos piedalījās arī lietuviešu dejotāji. No igauņiem piedalījās slavenā vingrotāju grupa. Latviešus var interesēt volejbols, jo Centrālontario jaunatnes volejbola izlasē bija Jānis Ozoliņš un Imants Koškins, kas latviešu sacensībās startē no latviešu YMCA. Sieviešu jaunatnes izlasē bija iedalīta Anda Maksiņa, (latviešu YMCA). Lai iekļūtu sastādītajā vienībā, bija jāpiedalās pārbaudē, kur iekļuva tikai aicinātie sportisti. Vīriešu jaunatnes Centrālontario vienība uzvarēja, nezaudējot nevienu spēli. Finālā tikās Centrālontario ar Dienvidvakarontario vienību. Uzvarēja Centrālontario a 15—5 un 17—15. Jānis Ozoliņš ierindojās „zvaigžņu" grupā, labāko gremdētāju vidū. Arī sieviešu Centrālontario izlase, kuŗā spēlēja Anda Maksiņa, uzvarēja.

Z. Z.

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PĀLMA pārstāvis

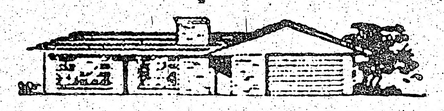

41 Hemlocote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet uzticamai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē viņš palīdzēs. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas mājām pārdošanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LR 7-1491
995 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
Īpašnieks Arturs Mīme
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalve
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskus rokdarbus, audumus u. c.
■ materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

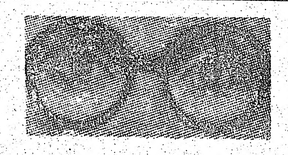

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude
Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
kāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVIŠKI KAPA AKMEŅI

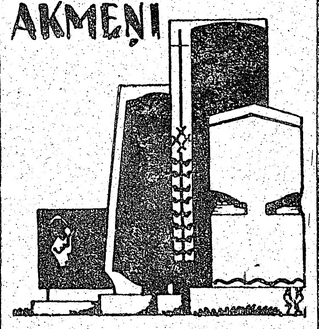

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6,
Tālr. 466-5126

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

DV Kanadā 26. delegātu sapulcē Toronto draudzīgi satikās arī mūsu politiskās dzīves vadītāji un Latvijas diplomātiskie pārstāvji brīvajā pasaulē. Attēlā no kreisās: Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks, Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieks V. Tomsons un Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis T. Kronbergs delegātu sapulces pārtraukuma laikā DV namā. Foto: J. Ligers

Vai būs akcija pret...

(Turpinājums no 1. lp.)

ātru un iespaidīgu akciju, kas būs vērsta pret Kubu. Te runa var būt par jaunu Kubas blokādi. Pieļauj arī amerikāņu gaisa spēku stratēģiskus uzlidojumus Kubai, un nav izslēgts, ka īstenojas 1962.gadā piedraudētā invāzija. Protams, pēdējā gadījumā aina starptautiskā forumā var mainities dažu stundu laikā. Un tā mazais Kubas punduris var paveikt moļa darbu sarkanās imperijas cara Brežņeva uzdevumā. Labi informētās aprindās jau runā par Kremlī sacelto trauksmi. Bez Kubas trauksmi Maskavā var radīt pēkšņi notikumi Dienvidslavijā. Maskavā akreditētie rietumu diplomāti domā, ka Brežņevs pēc Tito nāves centīsies iesaistīt Dienvidslaviju atpakaļ Maskavas orbitā. Ja tas notiks ar varu, sarkanarmijai okupējot Dienvidslaviju, tad nebūt nav teikts, ka atkārtosies Čechoslovakijas traģēdija. Nav jāaizmirst, ka Tito armijas izlases vienības apgādātas ar vismodernākiem amerikāņu ieročiem.

Brežņevs nav īsti izšķīries, kā tikt galā ar ļecerīgo Rietumeiropas kompartiju sludināto nacionālkomūnismu. Franču, italiešu portugaļu un spāņu komūnisti deklarējuši „nabas saites" pārgriešanu ar Maskavu. Sociālisms ar humānu seju, demokratiskais komūnisms, ticības, runas un vēlēšanu brīvības ievērošana ir šo rietumvalstu kompartiju vadoļu jaunie saukļi. Eiropas pilsonisko partiju vadoņi pārliecināti, ka pieminētais sociāldemokratisms ir tikai kosmētiska operācija, ar kuļas palīdzību komūnisti tiktu tuvāk dažus soļus pilnīgai varai. Vienalga, vai koalīcijas vai citā veidā tiekot pie varas, šie nacionālkomūnisti atteikšanos no proletariāta diktatūras un humāno sociālismu aizmetīs kā nevajadzīgas dekorācijas, lai pavērtu ceļu komūnistu dzelzs dūres diktatūrai.

Atgādināsim, ka brīnišķīgā kārtā Eiropas tālredzīgo pilsonisko politiķu uzskatiem pievienojies arī ASV ārlietu ministrs Kisingers. Pēdējo mēnešu laikā viņš vairākkārt brīdinājis Eiropas sociālistu un pilsoņu partiju vadoļus neielaisties koalicijā ar komūnistiem. Ja notiktu ļaunākais, Višingtonai būtu kardināli jārevidē sava Eiropas ārpolitika. Nekādā gadījumā ASV nevar palikt tikpat vienaldzīgas Eiropas frontē kā tas bija Angolā. Ja Eiropai draudētu Kremļa agresija. Maskavai būtu jāuzklausa ASV ultimāts. Tas nozīmē, ka var pienākt diena, kad Vašingtona ne tikai morāli, bet visiem līdzekļiem atbalstīs visus tos spēkus, kas stāv par brīvu Eiropu un brīvības restaurēšanu tajā Eiropas daļā, kuļā Pad. savienība to pagaidām vēl min kājām. Neaizmirsīsim, ka Latvija, Igaunija un Lietuva ir neatņemamas Vecā kontinenta daļas.

Aleksandrs Ķegumnieks

Palīdzības fonda 25 gadi

Toronto Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes palīdzības fondam šogad aprit 25 gadi. To dibināja 1951. gada 1. maijā. Fonda darbību sekmējuši dalībnieki, kas ar ģimenēm palikuši fondā nepārtraukti visu laiku, tādā kārtā ļaujot fondam nostiprināties un uzkārt līdzekļus palīdzībai. Fonda nākotne arī turpmāk atkarīga ne vienno dalībnieku atbalsta, bet vēl jo vairāk no jauniem dalībniekiem. Palīdzības fonds, salīdzinot ar dzīvības apdrošināšanas sabiedrībām, sniedz iespējami lētāko un izdevīgāko aizsardzību. Pagājušā gadā miruši 19 fonda dalībnieki (iepriekšejā gadā 21). Uz šā gada 1. janvāri dalībnieku maksātāju skaits bija 877. No maksājumiem atbrīvoti jaunieši, kas mācās mācību iestādēs, un bērni. Fonda pastāvēšanas laikā līdz 1975. g. 31. decembrim pabalstos izmaksāts 203.753 dol., bet atlikums uz šā gada 1. janvāri bijis 45.990 dol., kapitāla kopsumma uz 1976.g. 1.janvāri— 108.277 dol., kapitāla pieaugums 1975. g. bijis 12.256 dol.

Toronto palīdzības fonda gada sapulce 28.martā pl. 12 dienā Sv. Jāņa baznīcas sanāksmju telpās. Jā minētā laikā nesanāktu statūtos paredzētais dalībnieku skaits, otra sapulce notiks pl. 1 pēcp., tiesīga pie katra dalībnieku skaita. Darba sekā starp citiem jautājumiem ir statūtu 22.p. grozījums un valdes vēlēšanas.

—ls—

„Zem kuļa karoga jūs gribat dzīvot?"

Lielo politisko partiju konferenču sezona Anglijā beigusies. Ar 5 minūšu ilgām ovācijām, kājās piecēlušies, konservātīvo delegāti un politiķi sumināja savu jauno vadītāju Margaretu Tačeri pēc viņas pirmās konferences beigu runas jaunajā kapacitātē. Nenoliedzami, šī konference stipri vien pacēla konservātīvo partijas sašļukušo morāli pēc pag. gada zaudējuma vēlēšanās un pēc rīvēšanās starp veco vadītāju Hīsu un jauno — Tačeri. Interesanti atzīmēt dažas Tačeres domas, jo tās raksturo konservātīvo partijas (un tā reiz var atkal būt valdības partija!) nostāju pret Pad. savienību un komūnismu.

Margarita Tačere, atspēkodama leiboristu kreisā spārna prasību paātrināt rūpniecības nacionālizāciju, pārkārtot skolu sistēmu un sovjetizēt veselības un labklājības dienestu, kas tuvinātu Lielbritaniju strādnieku paradīzei, — kāda esot Pad. savienībā, — teica: „Pat kriemiem jāgriežas pie kapitālistu valstu Amerikas, lai nopirktu pietiekami daudz kviešu savu pilsoņu paēdināšanai, un tas viss vēl pēc tam, kad saimniecība bijusi pakļauta valsts kontrolei jau piecdesmit gadus, bez tam, rietumu valstīm nav jāceļ apkārt mūris, lai saturētu savus pilsoņus kopā. Mēs nestāvam vis kopitālisma, bet gan sociālisma sabrukuma priekšā."

Tačere deklarēja savus uzskatus par kapitālismu kā valsts iekārtu, kas nodrošina pilsoņiem brīvību strādāt katram pēc savām spējām, izlietot nopelnītos līdzekļus pēc paša izvēles; izvēlēties saviem bērniem tādu izglītību, kādu atrod par piemērotāko; brīvas sacensības ceļā sasniegt labākus dzīves apstākļus. Viņa uzsvēra, ka, paldies Dievam, visi cilvēki neesot vienādi un tiem esot tiesības būt atšķirīgiem, bet konservātīvo valdības priekšā tie visi esot vienlīdzīgi.

Ļoti asi pret komūnismu demonstrēja kāds Mančestras delegāts, klavieļu un ērģeļu būvētājs Svons. Savas runas laikā, uzkāpis uz platformas, viņš izvilka no kabatas sarkanu karogu ar sirpi un āmuru, vicināja to gaisā, saukdams: „Zem kuļa karoga jūs gribat dzīvot? Šis karogs plīvos pār jūsu galvām, ja jūs neuzmanīsities!" Skaļi iesaukdamies: „Es to negribu!" viņš iemeta sarkano karogu zālē, un, izvilcis no kabatas Lielbritanijas karogu, pacēla to augstu virs galvas. Par komūnisma draudiem runāja vairāki delegāti. Viens no tiem, arodbiedrības biedrs, komūnistu uzkundzēšanos arodbiedrībās izskaidroja ar konservātīvo partijas biedru laiskumu. Vai viņi ejot uz sapulcēm? — Nē. Vai viņi piedaloties balsošanās? Nē. Tad neesot ko brīnīties un sūdzēties, ka kreisie tiek visur priekšgalā. Šo domu Tačere atkārtoja savā runā, aicinot visus rīpniecībā saistītos partijas biedrus būt aktīviem.

T. P.

Sporta sarīkojumi dziesmu svētkos

Par tradiciju kā ASV, tā arī Kanadas dziesmu svētku laikā kļuvušas abu valstu latviešu izlašu sacensības vīriešu basketbolā un sieviešu un vīriešu volejbolā. Tās Latviešu sporta apvienība Kanadā organizē arī 6. Latviešu dziesmu svētku Kanadā ietvaros. Spēles notiks sestdien, 3. jūlijā, plkst. 9.30 Ryerson Polytechnical Institute lielajā vingrotavā.

Ceturtdien, 1. jūlijā, un piektdien, 2. jūlijā, Glen Cedars Golf Club, Claremont, notiks Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes golfā. Tajās piedalīties aicināti visi latviešu golfa spēlētāji ASV un Kanadā. Pieteikumi līdz 15. jūnijam iesūtāmi Laimonam Grundulim, 139 Fitzgibbon Ave., Scarborough, Ont. M1K 4A6.

Svētdien, 4. jūlijā rītā, Four Season Sheraton viesnīcā notiks Latviešu sporta padomes prezidija organizētā sportistu un sporta darbinieku sanāksme ar īsreferātiem un pārrunām.

G. G.

Kas piedalīsies rakstnieku cēlienos

Dziesmu svētkos Toronto, kā zināms, notiks trīs rakstnieku cēlieni. Tagad zināmi rakstnieku vārdi, kas tajos piedalīsies. Pirmais cēliens paredzēts ceturtdien, 1. jūlijā, pl. 10 no rīta Four Seasons Sheraton viesnīcā. Tā nosaukums: Uz sliekšņa jauns līdumnieks parādās. Tajā piedalīsies mūsu jaunie dzejnieki un rakstnieki: Imants Barušs, Rita Baruša, Pāvils Johansons, Andris Kārkliņš, Jānis Kļaviņš, Juris Kronbergs, Juris Mazutis, Reinholds Millers, Dīna Rauna un Juris Zommers. Šo cēlienu vadīs Modris Mednis.

Otrs cēliens — Pastāvēs, kas pārvērtīsies — notiks piektdien, 2. jūlijā, pl. 10 vak. (stundu agrāk nekā iepriekš ziņot), arī Four Season Sheraton viesnīcā. Šinī cēlienā ar saviem darbiem piedalīsies: Baiba Bičole, Oļģerts Cakars, Rita Gāle, Guna Ikona, Ausma Jaunzeme, Valdis Krāslavietis, Lalita Muižniece, Olafs Stumbrs, Velta Toma, Modris Zeberiņš un Aina Zemdega. Cēlienu vadīs Dr. P. Vasariņš.

Trešais un pēdējais rakstnieku cēliens paredzēts tajā pašā viesnīcā svētdien, 4. jūlijā, pl. 9.30 no rīta ar moto: Dievs, daba, darbs. Piedalīsies: Ernests Aistars, Irma Grebzde, Indra Gubiņa, Astrīde Ivaska, Margarita Kovaļevska, Aina Kraujiete, Joņs Leidumniks, Zenta Liepa, Ivars Lindbergs, Modris Lorbergs un Ingrīda Vīksna. Cēlienu vadīs Inta Purva.

Visos trijos cēlienos savus darbus lasīs pavisam 32 autori.

Four Season Sheraton viesnīcā notiks šādi sarīkojumi: visi trīs rakstnieku cēlieni, tautas deju sacensības, iepazīšanās balle, populārās mūzikas koncerts, dziesmu svētku balle, skolnieku koncerts un populārās mūzikas koncerts. Sv. Lorenca centrā: dziesmu svētku atklāšanas koncerts, latviešu kamermūzikas koncerts, jaundeju skate, jauno mākslinieku koncerts. Maple Leaf Gardens: tautas deju lieluzvedums un koļu kopkoncerts. Bickford Park vidusskolā: Sidnejas tautas deju kopu uzvedums Saules josta. Queen Elizabeth teātrī CNE parkā — visas trīs teātļa izrādes — J. Raiņa Rīgas ragana. Masey Hall — latviešu simfoniskās mūzikas koncerts.

Populārās mūzikas koncertā 4. jūlijā pl. 8 vak. Four Season viesnīcā piedalīsies Andris Kārkliņš (Andrē el Letton) un Trīs no Pārdaugavas.

(ls)

SIKĀS ZIŅAS

★ Pad. savienības valdības oficiālais laikraksts Izvestija savā 13. marta izdevumā pieprasa izbeigt ASV atbalstītos radio raidījumus Liberty un Free Europe Rietumvācijā. Izvestija nosauc šos raidījumus uz komūnistu pārvaldītām Austrumeiropas valstīm par „aukstā kaļa paliekām" un domā, ka to slēgšana atbilstu Eiropas drošības konferences garam. Izvestija raksta: „Šie ASV apmelojumu un dezinformācijas centri darbojas ar iespaidīgu amerikāņu un Rietumvācijas politisku atbalstu, kas kavē saspieguma atslābināšanu un atbalsta aukstā kaļa atgriešanos."

★ Agrākās hitleriskās Vācijas kaļa rūpniecības vadītājs Alberts Špērs kādā intervijā izteicies, ka 1945. g. februārī mēģinājis ar indīgu gāzi noindēt Hitleru. Špērs pavadījis 20 gadus cietumā kā kaļa noziedznieks un intervijā pieminējis toreizējās Vācijas pēdējās izmisīgās dienas, kad sabiedroto kaļaspēks pastiprinājis savu ielenkumu ap Berlīni. Špērs, redzot, ka kaļš zaudēts, mēģinājis iefiltrēt indīgu gāzi Hitlera pazemes bunkurā. Vēlāk Hitlers pavēlējis iebūvēt bunkurā gaļus skursteņus. Špērs citējis Hitlera bieži teiktos vārdus, ka vācu tautai neesot tiesības palikt dzīvai, ja kaļu pazaudētu.

★ Ķīnas ziņu aģentūra ziņoja, ka padomju spiegi kāpina savu aktīvitāti ASV, kur bez padomju akreditētiem diplomātiem un žurnālistiem Pad. savienība vēl veicina spiegošanu ar studentu un apmeklētāju grupām, kas sūtītas uz ASV. Ķīniešu ziņu aģentūra, komentējot amerikāņu preses ziņojumus, raksta: „Krievi kļuvuši ļoti nekaunīgi spiegošanā, un amerikāņu izlūkošanas dienestam FBI sagādā daudz nepatikšanu spiegu uzraudzīšanā."